

นศ(ทุ่งสง)

1

2523

ฉ.1

ที่ระลึก วันเปิดศาลจังหวัด

ทุ่งสง

๒๖ ธันวาคม ๒๕๒๓

นศ(ทุ่งสง)

1

2523

ฉ.1

41

ห้องสมุด

สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการ

เลขทะเบียน..... ๑๙
 เลขหมู่..... ๑๕๒๙
 วันเดือนปี..... ๐.1

~~เลขหมู่.....
 เลขทะเบียน..... 1788
 วันเดือนปี..... ๒๗.๑๐.๒๕๓๑~~

พระลึก

เนื่องในโอกาสเปิดศาลจังหวัดทุ่งสง
 อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
 วันศุกร์ที่ ๒๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๓

๕1 ก.พ. ๒๕๓๓

พระราชดำรัส

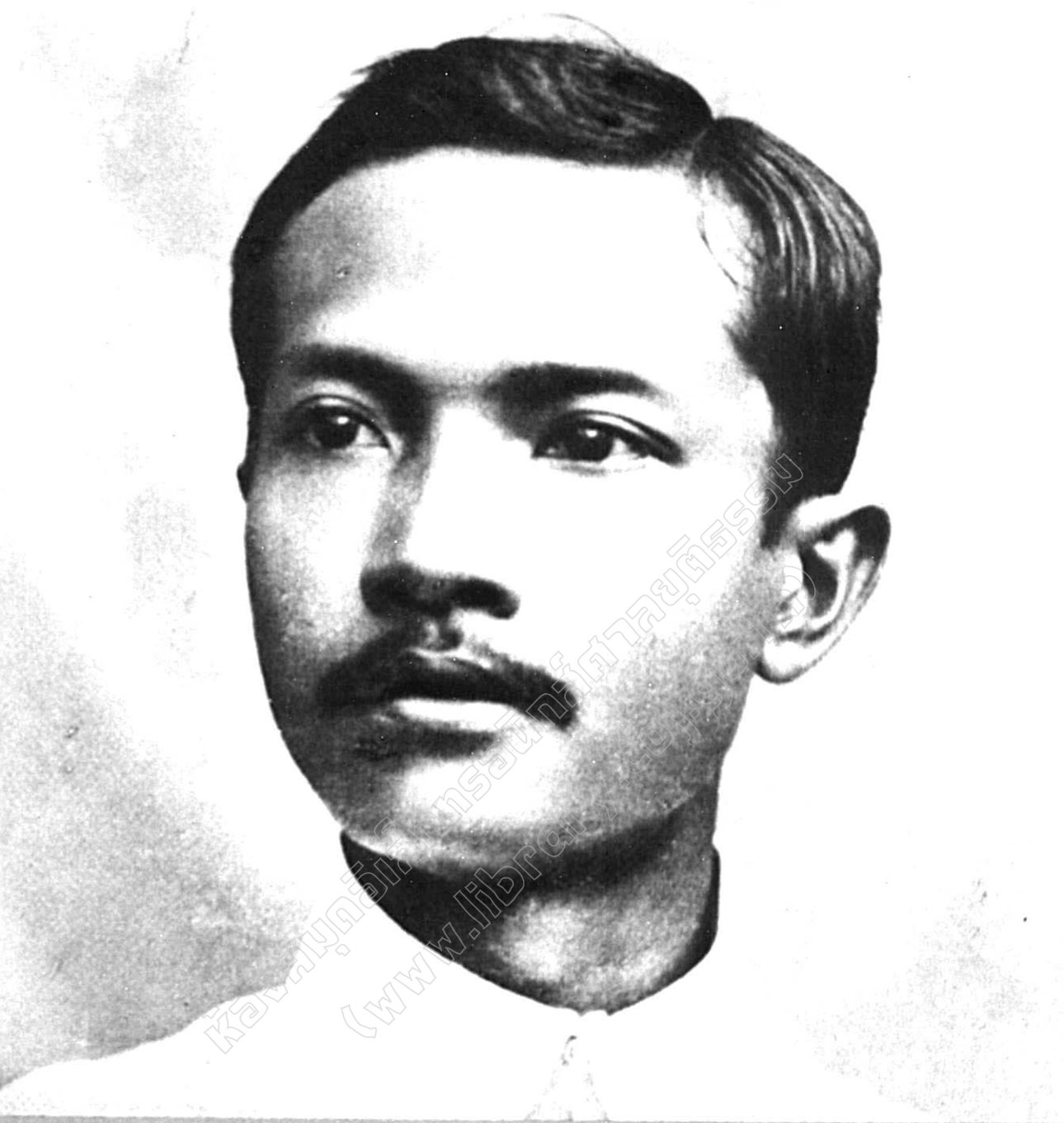
ใน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

“การอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้โดยเสมอหน้ากันตามกฎหมายและโดยถูกต้องตามหลักนิติธรรมอย่างเคร่งครัด เป็นหัวใจของการรักษาความสงบสุขของบ้านเมือง ศาลยุติธรรมจึงเป็นสถาบันที่สำคัญอย่างยิ่งในการปกครองประเทศ การที่รัฐบาลถือเป็นสาระสำคัญที่จะส่งเสริมการใช้อำนาจตุลาการโดยอิสระ ปราศจากการแทรกแซงใดๆ และที่ทางราชการมีความสนใจปรับปรุงกิจการศาลมาเป็นลำดับ ทั้งในด้านการจัดอาคารสถานที่ และวิธีดำเนินงานให้ทันสมัยสะดวกรวดเร็วทันเหตุการณ์ ตลอดทั้งในด้านการส่งเสริมสนับสนุนและควบคุมผู้มีอาชีพทางกฎหมายให้มีความก้าวหน้า มีคุณภาพ และมาตรฐานอันดีเช่นนี้ จึงเป็นที่น่ายินดีและอนุโมทนาอย่างยิ่ง”

(คัดจากตอนหนึ่งแห่งพระราชดำรัสเนื่องในพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้ ศาลแขวงธนบุรี สำนักงานเนติบัณฑิตยสภา และที่ทำการกองคดีศาลแขวงกรมตำรวจ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๐๙)

พระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ ฯ

กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ฯ

พระบิดาแห่งกฎหมายไทย

คำขวัญ

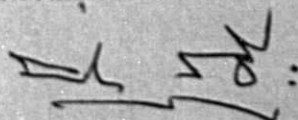
ผมมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่กระทรวงยุติธรรม ได้ดำเนินการจัดตั้งศาลจังหวัดทุ่งสงขึ้นอีกศาลหนึ่งในจังหวัดนครศรีธรรมราช การจัดตั้งศาลจังหวัดเพิ่มขนนี้ย่อมเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนผู้ประสงค์จะแสวงหาความยุติธรรม จากศาลสถิตยุติธรรม และแก่ผู้ที่มีกรณีเกี่ยวข้องกับโรงศาลมากยิ่งขึ้น

ในสังคมปัจจุบันนี้ ปัญหาอาชญากรรมและปัญหาขัดแย้งในธุรกิจประจำวันมีเพิ่มมากขึ้น จึงเป็นเหตุให้มีการนำคดีมาสู่ศาลยุติธรรมเพิ่มมากขึ้นตามตัว เมื่อมีคดีมากขึ้นก็มีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มอัตรากำลังผู้พิพากษา และเพิ่มศาลยุติธรรมให้ได้ส่วนสัดส่วนกับจำนวนคดีความที่เกิดขึ้น กระทรวงยุติธรรมตระหนักในความจำเป็นดังกล่าว จึงได้พยายามเพิ่มจำนวนผู้พิพากษาและศาลยุติธรรมอยู่ตลอดเวลา

ประชาชนในจังหวัดนครศรีธรรมราชโชคดีที่ในท้องที่จังหวัดเดียว มีศาลจังหวัดถึง ๓ ศาล คือศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช ศาลจังหวัดปากพนัง และศาลสุดท้ายขณะนี้คือศาลจังหวัดทุ่งสง ประชาชนในท้องที่อำเภอทุ่งสง อำเภอฉวาง อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอพิปูน และอำเภอร่อนพิบูลย์ สามารถที่จะนำคดีมาสู่หรือมีธุระเกี่ยวข้องติดต่อกับศาลจังหวัดทุ่งสงได้สะดวกกว่าเดิม ซึ่งเคยต้องไปยังศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช อันเป็นการประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางมากขึ้น

ผมขอรับรองต่อพี่น้องชาวจังหวัดนครศรีธรรมราชว่า ศาลจังหวัดทุ่งสงก็เป็นศาลที่จักประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมให้แก่ประชาชนโดยไม่เลือกชั้น วรรณะ เชื้อชาติ ศาสนา หรือเพศวัยแต่อย่างใด เช่นเดียวกับศาลยุติธรรมแห่งอื่นที่เคยได้รับความไว้วางใจจากพี่น้องชาวไทยทั้งหลายตลอดมา

ขอให้ศาลจังหวัดทุ่งสงจงสถิตสถาพรเป็นเมืองขวัญอยู่กับพี่น้องชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อจักได้เป็นที่พึ่งของผู้ที่แสวงหาความยุติธรรมจากศาลสถิตยุติธรรมแห่งสืบไป.

(นายบุญนิติ สุวัระ)
ประธานศาลฎีกา

นายบัญญัติ สุวัระ
ประธานสภาผู้ก

คำขวัญ

การที่กระทรวงยุติธรรมจัดตั้งศาลจังหวัดทุ่งสงขึ้นมาก็โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะอำนวยความสะดวกและประสิทธิภาพความยุติธรรมแก่ประชาชนผู้มีอรรถคดีในเขตท้องที่ อำเภอทุ่งสง จ.ว่าง ทุ่งใหญ่ พิปูน และร่อนพิบูลย์ ของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้าพเจ้ามีความยินดีอย่างยิ่งที่การก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสงนี้ ได้ดำเนินการจนสำเร็จเรียบร้อยเป็นอาคารที่มีความสง่างาม เหมาะสมที่จะเป็นสถานที่ประสิทธิภาพความยุติธรรมต่อไป ขอให้ศาลจังหวัดทุ่งสงเป็นหลักแห่งความยุติธรรมและเป็นที่พักของประชาชนตลอดกาลนาน

(นายชวน หลีกภัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

นายชวน หลีกภัย
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

คำขวัญ

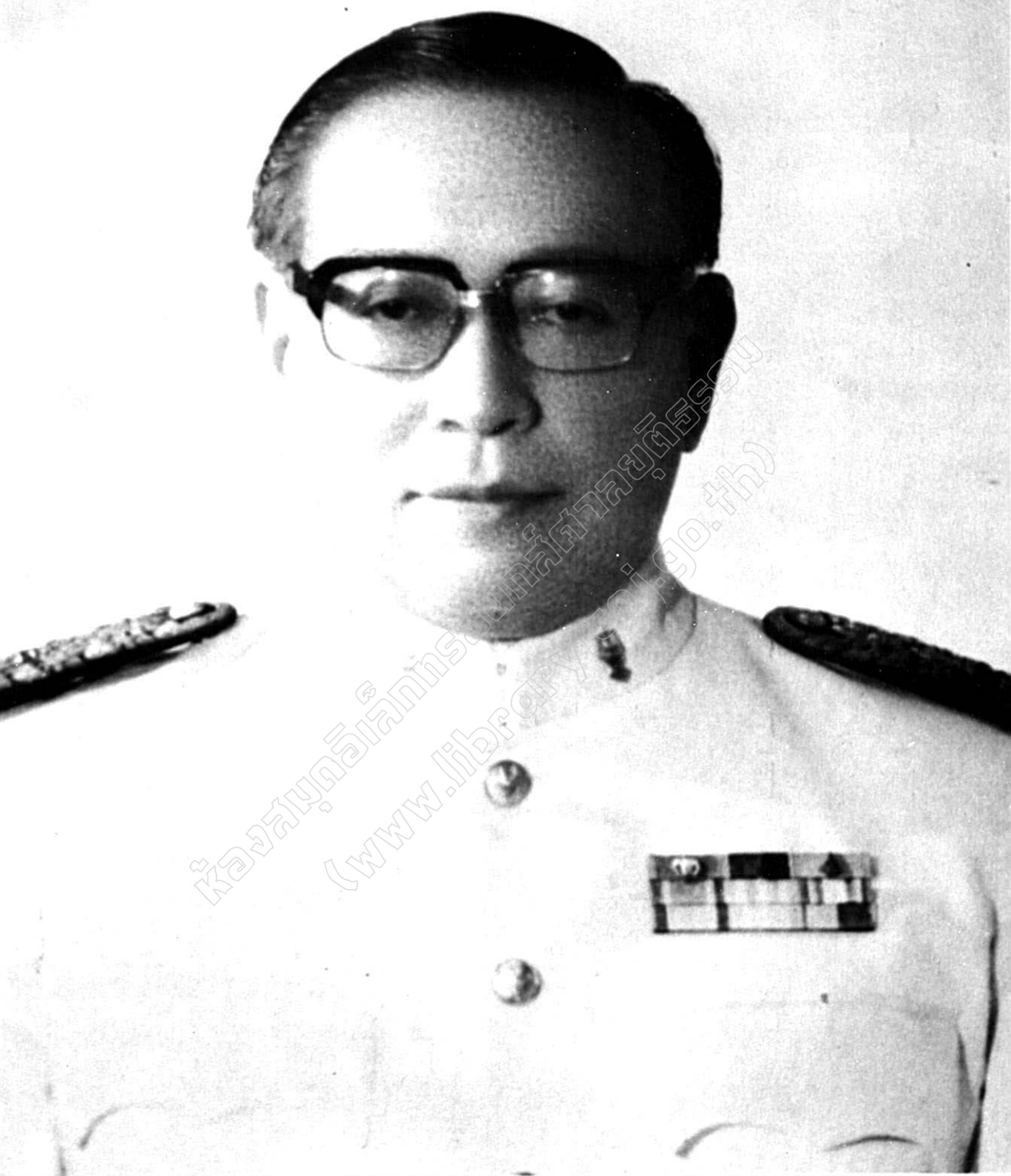
ข้าพเจ้ามีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ทางราชการเห็นความสำคัญของอำเภอ
ทุ่งสง จึงได้จัดตั้งศาลจังหวัดทุ่งสงขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกรวดเร็วให้แก่ผู้
ความจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับศาล ข้าพเจ้าเป็นกนชาวใต้ เกิดที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ราษฎรในอำเภอทุ่งสง อำเภอฉวาง อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอพิปูน และอำเภอร่อน-
พิบูลย์ เป็นเสมือนญาติพี่น้องบ้านใกล้เรือนเคียงของข้าพเจ้า จึงรู้สึกชื่นชมที่ได้มี
ศาลยุติธรรมในท้องถิ่นของเราเอง

ข้าพเจ้าขอให้อาภรณ์ที่ทำการศาลแห่งนี้ เป็นสิ่งที่ภูมิใจกับบ้านเกิดเมืองของ
ประชาชนในท้องที่ ๕ อำเภอที่กล่าวไปตลอดกาล และขอให้ผู้พิพากษาที่เจ้าหน้าที่
ของศาลทุกท่าน มีจิตใจเข้มแข็งมีแรงร่วมแรงร่วมใจกันปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นหลัก
ก่อให้เกิดศรัทธาในการให้ความยุติธรรมแก่บุคคลโดยเสมอหน้าถ้วนทั่วกัน

(นายประพจน์ ธีระวัฒน์)

อัครประธานศาลฎีกา

นายประจักษ์ ธีระวัฒน์
อดีตรองอธิบดีกรมการปกครอง

คำขวัญ

การอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนนั้น นอกจากตัวผู้พิพากษาจะต้องไม่มี อคติ ๔ คือ รัก โกรธ กลัว และหลงแล้ว ยังจะต้องมีอาคารสถานที่ทำการ สะอาด กว้างขวาง และสว่างาม เพื่อปลูกฝังความเลื่อมใส และอำนวยความสะดวกแก่สาธารณชนผู้มาติดต่อให้เป็นไปโดยรวดเร็วอีกด้วย จึงจะได้ผลในการประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมให้กับประชาชนได้สมบูรณ์

บัดนี้ชาวทุ่งสง ได้มีศาลจังหวัดทุ่งสงที่พร้อมจะอำนวยความสะดวกให้ได้อย่างสมบูรณ์แล้ว จึงเป็นที่ยืนยันเป็นอย่างยิ่ง

ขอให้ศาลจังหวัดทุ่งสงจงสถิตสถาพร และเผยแพร่ความยุติธรรมให้แก่ประชาชนโดยถ้วนหน้ากัน.

(นายสรรเสริญ ไกรจิตติ)

อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์

นายสรรเสริญ ไกรจิตติ
อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์

คำขวัญ

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ศาลจังหวัดทุ่งสงได้ก่อสร้างสำเร็จลงไปแล้ว จิน
เปิดทำการได้ในวันนี้ เนื่องการเพิ่มจำนวนศาลยุติธรรมขึ้นอีกแห่งหนึ่ง และเป็น
การดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในอันที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน
ผู้มีบรรดกิตติโดยการจัดตั้งศาลเพิ่มขึ้นตามความจำเป็น ทั้งนี้เพราะได้รับความ
ร่วมมือด้วยดีจากหน่วยราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกรมตำรวจที่ได้กรุณา
ให้ใช้สถานที่ของกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๔ ทำการก่อสร้างอาคาร
ศาลและบ้านพักของข้าราชการ

การที่ศาลจังหวัดทุ่งสงจะได้เริ่มเปิดทำการเป็นครั้งแรกในวันนี้ ทาง
กระทรวงยุติธรรมได้พิจารณาเลือกณัฏฐพินักษาและเจ้าหน้าที่ธุรการ ที่มีคุณสมบัติ
เหมาะสมมาดำรงตำแหน่ง จึงหวังว่าการปฏิบัติงานที่ราชการของศาลจังหวัดทุ่งสง
จะก่อประโยชน์ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องให้เป็นอย่างคึกคักสมดังเจตนารมณ์ของทางราชการ

ในโอกาสที่มีพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสงแห่งนี้ ข้าพเจ้า
ขออัญเชิญคุณพระศรีรัตนตรัยได้โปรดดลบันดาลให้อาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสง
นี้เจริญสวัสดีสถาพร อำนวยความร่มเย็นให้แก่ประชาราษฎร์ เป็นที่ประสิทธิประสาท
ความยุติธรรมแก่ปวงชนชั่วกาลนานสืบไป

๙๙ ๑๙/๖

(นายศิริ อติโพธิ์)

ปลัดกระทรวงยุติธรรม

นายศิริ อติโทธิ
ปลัดกระทรวงยุติธรรม

คำขวัญ

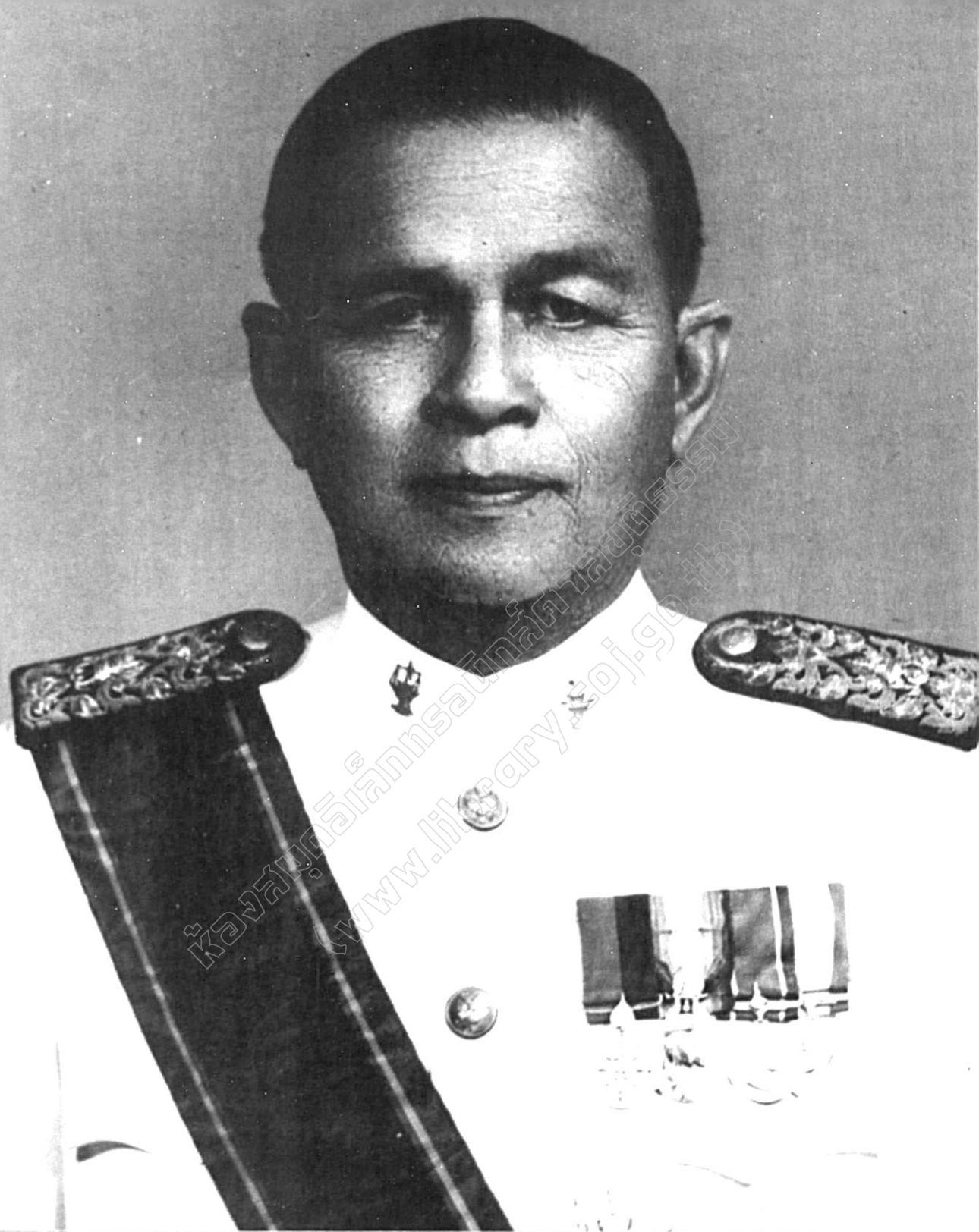
ผมรู้สึกปลื้มและภาคภูมิใจมากที่มีโอกาสได้มีส่วนในการตรวจการ
ก่อสร้างศาลและมีส่วนในการตระเตรียมการเพื่อกระทำพิธีเปิดศาลจังหวัดทุ่งสง ทั้งนี้
เพราะท้องที่ทุ่งสงเป็นบ้านเกิดของข้า

จึงมีความหวังไว้ว่า ศาลจังหวัดทุ่งสงอันสง่างามนี้จะเป็นสถาบันที่
อำนวยประโยชน์แก่ประชาชน ในด้านประสิทธิภาพและความยุติธรรมตลอดไป

(นาคดลอง จันทร์รัฐ)

อธิบดีผู้พิพากษาศาล

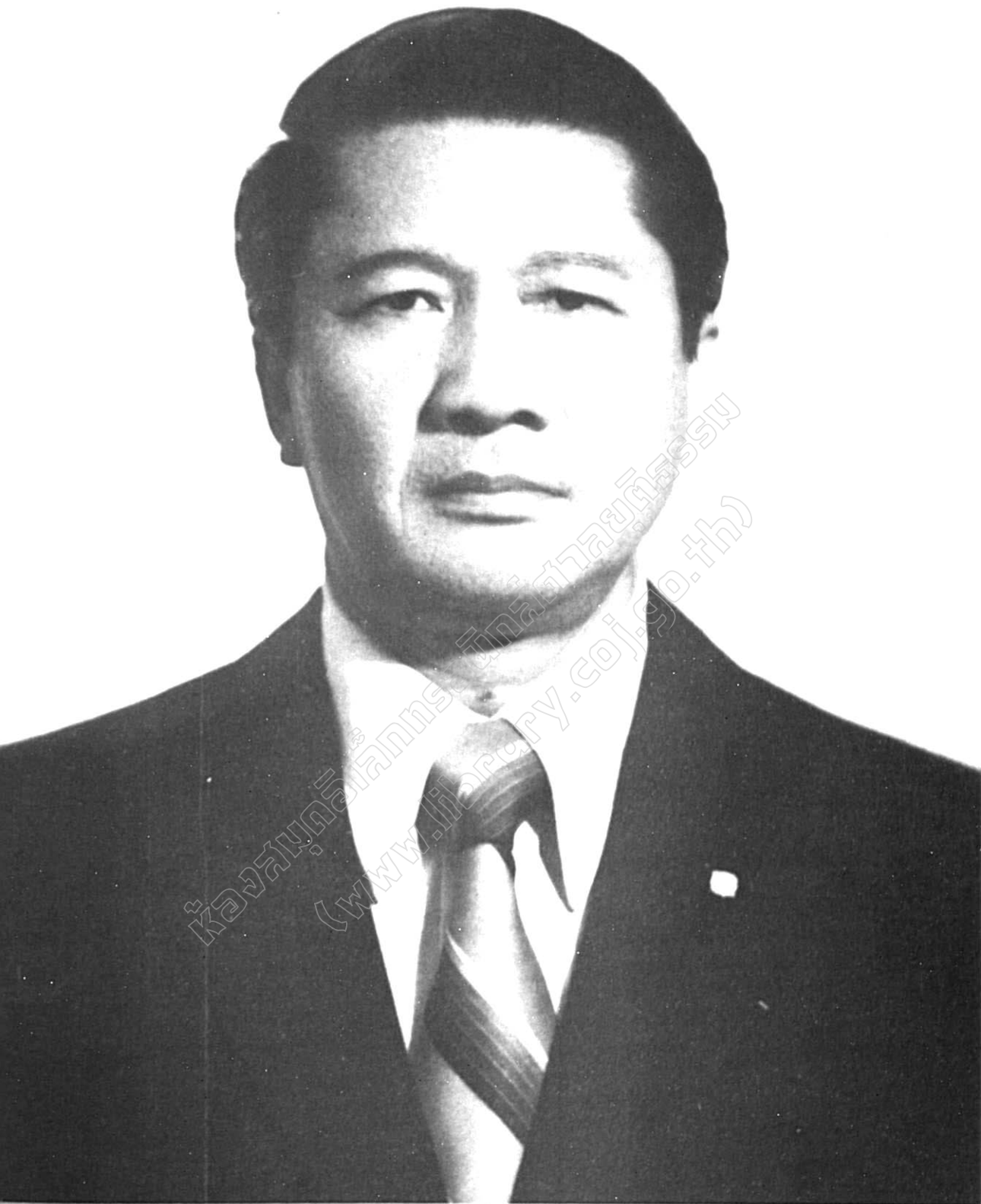

นายพลอง จันทรัฐ
อธิบดีผู้พิพากษามาตร ๔

คำขวัญ

นอกจากปัจจัยสี่แล้ว สิ่งที่ยึดโยงอย่างเหนียวแน่นของพวกเรา คือ ความยุติธรรม

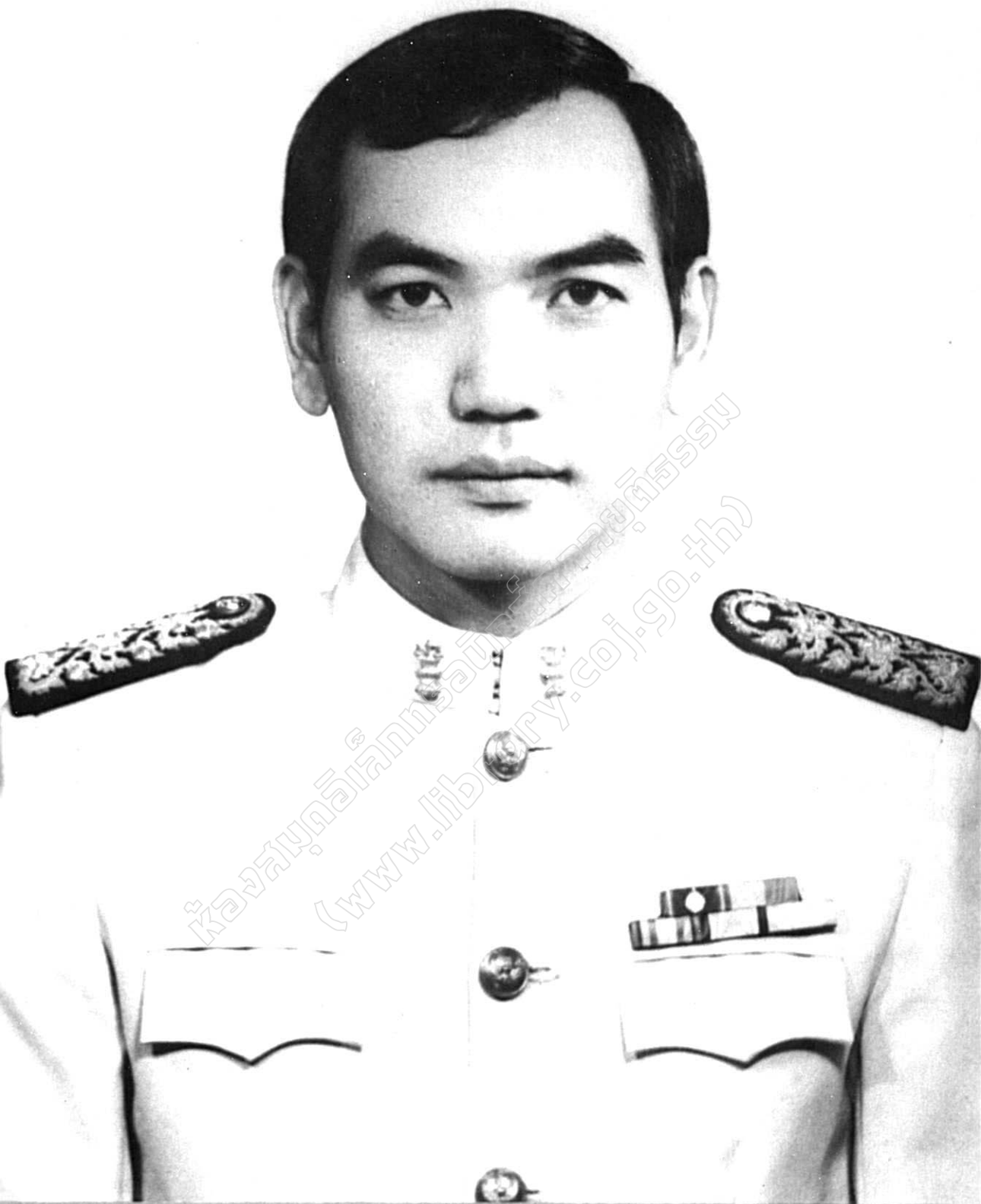

นายธานี ไรจนาลักษณ์
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

นายปรีชา นาคพันธุ์
ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดทุ่งสง

นายวีระศักดิ์ นำสุวรรณกิจกุล
ผู้พิพากษาศาลจังหวัดทุ่งสง

นายเอกชัย ชินนพงศ์
ผู้พิพากษาศาลจังหวัดทุ่งสง

นายประเสริฐ โอนรัตน์วิบูล
ผู้พิพากษาศาลจังหวัดทุ่งสง

นายจรูญ สรรพนา
จำสาดจังหวัดทุ่งสง

นายโชติ นิกขันธ์
รองจำสาดจังหวัดทุ่งสง

สารบัญ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. ๒๕๒๐	๑
คำกล่าวรายงานในพิธีวางศิลาฤกษ์	นายธวัช พิงชลวรักษ์ ๔
คำกล่าวตอบในพิธีวางศิลาฤกษ์	นายสุธรรม ภัทราคม ๖
คำกล่าวรายงานในพิธีเปิดศาล	นายฉลอง จันทรัฐ ๘
คำกล่าวตอบในพิธีเปิดศาล	นายชวน หลีกภัย ๑๑
ประวัติศาลจังหวัดทุ่งสง	นายอัฐ จินดา ๑๓
การก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสง	๒๒
รายนามข้าราชการและลูกจ้างประจำศาลจังหวัดทุ่งสง	๒๔
รายนามพนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดทุ่งสง	๒๕
วิธีการส่งหมายศาลให้ได้ผลรวดเร็วและ-	
วิธีปฏิบัติเมื่อได้รับหมายศาล	นายชูเชิด รักตะบุตร ๒๖
สิทธิการดำเนินคดีอาญา	นายมารุต บุญนาค ๓๖
สิทธิของลูกจ้างและการดำเนินคดีในศาลแรงงาน	นายจำรัส เขมะจารุ ๔๔
ข้อควรปฏิบัติของผู้มาศาลในคดีแพ่ง	นายประพนธ์ ศาคะมาน ๖๓
ประวัติอำเภอในเขตศาลจังหวัดทุ่งสง	สมาชิกสภาจังหวัดนครศรีธรรมราช ๖๕
คณะกรรมการดำเนินการเปิดศาลจังหวัดทุ่งสง	๗๕
ถ้อยแถลงจากผู้จัดทำหนังสือที่ระลึก	๘๓
คณะกรรมการจัดทำหนังสือที่ระลึก	๘๔

บทหนังสือ

ที่ระลึกในโอกาสเปิดศาลจังหวัดทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วันศุกร์ที่ ๒๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๓

ผู้จัดทำ

คณะกรรมการจัดพิมพ์หนังสือที่ระลึกเนื่องในโอกาสเปิดศาลจังหวัดทุ่งสง

๒๕๓๘
กรุงเทพมหานคร

๓ ๔ ๕
พนพครวรก

ਅੰਕ ੧
ਪ੍ਰਭਾਤ

ธันวาคม ๒๕๖๓

✱

จำนวนพิมพ์

១,០០០ ត្រីម

สถานพิมพ์

ห้างหุ้นส่วนจำกัด การพิมพ์พระนคร

๔๒-๔๖ ถนนบูรณกาศตรี กรุงเทพฯ ๖ ๒ โทร ๒๒๑๒๓๓๗; ๒๒๒๑๖๗๔

✱

๒๒ ๔๒
ศุภมภ์ โฆษณา

นางอารี จุฑารักษ์เปี่ยม

บรรณาธิการเฉพาะกิจ

นายเอ๋อม อุดมพันธ์

ศักรูปเล่ม

นายปรีชา นุ่นสุข

ผู้ออกแบบปก

นายปราโมทย์ แสงพลสิทธิ์

๒๒ ๔ ๒
ศพนอกอักษร

นายสุรพล นาควานิช

ผู้ประสานงาน

นายนิยม คำแหง

✱

(สำหรับห้องสมุด)

தமிழ், ௨௦௦௭

นครศรีธรรมราช; จังหวัด

๒-๓

ที่ระลึกในโอกาสเปิดศาลจังหวัดทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วันศุกร์ที่ ๒๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๓ การพิมพ์พระนคร, ๒๕๒๓.

๑๒๘ หน้า. ภาพประกอบ.

๑. กาล - โทษ.

២. បំណែង.

พระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอทุ่งสง
จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ. ๒๕๒๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๐

เป็นปีที่ ๓๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอทุ่งสง จังหวัดนคร
ศรีธรรมราช

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำ
แนะนำและยินยอมของสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัด
ที่อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. ๒๕๒๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้จัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช เรียกว่า “ศาลจังหวัดทุ่งสง” และจะเปิดทำการได้เมื่อใด ให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๔ ให้ศาลจังหวัดทุ่งสงมีเขตตลอดท้องที่อำเภอทุ่งสง อำเภอฉวาง อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอพิปูนและอำเภอร่อนพิบูลย์ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ในระหว่างที่ยังมิได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดวันเปิดทำการตามมาตรา ๓ ให้ศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช มีเขตอำนาจตลอดถึงเขตของศาลจังหวัดทุ่งสงด้วย

บรรดาคดีของเขตท้องที่อำเภอที่ระบุในวรรคหนึ่ง ซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลจังหวัดนครศรีธรรมราชในวันเปิดทำการตามมาตรา ๓ ให้คงพิจารณาพิพากษาในศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ธำนิษฐ์ กรวยวิเชียร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ — เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้มีเขตตลอดท้องที่อำเภอทุ่งสง อำเภอฉวาง อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอพิปูนและอำเภอร่อนพิบูลย์ เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในท้องที่อำเภอดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๔๔ ตอนที่ ๑๔ วันที่ ๑๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๖๐

พระราชกฤษฎีกา
กำหนดวันเปิดทำการศาลจังหวัดทุ่งสง
พ.ศ. ๒๕๒๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๓

เป็นปีที่ ๓๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดวันเปิดทำการศาลจังหวัดทุ่งสง เพื่อทำการพิจารณาพิพากษาคดีต่อไป

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. ๒๕๒๐ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกากำหนดวันเปิดทำการศาลจังหวัดทุ่งสง พ.ศ. ๒๕๒๓”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เปิดทำการศาลจังหวัดทุ่งสง ตั้งแต่วันที่ ๒๖ ธันวาคม
พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นต้นไป

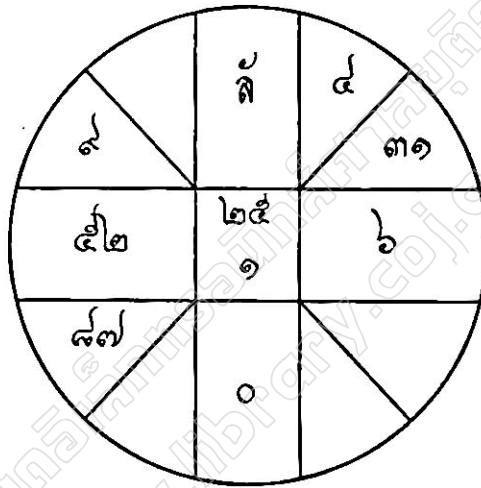
มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราช-
กฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ป. ตีณสุพานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้คือ เนื่องจาก
มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรม-
ราช พ.ศ. ๒๕๒๐ ให้จัดตั้งศาลจังหวัดทุ่งสงขึ้นที่อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรม-
ราช และกำหนดว่าศาลจังหวัดทุ่งสงจะเปิดทำการเมื่อใด ให้ประกาศโดยพระราช
กฤษฎีกา บัดนี้พร้อมที่จะเปิดทำการศาลจังหวัดทุ่งสงได้แล้ว จึงจำเป็นต้องตรา
พระราชกฤษฎีกานี้

ศีลาฤกษ์

ศาลจังหวัดทุ่งสง

ศุภวาระดีถี ณ ๖^{๒๔} ค่ำ ปีมะแม จุลศักราช ๑๓๔๐

สุตีกาล ตรงกับวันศุกร์ที่ ๕ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๒๒

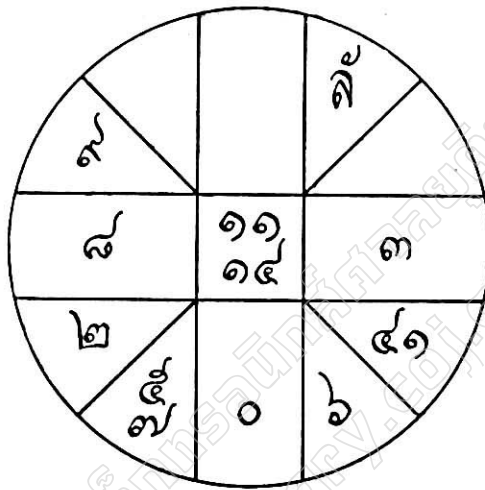
ปฐมฤกษ์ เวลา ๐๕.๑๐ นาฬิกา

สุดฤกษ์ เวลา ๐๕.๓๕ นาฬิกา

ลัคนาสถิตราศี เมษ ๑๖° เกาะ ปณฺจม นวาท ๑ ทศกัณฐ์ ๑

เสวย ภรณี นักขัตฤกษ์ ประกอบด้วย มหัทธโน แห่งฤกษ์

ฤกษ์เปิดศาลจังหวัดทุ่งสง

ศุภวาระดีถี ณ ๖๕๑ ค่ำ ปวอก จุลศักราช ๑๓๔๒

ตรงกับวันศุกร์ที่ ๒๖ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๓

ปฐมฤกษ์ เวลา ๑๑.๓๕ นาฬิกา

สุดฤกษ์ เวลา ๑๑.๕๘ นาฬิกา

ลัคนาสถิตราศี มิน ๒๘ องศา ทุติย นวาศ ๑ ทุติย ตรียางค์ ๒

เสวย เรวตี นักขัตฤกษ์ ประกอบด้วย สมโน แห่งฤกษ์

คำกล่าวรายงาน

โดย

นายรัช พิงชลารักษ์ อธิบดีผู้พิพากษาศาล

ในพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสง

ณ วันศุกร์ที่ ๘ มีนาคม ๒๕๒๒

ขอประทานกราบเรียน ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ข้าพเจ้าและข้าราชการศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช รู้สึกเป็นเกียรติและ
ปิติยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้กรุณามาเป็นประธาน
ในพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสงในวันนี้

อาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสงเป็นอาคารที่สร้างขึ้นในเขตอำเภอทุ่งสง
จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในท้องที่ ๕
อำเภอ คืออำเภอทุ่งสง อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอฉวาง อำเภอพิปูน และอำเภอ
ร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช เพราะอำเภอเหล่านี้ตั้งอยู่ห่างไกลจากตัว
จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นระยะทางเกือบร้อยกิโลเมตร การคมนาคมไปมาติด
ต่อกับจังหวัดนครศรีธรรมราชไม่สะดวก แต่มีคดีแพ่งและคดีอาญาเกิดขึ้นในท้องที่
อำเภอเหล่านี้ในปีหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนมาก กระทรวงยุติธรรมได้เห็นความเดือดร้อน
และความไม่สะดวกของประชาชนผู้มีบรรดาศักดิ์กล่าวแล้ว จึงได้ดำเนินการเสนอ
ขอจัดตั้งศาลจังหวัดทุ่งสงขึ้นเพื่อประโยชน์ของประชาชน และเป็นการแบ่งเบาภาระ
ของศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช ศาลแขวงนครศรีธรรมราช และศาลจังหวัด

ปากพนัง และได้รับอนุมัติให้ตรากฎหมายจัดตั้งศาลดังกล่าว ตลอดจนได้รับงบประมาณจากรัฐบาลให้ทำการก่อสร้างอาคารศาลได้

อาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสงที่จะทำการก่อสร้างนี้เป็นศาลขนาด ๖ บัลลังก์ ตัวอาคารกว้าง ๓๓ เมตร ยาว ๗๕.๒๐ เมตร รูปทรงและหลังคาทรงไทย อันเป็นสัญลักษณ์ของอาคารศาลไทยทางสถาปัตยกรรม สร้างในที่ดินของกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๘ ซึ่งได้อนุญาตให้ที่ดินให้ประมาณเนื้อที่ ๑๘ ไร่ โดยมีข้อตกลงว่ากระทรวงยุติธรรมจะต้องสร้างบ้านพักให้กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๘ เป็นการทดแทน และกระทรวงยุติธรรมได้ขอให้เจ้าหน้าที่สำนักผังเมืองมาตรวจสอบแล้วเห็นว่าที่ดินบริเวณนี้เป็นที่เหมาะสม จึงได้ดำเนินการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลในที่ดินดังกล่าวรวมทั้งบ้านพักผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ศาลด้วย โดยห้างหุ้นส่วนจำกัดนครก่อสร้างเป็นผู้ประมูลรับเหมาก่อสร้าง ในราคา ๑๔,๕๘๐,๐๐๐ บาท (สิบสี่ล้านห้าแสนแปดหมื่นบาทถ้วน) กำหนดก่อสร้างให้แล้วเสร็จตามสัญญาภายในวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๓ ในการดำเนินการก่อสร้างนี้ได้รับความร่วมมือจากกรมโยธาธิการในการออกแบบแปลนและรายการก่อสร้าง ตลอดจนส่งนายช่างมาควบคุมการก่อสร้างด้วย

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นอุดมมงคลฤกษ์แล้ว ข้าพเจ้าขอกราบเรียนเชิญท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้โปรดประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสง เพื่อเป็นสิริมงคลแก่อาคารศาลสถิตยุติธรรม ในการที่จะประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมแก่ประชาชนสืบไป

คำกล่าวตอบ

โดย

นายสุธรรม ภัทราคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ในพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสง

ณ วันศุกร์ที่ ๙ มีนาคม ๒๕๒๒

ท่านอธิบดีผู้พิพากษาศาล ๔ และท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย

ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติและมีความยินดีอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสมาประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสงในวันนี้

กระทรวงยุติธรรมได้ตระหนักเสมอมาว่า ศาลยุติธรรมเป็นสถาบันหนึ่งที่มีหน้าที่อำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชน กระทรวงยุติธรรมจึงจัดตั้งศาลขึ้นตามท้องที่ต่างๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนผู้มีอรรถคดีทั่วไป ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความจำเป็นและความเหมาะสมตลอดจนความสะดวกในการเดินทางไปติดต่อกับศาลเพื่อเป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายของประชาชน สำหรับเขตท้องที่อำเภอทุ่งสง อำเภอดวง อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอพิปูน และอำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏว่ามีประชาชนอยู่หนาแน่น และอำเภอเหล่านี้ตั้งอยู่ห่างไกลจากตัวจังหวัดนครศรีธรรมราชมาก กระทรวงยุติธรรมจึงได้เสนอกฎหมายเพื่อจัดตั้งศาลจังหวัดทุ่งสงขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๐ และได้รับอนุมัติงบประมาณจำนวน ๑๔,๕๘๐,๐๐๐ บาท (สิบสี่ล้านห้าแสนแปดหมื่นบาทถ้วน) เป็นค่าก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลและบ้านพักข้าราชการศาล ข้าพเจ้าเชื่อว่าเมื่อการก่อสร้างสำเร็จแล้ว

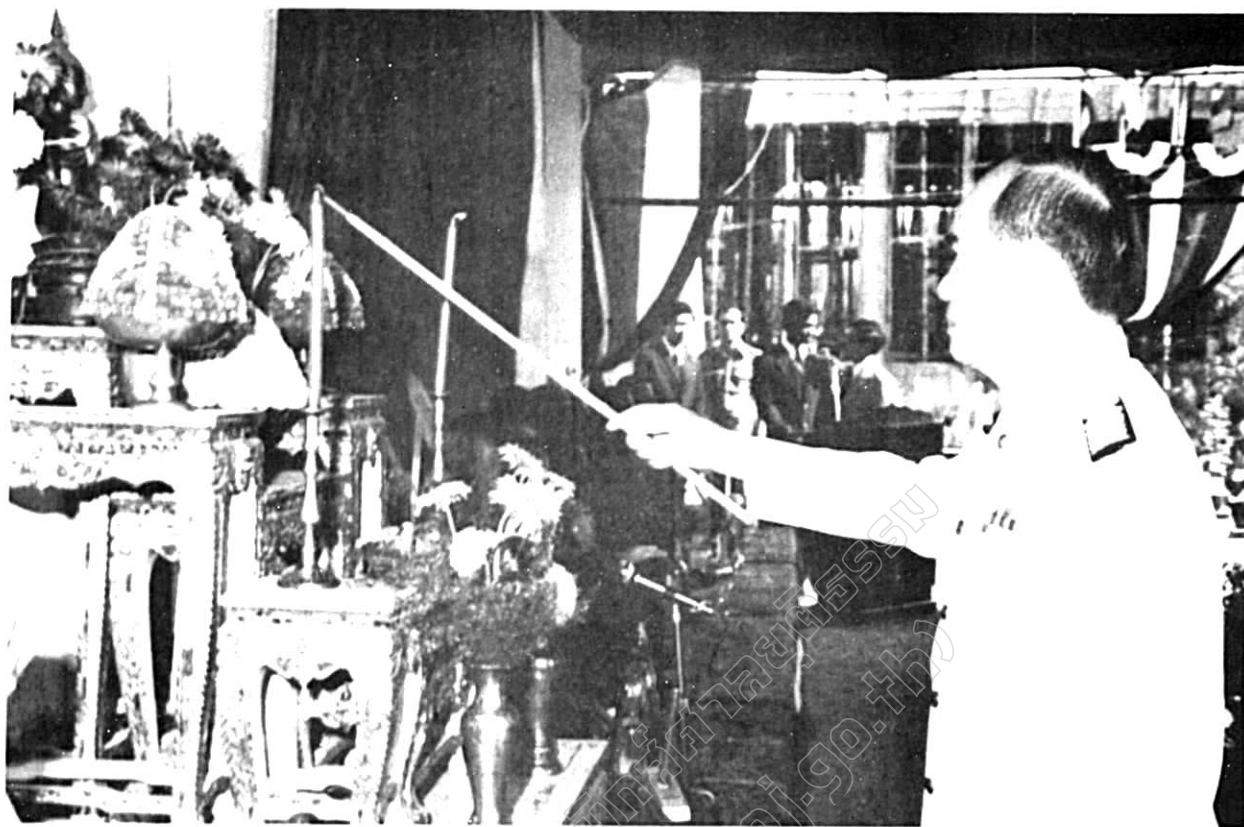
อาคารหลังนี้จะเป็นสถานที่ราชการอันสง่างามหลังหนึ่งในท้องถิ่น และเหมาะสม
กับที่จะใช้เป็นที่ทำการศาลยุติธรรม ขอให้ท่านอธิบดีผู้พิพากษามาภาค ๘ และคณะ
กรรมการตรวจการก่อสร้าง โปรดช่วยกันเอาใจใส่ควบคุมดูแลให้การก่อสร้างสำเร็จ
ลุล่วงไปด้วยดี

ข้าพเจ้าขอขอบคุณกรมตำรวจที่ได้โอนุเคราะห์เรื่องที่ดินอันเป็นที่ตั้ง
อาคารศาล กรมโยธาธิการ ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช และทุกท่าน
ที่มีส่วนร่วมมีช่วยเหลือในการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสง ตลอดจน
ทุกท่านที่มาเป็นเกียรติในพิธีวางศิลาฤกษ์ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นสุกฤกษ์มงคลแล้ว ข้าพเจ้าจะได้ประกอบพิธีวาง
ศิลาฤกษ์อาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสง ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่ง
ศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก ได้โปรดกลั่นดาลให้การก่อสร้างสำเร็จลุล่วงดำเนิน
ไปด้วยความเรียบร้อย เพื่อจะได้ใช้เป็นสถานที่ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมแก่
ประชาชนสืบไป

พิธีวางศิลาฤกษ์ศาลจังหวัดทุ่งสง
วันศุกร์ที่ ๕ มีนาคม ๒๕๒๒

คำกล่าวรายงาน

โดย

นายฉลอง จันทรัฐ อธิบดีผู้พิพากษาศาล ๘

ในพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสง

ณ วันศุกร์ที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๒๓

ขอประทานกราบเรียน ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ข้าพเจ้าและข้าราชการศาลต่าง ๆ ในภาค ๘ ตลอดจนข้าราชการทุกฝ่าย หน่วยงาน พ่อค้าและประชาชนชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช รู้สึกเป็นเกียรติและปิติยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้กรุณามาเป็นประธานในพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสง ท่ามกลางผู้มีเกียรติทั้งหลายที่ได้มาร่วมงานในวันนี้

ศาลจังหวัดทุ่งสงได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. ๒๕๒๐ โดยให้มีเขตตลอดท้องที่อำเภอทุ่งสง อำเภอฉวาง อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอพิปูน และอำเภอร่อนพิบูลย์ ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในท้องที่อำเภอดังกล่าว

อาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสงหลังนี้ เป็นอาคารตึกสองชั้น หลังคาทรงไทย ขนาด ๖ บัลลังก์ กว้าง ๓๓ เมตร ยาว ๗๔.๒๐ เมตร ห้องพิจารณาสამารถขยายได้ถึง ๘ ห้อง มีห้องผู้พิพากษา ห้องสมุด ห้องธุรการ ห้องพนักงานอัยการและทนายความ ห้องเก็บสำนวน ตลอดจนห้องขังครบถ้วน ได้ทำการ

ก่อสร้างพร้อมบ้านพักผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ๑ หลัง บ้านพักผู้พิพากษา ๖ หลัง
บ้านพักจำศาล ๑ หลัง บ้านพักรองจำศาล ๑ หลัง เรือนแถวเสมียนพนักงาน ๑๙
หน่วย โรงจอดรถยนต์ ๑ โรง และโรงอาหาร ๑ โรง อาคารที่ทำการศาลและ
อาคารต่างๆ ทั้งหมดสร้างอยู่ในที่ดินราชพัสดุซึ่งกองกำกับการตำรวจตระเวน
ชายแดน เขต ๘ ได้อนุญาตให้ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๘ ไร่ ๖ งาน ๖๐ ตารางวา
ในการก่อสร้างรวมทั้งงบประมาณเพิ่มเติมสำหรับทำรั้วรอบห้องขัง เป็นเงินทั้งสิ้น
๑๔,๖๑๕,๘๘๐ บาท ได้ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์เมื่อวันศุกร์ที่ ๙ มีนาคม ๒๕๒๒
และทำการก่อสร้างเสร็จเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๒๓ ในการก่อสร้างนี้ กระทรวง
ยุติธรรมได้รับความช่วยเหลือจากกรมโยธาธิการ โดยเป็นผู้ออกแบบแปลนและ
รายการก่อสร้าง รวมตลอดถึงส่งนายช่างมาควบคุมการก่อสร้างจนกระทั่งแล้วเสร็จ

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นมงคลฤกษ์แล้ว ข้าพเจ้าขอประทานกราบเรียน
เชิญท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้โปรดประกอบพิธีเปิดอาคารที่ทำการ
ศาลจังหวัดทุ่งสง เพื่อเป็นสิริมงคลแก่อาคารศาลสถิตยุติธรรม ในอันที่จะได้
ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมแก่ประชาชนสืบไป.

คำกล่าวตอบ

โดย

นายชวน หลีกภัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ในพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสง

ณ วันศุกร์ที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๓

ท่านอธิบดีผู้พิพากษาศาล ๔ และท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย

ข้าพเจ้ามีความยินดีและรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่ง ที่ได้มาประกอบพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสงในวันนี้

กระทรวงยุติธรรมตระหนักเป็นอย่างยิ่งว่า ศาลสถิตยุติธรรมเป็นสถาบันที่ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เป็นหน้าที่ของกระทรวงยุติธรรมที่จะต้องจัดตั้งศาลขึ้นตามท้องที่ต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้มีอรรถคดีทั่วไป ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นและความเหมาะสม อีกทั้งเพื่อให้เป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายของประชาชน ในการเดินทางไปติดต่อกับศาล เนื่องจากอำเภอทุ่งสง อำเภอฉวาง อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอพิปูน และอำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ห่างไกลจากอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อันเป็นที่ตั้งของศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช จึงเป็นการสมควรที่จะจัดตั้งศาลจังหวัดทุ่งสงขึ้นที่อำเภอทุ่งสง เพื่อให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาอรรถคดีที่ปวง ที่เกิดขึ้นในท้องที่อำเภอดังกล่าว ซึ่งรัฐบาลได้กรุณาอนุมัติงบประมาณการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสง พร้อมทั้งบ้านพักข้าราชการ ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาเห็นอาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสง ได้ก่อสร้างสำเร็จเรียบร้อยและสง่างาม ดังที่ท่านทั้งหลายได้เห็นประจักษ์อยู่ในขณะนี้ ในนามกระทรวงยุติธรรม ข้าพเจ้าขอขอบคุณท่านอธิบดีผู้พิพากษามา ๘ ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช กรมโยธาธิการ คณะกรรมการตรวจการก่อสร้าง ตลอดจนทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือเอื้อเฟื้อช่วยเหลือด้วยประการต่าง ๆ ไว้ ณ โอกาสนี้ และขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ให้เกียรติมาร่วมงานในวันนี้ด้วย

บัดนี้ได้เวลาอันเป็นสุกฤกษ์มงคลกาลแล้ว ข้าพเจ้าขอประกอบพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสง ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก ได้โปรดกลั่นดาลให้อาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสงแห่งนี้ ได้สถิตสถาพรยั่งยืนนาน เป็นที่ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมแก่ประชาชนสืบไป.

ประวัติศาสตร์จังหวัดทุ่งสง

นายอัฐ จินดา

ทุ่งสงเป็นอำเภอหนึ่งขึ้นกับจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นอำเภอที่มีเนื้อที่กว้างขวาง มีประชากรจำนวนมากเป็นที่สองรองไปจากอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช และจังหวัดนครศรีธรรมราชนั้น เป็นจังหวัดที่ใหญ่ที่สุดในจำนวน ๑๔ จังหวัดภาคใต้ คือมีอำเภอทั้งสิ้นในบังคับบัญชา ๑๖ อำเภอ อันประกอบด้วยอำเภอเมือง อำเภออ่อนพิบูลย์ อำเภอดวาง อำเภอทุ่งสง กิ่งอำเภอนาบอน อำเภอพิปูน อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอชะอวด อำเภอปากพนัง อำเภอหัวไทร อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอลานสกา กิ่งอำเภอพรหมคีรี อำเภอท่าศาลา อำเภอสิชล อำเภอขนอม มีศาลอยู่ ๓ ศาล คือ ศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช ศาลจังหวัดปากพนัง และศาลแขวงนครศรีธรรมราช

ศาลจังหวัดปากพนังมีเขตอำนาจอยู่ ๓ อำเภอ คือ อำเภอปากพนัง อำเภอหัวไทร อำเภอเชียรใหญ่ นอกนั้นขึ้นอยู่ในเขตอำนาจของศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช นักปกครอง นักวิชาการและนักการเมืองได้พยายามที่จะแยกจังหวัดนครศรีธรรมราชออกเป็นสองจังหวัด ซึ่งส่วนใหญ่จะมองอำเภอทุ่งสงเป็นจังหวัดที่สองเสมอ ในปี ๒๕๑๘ หรือ ๒๕๑๙ ได้มีพรรคการเมืองพรรคหนึ่งเสนอพระราชบัญญัติตั้งจังหวัดทุ่งสงและศาลจังหวัดทุ่งสง เข้าสู่สภาผู้แทนราษฎร แต่พระราชบัญญัติดังกล่าวไม่สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะสภาผู้แทนราษฎรสมัยนั้นถูกยุบเสียก่อนโดยคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ต่อมารัฐบาลของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินอันมีศาสตราจารย์ ธาณินทร์ กรัยวิเชียร เป็นนายกรัฐมนตรีและ นายเสมา รัตนมาลัย

อธิบดีผู้พิพากษภาค ๑ คนปัจจุบัน เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้เสนอ
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดทุ่งสงขึ้น โดยให้ศาลจังหวัดทุ่งสงมีเขตอำนาจ
ตลอดท้องที่อำเภอทุ่งสงรวมทั้งกิ่งอำเภอนาบอน อำเภอฉวาง อำเภอทุ่งใหญ่
อำเภอร่อนพิบูลย์ และ อำเภอพิปูน เหตุที่ต้องนำอำเภอต่างๆดังกล่าวมาขึ้นกับศาล
จังหวัดทุ่งสงก็เพราะอำเภอทั้งหมดอยู่ห่างไกลจากศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็น
ระยะทางเกือบร้อยกิโลเมตร การคมนาคมไปมาติดต่อกับศาลจังหวัดนครศรีธรรม-
ราชไม่สะดวก อีกทั้งมีคดีแพ่งและคดีอาญาเกิดขึ้นในท้องที่อำเภอเหล่านี้ในปี
หนึ่งๆเป็นจำนวนสูงถึงประมาณปีละ ๑,๒๐๐ เรื่อง ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะมีจำนวน
เพิ่มขึ้นทุกปี ประกอบกับอำเภอดังกล่าวมีประชาชนอยู่หนาแน่น การคมนาคม
ระหว่างอำเภอต่างๆ ที่จะอยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดทุ่งสงกับอำเภอทุ่งสงนั้นก็
สามารถติดต่อกันได้สะดวก ฉะนั้น การจัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอทุ่งสงย่อมทำ
ให้สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในเขตอำนาจของศาลจังหวัดทุ่งสง ได้
อย่างทั่วถึงและรวดเร็วยิ่งขึ้น กับจะทำให้ประชาชนในอำเภอดังกล่าวซึ่งอยู่ห่างไกล
จากตัวจังหวัดนครศรีธรรมราช ทุ่นเวลาและค่าใช้จ่ายในการมาติดต่อกับศาลอันจะ
เป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่นและประชาชนอย่างยิ่ง ประกอบกับในปัจจุบันนี้ จำนวน
คดีที่ฟ้องร้องกันที่ศาลจังหวัดนครศรีธรรมราชก็มีมากเกินกว่ากำลังของผู้พิพากษา
ศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช จะสามารถพิจารณาพิพากษาให้เสร็จไปโดยรวดเร็วได้
ทำให้มีคดีค้างพิจารณาอยู่เป็นจำนวนมาก การจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอทุ่งสงจะเป็น
การช่วยแบ่งเบาภาระของศาลจังหวัดนครศรีธรรมราชไป ได้ส่วนหนึ่ง ทั้งฝ่าย
ปกครองก็ให้การสนับสนุน ในที่สุดสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้อนุมัติร่างพระราช-
บัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดทุ่งสง

กระทรวงยุติธรรม ได้แจ้งให้ศาลจังหวัดนครศรีธรรมราชทราบว่า ศาล
จังหวัดทุ่งสงนี้จะสร้างเป็นศาลขนาด ๖ บัลลังก์ ให้ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัด
นครศรีธรรมราช (นายเกียง บุญเพิ่ม เป็นผู้พิพากษาหัวหน้าศาลขณะนั้น) ติดต่อ

กับจังหวัดและสำนักงานที่ดินจังหวัดนครศรีธรรมราช จัดหาที่ดินที่เหมาะสมเป็นที่
ก่อสร้างศาลจังหวัดที่อำเภอทุ่งสง ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช
ได้ดำเนินการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและได้ไปดูที่ดินด้วยตนเอง ก็ที่ว่าง
หน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอทุ่งสง ทางผู้ว่าราชการจังหวัดไม่ขัดข้องที่จะสร้างศาล
จังหวัดทุ่งสงลงในที่ดินดังกล่าวนี้ แต่เกิดมีปัญหว่าที่ดินแปลงนี้สร้างได้เฉพาะตัว
อาคารศาลเท่านั้น ส่วนบ้านพักผู้พิพากษาและบ้านพักเจ้าหน้าที่ของศาลไม่มีที่เพียงพอ
ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ติดต่อกับผู้ว่าราชการจังหวัด
นครศรีธรรมราช ขอใช้ที่ดินตรงที่ดินของโรงเรียนสตรีทุ่งสงเก่า แต่ทางจังหวัด
ขัดข้องเพราะได้งบประมาณซ่อมแซมและก่อสร้างเพิ่มเติมเพื่อเปิดเป็นโรงเรียน
ศึกษาผู้ใหญ่ และสร้างบ้านพักครูแล้ว

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๑๙ กำนันตำบลหนองหงษ์ อำเภอ
ทุ่งสง กับพวกรวม ๔๓ คน ได้ทำหนังสือเสนอผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนคร
ศรีธรรมราช ว่าศาลจังหวัดทุ่งสงควรจะไปสร้างที่บ้านควนไม้แดง ตำบลหนองหงษ์
เพราะที่สนามหน้าอำเภอนั้นคับแคบมาก และเป็นที่ดินส่วนกลางที่ประชาชนชาว
อำเภอทุ่งสงใช้ร่วมกัน เช่น จัดการแข่งขันกีฬาและจัดงานประจำปี นอกจากนี้
นายอำเภอทุ่งสงขณะนั้น (นายนิคม อัสภาชน์) มีหนังสือเสนอแนะผู้ว่าราชการ
จังหวัดนครศรีธรรมราชว่า ศาลจังหวัดทุ่งสงควรจะไปตั้งที่ควนไม้แดง เพราะมี
เนื้อที่ถึง ๒,๕๐๐ ไร่ ถนนสายเอเชียตัดผ่านห่างจากที่ว่าการอำเภอทุ่งสงเพียง ๕
กิโลเมตร (ความจริง ๖ กิโลเมตร) มีหน่วยงานของกองอำนวยการรักษาความ
ปลอดภัยไปตั้งฐานปฏิบัติงานอยู่แล้ว นอกจากนี้ยังมีแนวทางการพัฒนาชุมชน
เขต ๘ ไปสำรวจที่ดินเพื่อปลูกสร้างสำนักงานไว้แล้วด้วยต่อไปก็จะเป็นศูนย์ของ
หน่วยราชการต่าง ๆ เมื่อทางจังหวัดนครศรีธรรมราชแจ้งเรื่องนี้ให้ผู้พิพากษา
หัวหน้าศาลจังหวัดนครศรีธรรมราชทราบ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนคร
ศรีธรรมราชได้เสนอต่อท่านอธิบดีผู้พิพากษามา ๘ (นายสมาน เจนนภา) ท่านอธิบดี

ผู้พิพากษามาก ๘ พร้อมด้วยผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้เขียน และนายอำเภอทุ่งสง ได้เดินทางไปดูสถานที่ที่ควนไม้แดง ขณะนั้นถนนสายเอเชีย เพียงแต่กรุยทางไว้เท่านั้น ต้องอ้อมไปทางถนนเก่าเป็นระยะทางประมาณ ๑๖ กิโลเมตรจากตลาดทุ่งสง ดูสถานที่แล้วผู้เขียนได้เสนอว่าที่สวยดี แต่พวกเราจะอยู่กันได้อย่างไร เพราะหน่วยรักษาความปลอดภัยที่ว่านั้น มีกำลังอยู่เพียงประมาณ ๑๐ คนเท่านั้น ลึกเข้าไปอีกประมาณ ๔ กิโลเมตร มีหน่วยพัฒนาการของทหารตั้งอยู่ มีกำลังประมาณ ๒๐ คน พื้นที่รอบๆเป็นป่าทั้งนั้น เมื่อสร้างศาลแล้วถ้าถนนสายเอเชียยังไม่เสร็จต้องเดินทางเข้าตลาดทุ่งสงถึง ๑๖ กิโลเมตร นี่ไม่รู้จะใช้ที่ไหนไฟไม่รู้จะใช้ได้หรือไม่จึงวิตกแทนผู้ที่มาอยู่ สำหรับผู้เขียนและหัวหน้าศาลไม่มีปัญหาอะไร เพราะสร้างแล้วก็ไม่ได้มาอยู่แน่ คนมาอยู่จะค่าเอา ท่านอธิบดีผู้พิพากษามาก ๘ ก็เห็นด้วยจึงให้ผู้เขียนไปหาที่ดินที่อื่น ผู้เขียนได้ไปดูที่ดินที่กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๘ เพราะสถานที่แห่งนี้ผู้เขียนได้เป็นคนดำเนินการจัดตั้งกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเองเมื่อปี ๒๕๐๙ สมัยที่ผู้เขียนยังรับราชการอยู่ในกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จึงได้ไปตกลงด้วยวาจา กับพันตำรวจโทเปรมจิตต์ บุญศรีโรจน์ (ยศขณะนั้น) รองผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๘ โดยไปพร้อมกับ คุณชลิต พิมลศิริ รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช (ขณะนี้เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี) พันตำรวจโทเปรมจิตต์ บุญศรีโรจน์ กับ พันตำรวจโทชุมพร ปิณฑิพย์ สองรองผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๘ แนะนำให้ผู้เขียนเอาที่ดินติดกับสนามบินของกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๘ คือ ทางทิศตะวันออกติดกับโรงเรียนนมหาราช ทิศตะวันตกจดสนามบิน มีเนื้อที่ประมาณ ๑๕ ไร่ ผู้เขียนเห็นว่าน่าจะดี จึงกลับไปเสนอผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช ว่าทางตำรวจเขาจะให้ที่ดิน ๑๕ ไร่ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนครศรีธรรมราชได้ทำหนังสือขอที่ดินเป็นทหารราชการไปยังผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๘ (ขณะนั้นพันตำรวจเอกมกร วิสุทธิแพทย์ เป็นผู้กำกับการ)

เมื่อมีหนังสือเป็นทางราชการไปแล้วเรื่องกลับศาละบัตร์ คือผู้กำกับการ
ตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๘ ตอบขัดข้อง เพราะได้ประชุมปรึกษากับเจ้าหน้าที่
ทุกฝ่ายแล้ว เห็นว่าที่ดินที่จะให้นั้น มีโครงการจะขยายสนามบินและปลูกอาคาร
บ้านพักข้าราชการตำรวจเพิ่มเติม พอผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช
ได้รับหนังสือดังกล่าว ก็ถือว่าผู้เขียนว่าไปติดต่อยังไร ว่าได้แล้วกลับไม่ได้ ผู้
เขียนเห็นว่าที่ดินของกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๘ นี้จะต้องเอาให้ได้
ผู้เขียนจึงขออนุญาตผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนครศรีธรรมราชเข้ากรุงเทพฯ
ไปหาผู้บังคับบัญชาเก่า คือ พลตำรวจโทอังกูร ทัดตานนท์ ผู้บัญชาการตำรวจ
ตระเวนชายแดน ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาผู้เขียนมาตั้งแต่เป็นพลตำรวจจนถึงจำ ได้
ไปบอกความประสงค์ให้ท่านทราบ ท่านได้บอกกับผู้เขียนว่า เมื่อล้งจะเอาอวกก็จะ
ต้องให้ แล้วให้ผู้เขียนเลือกเอาตรงไหน ผู้เขียนเห็นว่าที่ดินของกองกำกับการนั้น
มีที่เหมาะสมอยู่ ๒ แห่ง คือ แห่งแรกที่ติดสนามบินเนื้อที่ ๑๕ ไร่ แห่งที่ ๒ ติดกับ
ที่ทำการประปาทุ่งสง เนื้อที่ประมาณ ๒๐ ไร่ ผู้เขียนจึงขอที่ดินที่ทำการประปา
เพราะได้เนื้อที่มากกว่า รูปที่ดินก็สวยกว่า วันรุ่งขึ้นนั่นเอง ท่านผู้บัญชาการ
ตำรวจตระเวนชายแดน ได้มาคุยที่ดินที่กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๘
ด้วยตนเอง ผู้เขียนกลับมาบอกผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนครศรีธรรมราชว่า
ท่านผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนตกลงแล้ว ขอให้ท่านทำหนังสือไปเป็นทาง
การ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนครศรีธรรมราชได้มีหนังสือขอที่ดินไป ทาง
กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนตอบไม่ขัดข้องมา จึงมีที่ให้เลือกเป็น ๓ แห่ง
คือ ที่หน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอทุ่งสง ที่ควนไม้แดง และที่กองกำกับการตำรวจ
ตระเวนชายแดนเขต ๘ สำหรับที่ดินที่หน้าสถานีตำรวจภูธรทุ่งสงนั้น หากจะเอา
จะต้องหาที่ดินสำหรับสร้างบ้านพักผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ของศาลอีกแห่งหนึ่งต่าง
หาก เพราะที่ดินมีน้อย ได้เสนอไปยังกระทรวงยุติธรรม กระทรวงยุติธรรมไม่ได้
ติดต่อไปยังสำนักผังเมืองกระทรวงมหาดไทย ขอให้ส่งเจ้าหน้าที่มาตรวจสอบที่ดิน
ที่จะใช้เป็นี่สร้างอาคารศาลจังหวัดทุ่งสง

เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ ทางสำนักผังเมือง ได้ส่งคุณศรี
 เสตะพันธ์ สถาปนิกผังเมือง คุณพงษ์ศักดิ์ บุญอรธามะห์ ช่างผังเมือง และ
 คุณเตือนเพ็ญ สวัสดิ์มงคล ช่างเขียน เดินทางมาพบกับผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
 จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช สั่งให้
 ผู้เขียนพาคณะจากสำนักผังเมืองไปดูที่ดินทั้ง ๓ แห่ง ผู้เขียนก็ได้ชี้แจงให้คณะ
 ผังเมืองทราบว่า ที่ดินที่หน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอทุ่งสงนั้น เหมาะแก่การสร้างได้
 แต่ตัวอาคารศาลเท่านั้น ส่วนบ้านพักผู้พิพากษาไม่รู้จะสร้างที่ไหน ถ้าขอที่ดินกอง
 กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๘ สร้างเป็นบ้านพักผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่
 ศาล ระยะทางห่างกันประมาณ ๓ กิโลเมตร ผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ลำบากต้อง
 เดินทางไปทำงานทุกวัน ต้องนั่งรถตุ๊กๆไปกลับ ส่วนผู้ที่เป็นพยานหรือผู้ที่เป็น
 คู่ความไม่ได้มาศาลทุกวัน คงไม่ลำบากเท่าไร ส่วนที่ควนไม้แดงนั้น ผู้เขียนเสนอ
 แนะว่า เป็นที่ที่เหมาะสมมากสำหรับสร้างอาคารศาล แต่ความสะดวกสบายของผู้
 พิพากษาและเจ้าหน้าที่คงจะหาไม่ได้ เพราะอยู่ไกลจากตัวตลาด ๖ กิโลเมตร หาก
 จะพิจารณาถึงความปลอดภัยแล้วแทบจะไม่มีเลย โดยคำนึงถึงกำลังของสถานีตำรวจ
 ภูธรอำเภอทุ่งสงมีทั้งหมดประมาณ ๘๐ คน เขาจะเจียมมาให้รักษาความปลอดภัย
 ของศาลได้ก็เกิน เฉพาะงานรับผิดชอบในพื้นที่ของเขาก็แทบจะไม่พออยู่แล้ว หาก
 ศาลพิพากษาจำคุกผู้ร้ายสำคัญๆ ตอนกลางวัน ตกตอนกลางคืนพวกที่แต่งกายคล้าย
 ทหารอาจจะมาเอาจำเลยออกจากคุกก็ได้ ใครจะกล้าไปขัดขวาง ยิ่งขณะทางสาย
 เอลีเซียงที่ผ่านควนไม้แดงนั้น แม้แต่ตำรวจเองยังไม่กล้าผ่านในเวลากลางคืน ถ้า
 จะเอาที่ดินของตำรวจตระเวนชายแดน จะปลอดภัยทุกอย่าง แต่เสียอยู่อย่างเดียว
 จะต้องสร้างบ้านพักและห้องแถวชุดใช้กรมตำรวจเขา คุณศรี เสตะพันธ์ ซึ่งเป็นหัว
 หน้านามาในวันนั้น ได้ให้คุณพงษ์ศักดิ์ไปวัดที่กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน
 ไร่ไร่บรื้อย ก่อนจากกันคุณศรีก็ไม่ได้บอกว่าเห็นด้วยกับที่ดินตรงไหน พอคุณ
 ศรีกลับจากนครศรีธรรมราชประมาณ ๑ เดือน ทางกระทรวงยุติธรรมได้ส่งแผนผัง
 การจัดสร้างอาคารศาลและบ้านพักของผู้พิพากษาของสำนักผังเมือง มาให้ศาลจังหวัด

นครศรีธรรมราช คุณศรีจะไปเสนอแนะท่านปลัดกระทรวงยุติธรรมอย่างไรบ้างนั้น ผู้เขียนไม่ทราบแต่ท่านปลัดกระทรวงยุติธรรมได้มาคุยที่กินด้วยตนเองก่อนตัดสินใจเมื่อมาคุยที่กินแล้ว ท่านปลัดกระทรวงได้ตัดสินใจที่จะสร้างศาลจังหวัดทุ่งสงที่กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๘ ยกให้ ศาลจังหวัดนครศรีธรรมราชจึงได้ตอบยืนยันไปยังกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนว่า เอาที่ดินของกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๘ แน่นนอน ทางกองบัญชาการจึงได้เสนอขออนุมัติกรมตำรวจ และกรมตำรวจได้ตอบอนุมัติตามเสนอ

เมื่อได้ที่กินแล้ว กระทรวงยุติธรรมได้ทำการประกวดราคาก่อสร้างอาคารศาลจังหวัดทุ่งสง โดยเปิดซองประกวดราคาเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๒๑ โดยห้างหุ้นส่วนจำกัดนครก่อสร้างเป็นผู้ประมูลได้ในราคา ๑๔,๕๘๐,๐๐๐ บาท (สิบสี่ล้านห้าแสนแปดหมื่นบาทถ้วน) และต่อมาได้รับงบประมาณเพิ่มเติมสำหรับสร้างรั้วรอบห้องซังอีก ๓๕,๘๘๐ บาท (สามหมื่นห้าพันแปดร้อยแปดสิบบาทถ้วน) ได้แต่งตั้งกรรมการตรวจการก่อสร้าง ซึ่งประกอบด้วย ท่านอธิบดีผู้พิพากษามาภาค ๘ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงนครศรีธรรมราช นายทองจุล สิงห์กุล นายช่างพิเศษกองแบบแผน กรมโยธาธิการ หรือผู้แทน นายอัฐ จินดา ผู้พิพากษาศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช ภายหลังกระทรวงยุติธรรมได้แต่งตั้งกรรมการตรวจการก่อสร้างเพิ่มอีก ๑ คน คือ นายปรีชา นาคพันธุ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดทุ่งสง ซึ่งเดินทางมาเพื่อเตรียมการเปิดศาลจังหวัดทุ่งสง แต่ขณะที่ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดทุ่งสงเดินทางมารับราชการตามตำแหน่งนั้น การก่อสร้างยังไม่เสร็จเรียบร้อย ยังไม่ได้รับมอบงานงวดสุดท้าย

กระทรวงยุติธรรมได้กระทำพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสง เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๒๒ โดยมีนายธวัช พิงชลารักษ์ เป็นอธิบดีผู้พิพากษามาภาค ๘ และนายสุธรรม ภัทราคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมในขณะนั้น เป็นประธานในพิธี

การก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสงและบ้านพักข้าราชการ ได้เสร็จเรียบร้อยเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๒๓ จึงเป็นอันว่าการก่อสร้างอาคารที่ทำการและบ้านพักข้าราชการศาลจังหวัดทุ่งสง ได้สำเร็จลุล่วงไปหลังจากที่ชลุกชลักมาเป็นเวลานาน

เหตุที่ทำให้การก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสงและบ้านพัก ต้องเสียเวลาไปมากกว่าที่กำหนดไว้นั้น เป็นเพราะการติดต่oprะสานงานระหว่างกองพลธิการ กรมตำรวจ กับกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๘ ไม่เป็นไปตามขั้นตอน คือ เมื่อศาลจังหวัดนครศรีธรรมราชแจ้งไปยังกระทรวงยุติธรรมว่าทางกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนให้ที่ดินแล้ว กระทรวงยุติธรรมก็ได้ดำเนินการประกวดราคาเพื่อทำการก่อสร้าง โดยผู้รับเหมาทำการก่อสร้างต้องเสียเงินค่าทดแทนอาคารเก่าของตำรวจตระเวนชายแดนที่จะต้องรื้อทิ้งไป เพื่อเอาเงินส่งกรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง และเอาเงินส่งกรมธนารักษ์เลย โดยที่ทางกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๘ ไม่ทราบเรื่อง เรื่องที่กรมตำรวจอนุมัติ เพราะไม่ส่งเรื่องผ่านไปทางกองพลธิการกรมตำรวจ แต่กลับส่งมายังกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนจึงได้ส่งเรื่องมาให้ผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๘ เจ้าของเรื่อง ผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดน ยังไม่ได้เสนอเรื่องขออนุมัติทำการรื้อถอน ก็พอดีผู้รับเหมาจะลงมือทำการก่อสร้างอาคารศาล โดยเฉพาะตัวอาคารจะต้องปลูกกินเนื้อที่มาถึงบ้านพักของตำรวจหลังหนึ่ง ผู้รับเหมาจะรื้อแต่ทางผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๘ ไม่ยอมให้รื้อ เพราะยังไม่ได้รับอนุมัติจากกรมตำรวจ ผู้รับเหมาจึงมาตามผู้เขียน ๆ กับบอกว่า คุณวิชัย ชื่นชมพูนุท ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลประจำกระทรวง ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการในเรื่องนี้ ได้บอกกับผู้เขียนว่าอาคารแห่งนั้นเมื่อรื้อแล้วต้องตกเป็นของผู้รับเหมา เพราะผู้รับเหมาชำระเงินไปแล้ว ผู้เขียนจึงบอกให้รื้อโดยผู้เขียนจะรับผิดชอบเอง ผู้รับเหมาจึงได้ทำการรื้อบ้านหลังนั้น และต้องไปเข้าบ้านให้

ตำรวจที่เคยอาศัยอยู่ในบ้านที่ถูกเรือเสียหลายเดือน ต่อมาผู้กำกับตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๘ (พ.ต.อ. สุทินทร์ สิงหรา ณ อยุธยา) ถูกตั้งกรรมการขึ้นทำการสอบสวนในกรณีที่อาคารเก่าถูกรื้อโดยกรมตำรวจยังไม่ได้อนุญาต

ศาลจังหวัดทุ่งสงจะเปิดทำการวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๒๓ ก็เป็นที่หวังเป็นอย่างยิ่งว่าศาลนี้จะให้บริการด้านความยุติธรรมแก่ประชาชนที่อยู่ในเขตอำนาจเป็นอย่างดี ขอให้ประชาชนในเขตอำเภอทุ่งสง อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอดวง อำเภอพิปูน อำเภออ่อนพิบูลย์ และกิ่งอำเภอนาบอน จงช่วยกันบำรุงรักษาให้อาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสงแห่งนี้ เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ เพื่อจักได้เป็นแหล่งประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมให้แก่ประชาชนชั่วกาลนาน.

การก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสง (รวมทั้งบ้านพัก)

งบประมาณค่าก่อสร้าง (รวมทั้งงบประมาณเพิ่มเติมสำหรับทำรั้วรอบห้องขัง)
เป็นเงิน ๑๔,๖๑๕,๘๘๐ บาท

เริ่มทำการก่อสร้าง เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๒๑
ก่อสร้างเสร็จ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๒๓
วางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๒๒

โดย นายสุธรรม ภักธาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
เป็นประธานในพิธี

เปิดอาคารที่ทำการ เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๒๓

โดย นายชวน หลีกภัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
เป็นประธานในพิธี

กรรมการตรวจการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสงและบ้านพัก

นายประกาศ บุญโฮดม

นายรัช พิงชลารักษ์

นายฉลอง จันทรัฐ

นายสะสม สิริเจริญสุข

นายสมปอง เสนเนียม

นายทวีข ถำเน็คเพ็ชร

นายปรีชา นาคพันธ์

อธิบดีผู้พิพากษภาค ๘

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนครธรรมราช

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดทุ่งสง

นายเสรี บุญวิสุทธิ์
นายคิลล ฐรเนตร

} ผู้พิพากษาศาลแขวงนครศรีธรรมราช

นายทองจุล สิงห์กุล
นายอัฐ จินดา

รองอธิบดีกรมโยธาธิการ

ผู้พิพากษาศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้ควบคุมการก่อสร้าง

นายสละ พลอยประเสริฐ

ช่างเขียนแบบ ๓ กองแบบแผน

ช่างคุมงาน

กรมโยธาธิการ

ห้างหุ้นส่วนจำกัด นครก่อสร้าง ผู้รับเหมาก่อสร้าง

ผู้ประสานงาน

นายไพบูลย์ จิระสุนทร

ผู้อำนวยการกอง กองคลัง สำนักงานปลัด

กระทรวงยุติธรรม

นายวิชัย ชื่นชมพูนุท

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลประจำกระทรวง

รายนามข้าราชการและลูกจ้างประจำศาลจังหวัดทุ่งสง

พ.ศ. ๒๕๒๓

(รุ่นแรกตอนเปิดศาล)

ข้าราชการตุลาการ

นายปรีชา นาคพันธ์	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
นายวีระศักดิ์ นำสุวรรณกิจกุล	ผู้พิพากษา
นายเอกชัย ชินฉงศ์	ผู้พิพากษา
นายประเสริฐ โอนพรัตน์วิบูล	ผู้พิพากษา

ข้าราชการธุรการ

นายจรูญ ศรีระชา	จำศาล
นายโยธิน ทิพย์บุรี	รองจำศาล
นางสาวกนกรัตน์ พุ่มนิสกุล	เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี
นางเครือพันธ์ สุกระกาญจน์	เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี
นายจรินทร์ อินทรทัศน์	เจ้าหน้าที่ธุรการ
นางสาวปรางค์ ธนาวุฒิ	เจ้าหน้าที่ธุรการ
นายสนธิ จันทร์ทอง	เจ้าหน้าที่ธุรการ
นายสรชัย สิงห์พันธ์	เจ้าหน้าที่ธุรการ
นายนิพนธ์ วงศ์สวัสดิ์	เจ้าหน้าที่ธุรการ
นางสาววนิดา รัตนสิทธิ์	เจ้าหน้าที่ธุรการ

ลูกจ้างประจำ

นางพรพิศ ทิพย์บุรี	นักการภารโรง
นางประจวบ เสนาโพธิ์	นักการภารโรง
นางสาวเสาวลักษณ์ คำแหง	นักการภารโรง
นางสาวปรานอม ตะปี่นา	นักการภารโรง
นายบุญเลิศ อินทรทศน์	นักการภารโรง
นายวงศ์ นาเพชร	นักการภารโรง
นายเจียง มั่นทยานนท์	พนักงานขับรถขนถ่าย

รายนามพนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดทุ่งสง

พ.ศ. ๒๕๒๓

(รุ่นแรก)

๑. นายบัญญัติ วิสุทธีมรรค	อัยการจังหวัด
๒. นายวิชิต แก่นกำจร	รองอัยการจังหวัด
๓. ร.ต.ท.เนม พรายมี	อัยการจังหวัดผู้ช่วย
๔. นายวิจิตร ไส้สวัสดิ์	อัยการจังหวัดผู้ช่วย
๕. นายวิสูตร พ่วงใส	อัยการจังหวัดผู้ช่วย
๖. นายกำพล ชัยธวัช	อัยการจังหวัดผู้ช่วย

วิธีการส่งหมายศาลให้ ได้ผลรวดเร็ว และวิธีปฏิบัติเมื่อได้รับหมายศาล

นายชูเชิด รักตะบุตร*

ความมุ่งหมายของบทความเรื่อง “วิธีการส่งหมายศาลให้ ได้ผลรวดเร็ว และวิธีปฏิบัติเมื่อได้รับหมายศาล” นี้จะเน้นหนักไปในทางให้คำแนะนำแก่ประชาชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับอรรถคดีในศาล ในเบื้องต้นจึงควรทราบพอสังเขปเสียก่อนว่า “หมายศาล” นั้นหมายความว่าอย่างไร

คำว่า “หมายศาล” นั้นหมายถึงคำสั่งหรือหนังสือบงการของศาลไม่ว่าจะเป็นหมายในคดีแพ่งหรือคดีอาญา หมายศาลมีหลายชนิด เช่น

๑. หมายเรียก
๒. หมายนัด
๓. หมายอายัดชั่วคราว
๔. หมายบังคับคดี

“หมายเรียก” หมายถึงหนังสือบงการของศาลเพื่อให้บุคคลที่ได้รับหมายเรียกมาศาลเพื่อปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น ในกรณีที่มีผู้ยื่นฟ้องในคดีแพ่ง เมื่อศาลรับฟ้องแล้วก็จะออก “หมายเรียก” พร้อมสำเนาคำฟ้องไปยังจำเลยเพื่อให้จำเลยยื่นคำให้การแก่คดีต่อศาล

* อธิบดีกรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม

ในคดีอาญาเมื่อศาลไต่สวนมูลฟ้องและเห็นว่าคดีมีมูล ศาลก็จะมีคำสั่งประทับฟ้องและออก “หมายเรียก” ให้จำเลยมาศาล และยื่นคำให้การ

ในคดีแพ่ง เมื่อศาลพิพากษาขับไล่จำเลยให้ออกไปจากสถานที่เช่า และจำเลยขัดขึ้น โจทก์อาจขอให้ศาลออกหมายจับจำเลยมาขึ้น เพื่อบังคับให้ปฏิบัติตามคำพิพากษา กรณีเช่นนี้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๘ บัญญัติว่า ให้ศาลออก “หมายเรียก” จำเลยมาศาลก่อนที่จะออกหมายจับ

นอกจากนั้น ทั้งในคดีแพ่งและคดีอาญา ศาลอาจจะออกหมายเรียกพยานบุคคล หรือออกหมายเรียกพยานเอกสารไปยังบุคคลที่ถูกอ้างเป็นพยาน หรือบุคคลที่ครอบครองเอกสารให้มาเบิกความหรือให้ส่งเอกสารนั้นต่อศาลก็ได้

“หมายนัด” หมายนัดไม่มีลักษณะเป็นหนังสือของการอย่างหมายเรียก แต่มีลักษณะเป็นหนังสือของศาลเพื่อแจ้งให้คู่ความทราบ หรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งโดยไม่มีลักษณะเป็นการบังคับเหมือนอย่างหมายเรียก เช่น การนัดขึ้นสองสถานในคดีแพ่ง ศาลจะทำการขึ้นสองสถานในวันนั้นวันนั้น คู่ความทราบแล้วจะมาหรือไม่มาก็ได้ ถ้าถึงวันนัดไม่มา ศาลก็ดำเนินกระบวนการพิจารณาไปได้ หรือการออกหมายนัดให้คู่ความฟังคำพิพากษาในคดีแพ่ง ศาลจะออกหมายนัดแจ้งให้ทราบว่าศาลจะอ่านคำพิพากษาเมื่อไร และเมื่อแจ้งวันนัดให้ทราบแล้วคู่ความไม่มาฟัง ศาลก็ไม่ว่าอะไร เพราะตามกฎหมายถือว่าคู่ความฝ่ายนั้นได้ทราบคำพิพากษาแล้ว

“หมายอายัดชั่วคราว” การอายัดทรัพย์นอกจากเจ้าพนักงานบังคับคดีจะอายัด โดยอาศัยอำนาจตามหมายบังคับคดีแล้ว ในกรณีที่คู่ความขอความคุ้มครองก่อนศาลมีคำพิพากษา ศาลมีอำนาจที่จะออกหมายอายัดชั่วคราวเองก็ได้

“หมายบังคับคดี” หมายถึงคำสั่งหรือหนังสือของการของศาลให้เจ้าพนักงานบังคับคดี ทำการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาและนำทรัพย์สิน

สินที่ยึดหรืออายัดออกขายทอดตลาด เพื่อรวบรวมเงินมาชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตาม
คำพิพากษา

เมื่อได้ทราบพอสังเขปว่า “หมายศาล” คืออะไร หรือหมายถึงอะไรแล้ว
ข้อที่ควรทราบต่อไปก็คือ การส่งหมายนั้นเป็นหน้าที่ของใคร และการที่จะส่งหมาย
ให้รวดเร็วนั้นจะต้องปฏิบัติอย่างไร

ใครจะเป็นผู้มีหน้าที่ส่งหมายศาลนั้นก็สุดแล้วแต่หมายศาลนั้นจะเป็น
หมายอะไร หมายบางชนิดจะต้องใช้เจ้าพนักงานของศาลเป็นผู้ส่ง เช่น หมายเรียก
และสำเนาคำฟ้องที่จะส่งให้แก่จำเลยในคดีแพ่ง หรือในคดีอาญาที่ศาลประทับฟ้อง
แล้ว ศาลออกหมายเรียกให้จำเลยมาศาลและให้การ หมายเรียกนี้ ประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๗๐ กำหนดให้เจ้าพนักงานศาลเป็นผู้ส่ง และโจทก์มี
หน้าที่เป็นผู้นำส่ง คือ เป็นผู้นำไปชี้ตัวผู้รับหมายหรือนำไปค้นหาภูมิลำเนา หรือ
สำนักทำการงานของผู้รับหมาย นอกจากนั้นผู้นำส่งยังมีหน้าที่จะต้องชำระค่าบ่วยการ
และค่าพาหนะในการส่งหมายแก่เจ้าพนักงานศาล ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ
กระทรวงยุติธรรมอีกด้วย

สำหรับหมายเรียกพยานไม่ว่าจะเป็นหมายเรียกพยานบุคคล หรือหมาย
เรียกพยานเอกสาร กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคู่ความฝ่ายที่อ้างพยานเป็นผู้
ส่งเองโดยตรง โดยไม่ต้องให้เจ้าพนักงานศาลเป็นผู้ส่ง เว้นเสียแต่ศาลจะมีคำสั่ง
เป็นอย่างอื่น หรือพยานปฏิเสธไม่ยอมรับหมาย ซึ่งในกรณีเช่นนี้ก็ตกเป็นหน้าที่
ของเจ้าพนักงานศาลจะต้องเป็นผู้ส่ง ถ้าคู่ความเป็นผู้มีหน้าที่ส่งหมายเองเช่นนี้
ก็ไม่ต้องเสียค่าพาหนะและค่าบ่วยการแต่ประการใด

หมายอื่นๆ ที่ศาลออกและไม่ใช้หมายเรียกพยานแล้ว เจ้าพนักงานศาล
เป็นผู้มีหน้าที่ และคู่ความฝ่ายที่เป็นผู้ขอให้ศาลออกหมายเป็นผู้นำส่ง แต่ถ้าเป็น
หมายที่ศาลออกเองโดยมิได้มีผู้ขอให้ศาลออก เจ้าพนักงานศาลเป็นผู้มีหน้าที่ส่ง
โดยที่คู่ความไม่ต้องนำส่ง คือ ไม่ต้องเสียค่าพาหนะและค่าบ่วยการในการนำส่ง

เจ้าพนักงานศาลผู้มีหน้าที่ส่งหมาย สำหรับศาลในกรุงเทพมหานครนั้น ได้แก่ พนักงานเดินหมาย กรมบังคับคดี ส่วนศาลต่างจังหวัด เจ้าหน้าที่ธุรการของศาลนั้น ๆ ทำหน้าที่เป็นพนักงานส่งหมาย

วิธีการส่งหมายศาลโดยเจ้าพนักงานศาล ในกรณีต้องมีผู้นำส่งจะเร็วหรือช้าในข้อแรกขึ้นอยู่กับคู่ความผู้มีหน้าที่นำส่ง คือ นำคำพาหนะและคำบ่วยการมาชำระต่อเจ้าพนักงานศาล ทราบโดยที่คู่ความยังไม่มานำส่งและชำระคำพาหนะและคำบ่วยการ เจ้าพนักงานศาลไม่ว่าจะเป็นในกรุงเทพฯ หรือต่างจังหวัดก็ไม่อาจจะนำหมายไปส่งได้ นับเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้การส่งหมายล่าช้าโดยไม่จำเป็น

เกี่ยวกับเรื่องการนำส่งหมาย คือ นำคำพาหนะและคำบ่วยการมาชำระนั้น เฉพาะศาลในกรุงเทพฯ เคยมีปัญหาที่คู่ความหรือทนายบางท่านยังเข้าใจผิดอยู่ จึงขอชี้แจงไว้ ณ ที่นี้ด้วย คือ ในกรณีที่คู่ความมีหน้าที่นำส่งหมายให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในคดีล้มละลายนั้น บางท่านเข้าใจเอาว่าไม่ต้องนำส่งก็ไม่ต้องชำระคำพาหนะและคำบ่วยการ เพราะเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็มีที่ทำการอยู่ ณ กรมบังคับคดีนั่นเอง เรื่องนี้ขอชี้แจงว่า ในคดีแพ่งคดีหรือในคดีอาญาคดี นอกจากหมายศาลที่คู่ความมีหน้าที่นำส่งแล้ว ยังมีหมายศาลในคดีเรื่องนี้อีกไม่น้อยที่คู่ความไม่มีหน้าที่นำส่ง ซึ่งทางปฏิบัติเรียกกันว่า หมายฟรี จึงตกเป็นหน้าที่ของพนักงานเดินหมายจะต้องนำไปส่งโดยต้องออกคำพาหนะเอง และไม่มีคำบ่วยการ เพราะกรมบังคับคดีไม่ได้ตั้งงบประมาณไว้ พนักงานเดินหมายจึงเกี่ยงกันไม่มีใครอยากไปส่ง เพราะจะต้องออกคำพาหนะเป็นส่วนตัว และคำพาหนะบางแห่งโดยเฉพาะเขตพระโขนง พนักงานเดินหมายต้องจ้างเหมาเรือไปและกลับเป็นเงินถึง ๘๐ บาท หรือกว่านั้นก็มี กรมบังคับคดีจึงได้วางระเบียบในเรื่องนี้ไว้ว่า คดีเรื่องใดที่พนักงานเดินหมายเป็นผู้ส่งโดยได้รับคำพาหนะคำบ่วยการในคดีเรื่องนั้น แล้วต่อไปถ้ามี "หมายฟรี" ในคดีนั้นอีกพนักงานผู้นั้นมีหน้าที่ต้องนำหมายฟรี ไปส่งโดยออกคำ

พาหนะเอง และไม่ได้ค่าบ่วยการ ฉะนั้น เพื่อเป็นการชดเชยในเรื่องนี้ ถ้าเป็นหมาย
ที่ต้องนำส่งแม้จะส่งแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ คู่ความก็จะต้องนำส่ง คือ ต้อง
เสียเงิน แต่เสียเฉพาะค่าบ่วยการ เพราะพนักงานเดินหมายจะต้องทำพิธีส่ง คือ
มอบหมายศาลให้แก่ผู้รับและเขียนรายงานเสนอต่อศาล แต่ค่าพาหนะไม่ต้องเสีย
เพราะความจริงไม่ได้เสียค่าพาหนะ กรณีที่โจทก์นำตัวจำเลยมารับหมายเรียกและ
สำเนาคำฟ้องเอง ก็จะต้องเสียค่าบ่วยการตามนัยข้างต้น แต่ไม่ต้องเสียค่าพาหนะ

นอกจากการนำส่งล่าช้าเป็นเหตุให้การส่งหมายล่าช้าแล้ว เหตุแห่งการ
ล่าช้าในการส่งหมายของพนักงานเดินหมายที่พบเสมอๆ อีกเหตุหนึ่ง คือ ระบุภูมิ-
ลำนาศหรือสำนักทำการงานของผู้รับหมายไม่ชัดเจน ทำให้ต้องรายงานคืนหมายต่อ
ศาล โดยเฉพาะศาลในกรุงเทพฯ ตัวอย่าง เช่น ระบุภูมิลำนาศของจำเลยในสำเนา
คำฟ้องว่า อยู่บ้านเลขที่ ๑๔๔๓ ถนนเจริญกรุง ที่ใกล้เคียง, เขต—แขวง ก็ไม่
ระบุ พนักงานเดินหมายอาจค้นหาภูมิลำนาศไม่พบ ทำให้ส่งหมายไม่ได้ เพราะถนน
เจริญกรุงเริ่มตั้งแต่ถนนตกถึงหลักเมือง ไม่รู้จะไปเริ่มค้นหาที่ไหนก่อน พนักงาน
เดินหมายจะมั่วค้นหาตั้งแต่ถนนตกเรื่อยมาก็ไม่ได้ เพราะพนักงานเดินหมายแต่
ละคนได้รับมอบหมายให้ไปส่งแต่ละวันประมาณ ๓๐—๔๐ ราย หมายฉบับใดชัดเจน
ต้องรับส่งก่อน ส่งหมายอื่นหมดแล้ว ถ้ายังมีเวลาก็ต้องไปสอบถามไปรษณีย์ ถ้า
ไปรษณีย์ทราบบอกให้ก็ส่งได้ ถ้าไปรษณีย์บอกไม่ได้ก็ต้องรายงานคืนศาล

เกี่ยวกับเรื่องระบุภูมิลำนาศไม่ชัดที่พบเสมออีกกรณีหนึ่ง คือ คู่ความที่มี
ภูมิลำนาศอยู่ในซอยใหญ่ๆ ในถนนสุขุมวิท เช่น ซอยกลาง บางคดีระบุภูมิลำนาศว่า
อยู่เลขที่ ๑๔ ซอยกลาง ถนนสุขุมวิท แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในซอยกลางนั้น
ยังมีซอยที่แยกไปอีกหลายซอย แต่ละซอยก็มีชื่อซอยต่างกัน ยิ่งกว่านั้นบ้านเลขที่
ในซอยก็ซ้ำกับซอยกลาง ดังนั้น พนักงานก็จะไปส่งหมายหรือปิดหมายที่บ้านเลขที่ ๑๔
ในซอยกลาง มิใช่บ้านเลขที่ ๑๔ ของซอยที่แยกจากซอยกลาง กรณีเช่นนี้เคยมี

ตัวอย่าง พนักงานเดินหมายถูกร้องเรียน แต่เมื่อสอบสวนก็ได้ความเช่นที่กล่าวมานี้
จะลงโทษพนักงานเดินหมายก็ไม่ถนัด และอาจทำให้เกิดเสียหายแก่คู่ความได้มาก

การระบุมูลำเนาที่ผิดพลาดบางกรณีก็สามารถส่งได้ ถ้าระบุชอย ถนน
เขต ถูกต้อง แต่ผิดที่แขวง เช่น ระบุว่าจำเลยมีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๑๑๕ ชอย
สะพานยาว ถนนเจริญกรุง แขวงสุรวงศ์ (ที่ถูกเป็นแขวงสีพระยา) เขตบางรัก
กรุงเทพฯ ดังนี้ สามารถส่งได้ เพราะเป็นเรื่องที่ผู้ระบุไม่ทราบ ว่า ชอยสะพานยาว
อยู่ในแขวงสีพระยาหรือแขวงสุรวงศ์

สำหรับเหตุที่ทำให้การส่งหมายล่าช้า เพราะพนักงานส่งหมายบางคน
ปฏิบัติไม่ชอบ เช่น ต้องนำส่งหมาย ๒ ครั้งจึงจะส่งได้ เพราะค้นหาภูมิลำเนาไม่พบ
นั้น ตั้งแต่กรมบังคับคดีขอพนักงานเดินหมายที่ส่งไปประจำที่ศาลแพ่งและศาลอาญา
คืนมาแล้ว ก็อาจจะกล่าวได้ว่ากรณีดังกล่าวแทบจะเรียกได้ว่าไม่มีเกิดขึ้นเลย ทั้งนี้
โดยสังเกตได้จากการที่ไม่มีหนังสือร้องเรียน หรือบัตรสนเท่ห์ส่งมาอีกเลย ทั้ง
พนักงานเดินหมายก็ให้ความร่วมมือตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยดี

ก่อนที่จะกล่าวถึงวิธีปฏิบัติเมื่อได้รับหมายศาลนั้น ใครจะขอแทรกไว้
ณ ที่นี้ว่ากรมบังคับคดีได้แบ่งเขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานครออกเป็น ๓ เขต การ
ส่งหมาย คือ เขตชั้นใน เขตชั้นกลาง และเขตชั้นนอก เขตชั้นในยังแบ่งออกไป
อีก ๔ เขต เช่น เขตพระนคร เขตป้อมปราบฯ เขตพระนครยังแบ่งชอยออกไปอีก
เช่น เขตพระนครมีเขตรับผิดชอบ รวม ๑๒ แขวง คือ แขวงพระบรมมหาราชวัง,
แขวงวังบูรพา, แขวงสำราญราษฎร์ ในแต่ละเขตจะมีพนักงานเดินหมายทำหน้าที่
ส่งหมายประจำเป็นเขตๆ ไป ทั้งนี้เพื่อให้พนักงานเดินหมายแต่ละคนมีความชำนาญ
ในพื้นที่หรือในเขตของตนเพื่อความสะดวกแก่การที่จะนำหมายไปส่ง แม้กระนั้น
บางกรณีพนักงานเดินหมายเองก็ยังคงอาศัยความช่วยเหลือจากพนักงานไปรษณีย์
อยู่ด้วยเหมือนกัน

อีกเรื่องที่ยากจะขอแทรกไว้เพื่อทราบ คือ เรื่องค่าพาหนะและค่าบ่วย
การในการส่งหมายนั้นได้กำหนดไว้ตายตัว ดังนี้ คือ เขตชั้นใน ๓๐ บาท เขตชั้นกลาง
๕๐ บาท เขตชั้นนอก ๘๐ บาท

เรื่องที่ยากจะขอแทรกไว้เป็นเรื่องที่สามก็คือ ตามกฎหมายนั้น ศาล
จะใช้อำนาจนอกเขตของศาลไม่ได้ การออกหมายเรียกคู่ความหรือบุคคลนอกเขตศาล
ถ้าจะให้มีความบังคับจะต้องให้ศาลซึ่งมีเขตอำนาจสถักหลังหมายเสียก่อน ในทาง
ปฏิบัติเรื่องการส่งหมายเรียกคู่ความและสำเนาฟ้องของศาลต่างจังหวัด ซึ่งคู่ความ
มีภูมิลำเนาในกรุงเทพฯ นั้นไม่เหมือนกัน บางศาลส่งหมายเรียกและสำเนา
คำฟ้อง หรือคำบังคับตรงมายังที่กรมบังคับคดี โดยที่ถูกต้องตามกฎหมายจะต้องส่งผ่าน
มายังศาลแพ่ง หรือศาลอาญาเพื่อสถักหลังหมายเสียก่อน แล้วศาลแพ่งหรือศาล
อาญาก็จะส่งหมายมายังกรมบังคับคดีเพื่อการจัดส่ง เมื่อส่งแล้วกรมบังคับคดีก็จะ
รายงานผลการส่งหมายคืนทางศาลแพ่งหรือศาลอาญา อย่างไรก็ตามแม้จะมีศาลต่าง
จังหวัดบางศาลส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องตรงมายังกรมบังคับคดีโดยตรง กรม
บังคับคดีก็จัดให้พนักงานเดินหมายจัดส่ง และรายงานโดยตรงคืนศาลที่ส่งมา ทั้งนี้
เพื่อความรวดเร็วมิให้ต้องส่งกลับไปกลับมา และเท่าที่ปฏิบัติมาก็ยังไม่ปรากฏว่ามี
คู่ความฝ่ายใดคัดค้าน

แต่นอกจากการส่งหมายเรียกและสำเนาฟ้องหรือคำบังคับตรงมายังกรม
บังคับคดีแล้ว มีศาลต่างจังหวัดบางศาลส่งหมายบังคับคดีมายังกรมบังคับคดีโดยตรง
ก็มี หรือบางกรณีมอบให้นายโจทก์ หรือผู้แทนโจทก์ถือหมายบังคับคดีตรงมาก็มี
กรณีเช่นนี้กรมบังคับคดีไม่อาจจะสั่งให้พนักงานยึดไปทำการยึด เพราะถ้ามีการ
ร้องเรียนกันขึ้น กรมบังคับคดีจะอยู่ในฐานะลำบาก ดังนั้นในกรณีที่กรมบังคับคดี
พิจารณาเห็นว่าไม่ใช่เรื่องเร่งด่วนก็จะส่งหมายบังคับคดีคืน และขอให้ปฏิบัติให้
ถูกต้องในเรื่องเขตอำนาจศาล แต่ถ้าเป็นกรณีเร่งด่วน กรมบังคับคดีก็จะนำหมาย
บังคับคดีนั้นรายงานให้ศาลแพ่งทราบ เพื่อขอให้ศาลแพ่งมีคำสั่งให้เจ้าพนักงาน

บังคับคดีของกรมบังคับคดีปฏิบัติหน้าที่แทนเจ้าพนักงานบังคับคดีของศาลที่ออกหมายเท่าที่ปรากฏศาลแพ่งก็อนุญาตทุกราย ไม่มีข้อขัดข้องแต่ประการใด

วิธีปฏิบัติ เมื่อได้รับหมายศาลว่าควรจะปฏิบัติอย่างไรนั้นก็สุดแล้วแต่ว่าหมายที่ได้รับนั้นเป็นหมายอะไร ถ้าหากเป็นหมายที่ไม่มีลักษณะเป็นคำสั่งหรือคำสั่งบงการ เช่น หมายนัดฟังคำพิพากษาในคดีแพ่ง คู่ความที่ได้รับหมายนัดเช่นว่านั้นจะไม่ไปฟังคำพิพากษาก็ได้ เพราะตามกฎหมายเมื่อศาลแจ้งวันกำหนดนัดฟังคำพิพากษาให้ทราบแล้ว ถึงกำหนดฝ่ายใดไม่ไป ศาลก็จะอ่านคำพิพากษาให้ฝ่ายที่ไปฟังฝ่ายเดียว และถือว่าฝ่ายที่ไม่ไปฟังคำพิพากษาก็ทราบคำพิพากษาแล้ว แต่เรื่องหมายนัดฟังคำพิพากษาดังกล่าวนี้น่าจะไปใช้ในคดีอาญาไม่ได้ เพราะในคดีอาญา กฎหมายได้กำหนดในเรื่องนี้ไว้ว่า ถ้าเป็นฝ่ายโจทก์ทราบนัดแล้วจะไม่มาฟังคำพิพากษา ศาลก็จะอ่านคำพิพากษาให้จำเลยฟังได้ แต่ถ้าเป็นจำเลยศาลจะอ่านคำพิพากษาโดยไม่มีตัวจำเลยไม่ได้ เมื่อจำเลยทราบนัดแล้วไม่มาฟังคำพิพากษาตามนัด ถ้าศาลสงสัยว่าจำเลยจงใจไม่มาฟังหรือสงสัยว่าจำเลยหลบหนี ศาลจะต้องออกหมายจับ เมื่อออกหมายจับครบหนึ่งเดือนจับตัวจำเลยไม่ได้ ศาลก็จะอ่านคำพิพากษาลับหลังจำเลย ดังนั้น ถ้าเป็นจำเลยในคดีอาญาเมื่อได้รับหมายนัดฟังคำพิพากษาแล้วมีเหตุขัดข้องต้องรีบแจ้งให้ศาลทราบเสียก่อนวันนัด เพราะมิฉะนั้นศาลอาจจะออกหมายจับอันจะทำความยุ่งยากเมื่อถูกจับโดยไม่จำเป็น

สำหรับหมายซึ่งมีลักษณะเป็นคำสั่งหรือหนังสือบงการนั้น จะต้องปฏิบัติตามหมายโดยเคร่งครัด มิฉะนั้นอาจจะได้รับผลเสียหายไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง เช่น ถ้าได้รับหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องในคดีแพ่ง ซึ่งในหมายจะกำหนดให้ยื่นคำให้การใน ๘ วัน ถ้าผู้รับหมายไม่ปฏิบัติตามคำสั่งบงการในหมายที่ให้ยื่นคำให้การใน ๘ วัน ผู้รับหมายก็จะตกเป็นฝ่ายขาดนัดเป็นเหตุให้ต้องแพ้คดีได้

หมายศาลที่มีลักษณะเป็นคำสั่งหรือหนังสือบงการนั้น ก็ยังแยกออกเป็นหลายชนิดดังกล่าไปแล้วในตอนต้น ดังนั้นเมื่อได้รับหมายก็ต้องอ่านดูให้ละเอียดว่า

เป็นหมายอะไร ในหมายนั้นมีคำสั่งหรือคำบงการให้ปฏิบัติอย่างไร มีข้อแนะนำกว้าง ๆ ที่อยากจะกล่าวในที่นี้คือ ในเบื้องต้นขอให้ดูข้อความในหมายเสียก่อนว่าเป็นหมายในคดีแพ่งหรือหมายในคดีอาญา ถ้าเป็นหมายในคดีอาญาก็คงจะแนะนำให้รีบอ่านข้อความในหมาย คุณนิคของหมายว่าเป็นหมายอะไร และรีบปฏิบัติตามหมายโดยด่วน เช่น ถ้าเป็นหมายนัดไต่สวนมูลฟ้อง ก็แสดงว่าผู้ได้รับหมายถูกฟ้องกล่าวหาเป็นคดีอาญาแล้ว ผู้รับหมายควรรีบติดต่อทนายความ และแต่งตั้งทนายให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาเสียในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง เพราะการที่มีทนายความเข้าไปช่วยซักค้านพยานโจทก์ในชั้นไต่สวนมูลฟ้องนั้น อาจจะเป็นผลทำให้คดีโจทก์ไม่มีมูลไปเสียตั้งแต่แรกก็ได้

ถ้าหมายที่ได้รับเป็นหมายเรียกในคดีอาญา ผู้รับหมายจะต้องไปศาลตามนัดโดยเคร่งครัด ถ้ามีความจำเป็นไม่ว่าเพราะเหตุใด ก็จะต้องรีบติดต่อทนายความให้แถลงให้ศาลทราบ และขอเลื่อนไปวันอื่น ถ้าได้รับหมายเรียกในคดีอาญาแล้วไม่ไปศาล โดยไม่แจ้งให้ศาลทราบล่วงหน้า ศาลก็จะออกหมายจับ ถ้าบังเอิญเจ้าหน้าที่ตำรวจจับได้ในวันศุกร์ ก็อาจจะประกันตัวไม่ได้ จะต้องถูกขังที่สถานีตำรวจ ๒ คืน หรือแม้จะถูกจับและถูกนำตัวส่งศาลทันในวันนั้นก็อาจจะไม่ได้รับอนุญาตให้ประกันตัว เพราะศาลอาจจะเกรงว่าเมื่อให้ประกันไปแล้วจะหลบหนีหรือไม่มาตามนัดก็ได้

สำหรับหมายเรียกพยาน ไม่ว่าหมายเรียกพยานบุคคลหรือเอกสารและไม่ว่าจะเป็นคดีแพ่งหรือคดีอาญาก็ตาม ผู้ที่ได้รับหมายก็ต้องไปศาลตามนัด หรือปฏิบัติตามหมายโดยเคร่งครัด แม้ตนเองจะมีได้มีส่วนได้เสียในคดีเหล่านั้นก็ตาม จะไปคิดว่าไม่ใช่เรื่องของตนหาได้ไม่ เพราะการขัดขืนหมายหรือคำสั่งของศาลที่ให้นำให้ถ้อยคำหรือให้นำเบิกความหรือให้ส่งเอกสารนั้น มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗๐ มีโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้ามีเหตุขัดข้องไม่อาจจะไปศาลได้ตามหมาย เพราะความจำเป็น เช่น เจ็บป่วย หรือมีกิจธุระจำเป็นซึ่งนักหมายไว้ก่อน ก็จะต้องรีบแจ้งให้ศาลทราบเสียก่อนวันนัด หรือเอกสารที่ศาลหมายเรียกมาไม่มีอยู่ในครอบครองของตน ก็ขอให้รีบแจ้งให้ศาลทราบเสียแต่เนิ่น ๆ

กล่าวโดยสรุปเมื่อได้รับหมายศาลแล้วก็ขอให้อ่านข้อความในหมายนั้นโดยละเอียด และปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำบังคับในหมายนั้น ถ้ายังไม่เข้าใจว่าในหมายศาลมีวัตถุประสงค์อะไร ถ้าผู้รับหมายอยู่ในกรุงเทพ ฯ ก็ให้ดูที่หมายว่าเป็นหมายของศาลแห่ง ศาลอาญา ศาลแขวงพระนครเหนือ ศาลแขวงพระนครใต้ หรือศาลแขวงธนบุรี แล้วรีบติดต่อด้วยตนเองหรือโดยทางโทรศัพท์กับจำศาลของศาลนั้น ๆ หรือติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ประจำศาล โดยเฉพาะถ้าเป็นศาลแห่ง ศาลอาญา ท่านก็อาจติดต่อกับเลขานุการศาลแห่งหรือศาลอาญา ขอรบรายละเอียดได้เสมอในเวลาราชการ

หวังว่าบทความเรื่องนี้คงจะอำนวยความสะดวกเข้าใจแก่ผู้อ่านได้ตามสมควร.

สิทธิการดำเนินคดีอาญา

นายมารุต บุณนาค*

สิทธิการดำเนินคดีอาญา เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานประการหนึ่งของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย บุคคลทั้งสองฝ่ายซึ่งได้แก่ผู้เสียหายและผู้ต้องหาหรือจำเลย ควรได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเป็นธรรม และอย่างเท่าเทียมกันโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ ทั้งสิ้น

สิทธิดังกล่าวนี้มีอยู่ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นบทบัญญัติซึ่งได้กล่าวถึงหลักทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาตั้งแต่ชั้นพนักงานสอบสวน ชั้นพนักงานอัยการ และชั้นศาล และการบังคับคดีตามคำพิพากษาอันเป็นกฎหมายที่ใช้มาตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๘ เป็นต้นมา นับได้ว่าเป็นกฎหมายที่ให้ความเป็นธรรมแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องพอสมควรแก่สภาพของสังคมในปัจจุบัน แต่ก็ยังมีข้อบกพร่องที่จะต้องแก้ไขให้ดีขึ้นในบางประการ ซึ่งไม่อยู่ในขอบเขตของเนื้อหาที่จะกล่าวในบทความนี้ นอกจากนี้ในขณะที่บ้านเมืองอยู่ในภาวะไม่ปกติ เช่นมีการปกครองประเทศโดยระบบปฏิวัติรัฐประหาร ก็ได้มีการออกคำสั่งพิเศษ

* อดีตนายอภิสมาคมทนายความ, กรรมการเนติบัณฑิตสภา, กรรมการมารยาททนายความ, กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรรมการสภาวินิจฉัยแห่งชาติสาขานิติศาสตร์, อาจารย์พิเศษผู้บรรยายกฎหมายชนากในสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, มหาวิทยาลัยและสถาบันอื่นอีกหลายแห่ง

ออกมาใช้บังคับเป็นกฎหมาย อันมีลักษณะเป็นการลิดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชน หรือมีการประกาศใช้กฎอัยการศึกให้คดียาเสพติดหลายชั้นฟ้องยังศาลทหารแต่เพียงศาลเดียว โดยไม่มีอุทธรณ์ฎีกา อันเป็นการเสียสิทธิทั้งผู้เสียหายและผู้ต้องหา อันเป็นการยกเว้นการใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แม้แต่ในขณะที่บ้านเมืองปกติ ในขณะนั้นก็ยังมิพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๙๕ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้งหลายหน อันมีลักษณะเป็นการยกเว้นการปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อีกด้วย ทั้งสองประการนี้ ผู้เขียนจะไม่กล่าวถึงในบทความนี้

บทความชิ้นนี้จะกล่าวถึงสิทธิการดำเนินคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเท่านั้น โดยจะใช้ตัวอย่างง่าย ๆ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับท่านผู้อ่านที่ไม่ใช่นักกฎหมายหรือเรียนรู้กฎหมายมาโดยตรง โดยจะขออธิบายไปตามลำดับดังนี้.—

๑. สิทธิของเจ้าทุกข์หรือผู้เสียหาย

ขออธิบายอย่างง่าย ๆ ว่า เมื่อเจ้าทุกข์หรือผู้เสียหายได้รับการประทุษร้ายในทางอาญาจากบุคคลใดก็ตาม ซึ่งตนเป็นผู้ได้รับความเสียหายโดยตรง ก็อาจจะใช้สิทธิดำเนินการโดย

๑.๑ มอบคดีให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ดำเนินการให้

ได้แก่การแจ้งความหรือร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องที่ซึ่งการกระทำผิดได้เกิดขึ้นตามอายุความที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยต้องแจ้งข้อเท็จจริงให้ตรงกับข้อหาหรือความผิดที่เกิดขึ้น เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนได้รับแจ้งความแล้ว ก็จะดำเนินการสืบสวนโดยการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานต่าง ๆ เพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิดในเบื้องต้นว่า ผู้ใดเป็นบุคคลผู้ต้องสงสัยอันมีหลักฐานพอเพียงที่จะจับบุคคลผู้นั้นมาเป็นผู้ต้องหาเพื่อดำเนินคดีต่อไป

เมื่อได้มีการจับบุคคลผู้ต้องสงสัยในฐานะผู้ต้องหาแล้ว พนักงานสอบสวนก็จะต้องรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการอื่นที่จำเป็นอันเกี่ยวกับความผิดที่มีการแจ้งความไว้ เพื่อที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงให้แน่ชัดว่า ผู้ต้องสงสัยควรจะส่งให้พนักงานอัยการดำเนินการฟ้องร้องต่อไป หรือเป็นการสมควรที่จะปล่อยผู้ต้องหาเสียเพราะหลักฐานอ่อนไม่พอพ้อง

ในช่วงนี้พนักงานอัยการจะเป็นผู้รับสำนวนสอบสวนจากพนักงานสอบสวนเพื่อพิจารณาว่าเป็นการสมควรที่จะฟ้องผู้ต้องหาหรือไม่ หรือควรจะสอบสวนพยานเพิ่มเติมอีก ทั้งนี้สุดแต่ดุลพินิจของพนักงานอัยการในการตรวจสอบสำนวนสอบสวน ในกรณีที่พนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการมีความเห็นขัดแย้งกันในปัญหาว่าจะฟ้องผู้ต้องหาหรือไม่ อธิบดีกรมอัยการจะเป็นผู้ชี้ขาดสำหรับคดีอาญาทั้งหลายในกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัดจะเป็นผู้ชี้ขาดสำหรับคดีอาญาในส่วนภูมิภาค

๑.๒ ใช้สิทธิดำเนินการฟ้องคดีเอง

ในกรณีที่พนักงานอัยการไม่ฟ้องคดีให้ หรือมีเหตุผลอื่น เช่นผู้เสียหายเกรงว่าตนจะไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้เสียหายจะใช้สิทธิฟ้องจำเลยเองโดยตรงต่อศาลในท้องที่ก็ได้ โดยต้องฟ้องคดีภายในอายุความที่กฎหมายกำหนดไว้เช่นเดียวกัน

๑.๓ ร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมในคดีอาญาที่มีการฟ้องแล้ว

ในกรณีที่พนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องผู้ต้องหาเป็นจำเลยต่อศาลแล้ว หรือผู้เสียหายคนอื่นได้ฟ้องจำเลยคนเดียวกันซึ่งเป็นผู้ประทุษร้ายในทางอาญากับผู้เสียหายอยู่ด้วย ผู้เสียหายนี้ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมในคดีอาญาที่ได้ฟ้องไว้แล้วดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ผู้เสียหายจะต้องเป็นผู้เสียหายโดยตรงต่อการกระทำความผิดของจำเลยเท่านั้น เช่นผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ทำร้ายร่างกายผู้เสียหาย ซึ่งบาดเจ็บและความเจ็บปวดที่ผู้เสียหายได้รับ ย่อมเป็นความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับโดยตรง

มีความเสียหายอีกประเภทหนึ่ง ที่ถือว่าประชาชนธรรมดาไม่ใช่ผู้เสียหายโดยตรง ซึ่งประชาชนไม่มีสิทธิฟ้องคดีเอง หรือร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมได้ เพราะถือว่าเป็นความเสียหายของแผ่นดินโดยเฉพาะ เช่นความผิดฐานขบถ หรือความผิดฐานทุจริตในทางราชการเป็นต้นได้ ซึ่งความผิดประเภทนี้ประชาชนซึ่งทราบข้อเท็จจริงหรือมีหลักฐานของการกระทำความผิด มีสิทธิที่จะแจ้งความให้เจ้าพนักงานดำเนินการได้แต่เพียงประการเดียวเท่านั้น

๒. สิทธิในการต่อสู้คดีของผู้ต้องหาและจำเลย

หลักกฎหมายให้ข้อสันนิษฐานในเบื้องต้นว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยยังเป็นผู้บริสุทธิ์อยู่ เว้นแต่ศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิด ฉะนั้นจึงได้มีบทบัญญัติของกฎหมายคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาในชั้นสอบสวนในลักษณะที่เหมาะสม กล่าวคือ ผู้ต้องหาจะถูกจับไม่ได้ เว้นแต่จะมีหมายจับ และต้องแจ้งข้อหาในการจับกุม เว้นแต่ผู้ร้องหาจะได้นำหลักฐานมาฟ้อง (ต่อหน้า) ย่อมจะมีการจับกุมได้โดยไม่ต้องมีหมายจับ เมื่อมีการจับกุมตัวผู้ต้องหาแล้ว พนักงานสอบสวนย่อมมีอำนาจที่จะควบคุมผู้ต้องหาไว้เพื่อการสอบสวนโดยอำนาจของตนเองและอำนาจที่ศาลอนุญาตให้ ระยะเวลาทั้งกล่าวจะมากน้อยประการใดสุดแต่ความร้ายแรงของความผิดแต่ละชนิด ยกตัวอย่างได้ว่า ในคดีอุกฉกรรจ์หนักโทษ พนักงานสอบสวนมีอำนาจที่จะควบคุมผู้ต้องหาไว้ได้ในช่วงสอบสวนไม่เกิน ๗ วัน หากพนักงานสอบสวนยังไม่เสร็จ และจำเป็นต้องควบคุมต่อ พนักงานสอบสวนย่อมมีอำนาจที่จะร้องขอต่อศาลโดยขอฝากขังผู้ต้องหาต่อศาลได้ครั้งละไม่เกิน ๑๒ วัน และไม่เกิน ๗ ครั้ง รวมเป็น ๘๔ วัน เท่านั้น มีข้อน่าสังเกตว่า หากผู้ต้องหาเป็นผู้เยาว์มีอายุไม่เกิน ๑๘ ปี และความผิดเกิดขึ้นในท้องที่ที่มีการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนแล้ว พนักงานสอบสวนไม่มีสิทธิที่จะควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้ แต่เป็นหน้าที่ที่จะต้องแจ้งให้พนักงานควบคุมความประพฤติของศาลคดีเด็กและเยาวชนทราบ เพื่อมารับตัวผู้ต้องหานั้นไปควบคุมภายใต้อำนาจของศาลคดีเด็กและเยาวชนต่อไป

เมื่อผู้ต้องหาถูกจับในชั้นสอบสวน ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการประกันตัวไปโดยผู้พิจารณาให้ประกันอาจจะเป็นพนักงานสอบสวนหรือศาลใดศาลหนึ่ง สุดแต่ว่าการขังหรือควบคุมผู้ต้องหานั้นอยู่ในอำนาจของใคร ผู้พิจารณาที่จะให้ประกันนั้นจะพิจารณาถึงความหนักเบาแห่งคดีและพฤติการณ์อื่นอีกบางประการประกอบด้วย โดยจะเรียกหลักทรัพย์สูงเกินกว่าสมควรไม่ได้ :

ในการสอบสวนผู้ต้องหานั้น พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ที่จะต้องแจ้งให้ผู้ต้องหาทราบว่า คำให้การของผู้ต้องหาจะใช้นั้นเป็นประโยชน์ของเขาได้ ในชั้นสอบสวน และผู้ต้องหาสิทธิที่จะไม่ให้การในชั้นสอบสวนได้ ปัญหาเป็นที่น่าสนใจมากที่ประชาชนธรรมดา มิได้ทราบถึงสิทธิอันนี้เลย เพราะพนักงานสอบสวนส่วนใหญ่ไม่ค่อยจะได้แจ้งให้ผู้ต้องหาทราบ นอกเหนือกฎหมายยังห้ามมิให้พนักงานสอบสวนทำร้าย (ซ้อม) หรือข่มขู่หรือพุดจาหว่านล้อมผู้ต้องหาให้การโดยไม่สมัครใจ

เป็นที่น่าสนใจที่ผู้ต้องหาที่เป็นประชาชนธรรมดาซึ่งถูกขังอยู่ในระหว่างสอบสวนไม่มีสิทธิที่จะปรึกษานายความของตนได้เป็นการเฉพาะตัว เหมือนดังที่ได้เคยบัญญัติถึงสิทธินี้ไว้ในรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๔๘๒, ๒๕๑๑ และ ๒๕๑๗ ซึ่งได้ถูกยกเลิกไปโดยอานาจปฏิวัติรัฐประหาร

ส่วนผู้ต้องหาที่เป็นทหารประจำการนั้น มีสิทธิพิเศษตามข้อตกลงระหว่างกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงกลาโหมที่ให้ผู้ต้องหาประเภทนี้มีสิทธิที่จะให้การต่อหน้านายทหารพระธรรมนูญกระทรวงกลาโหม นับได้ว่าเป็นการป้องกันการปฏิบัติหน้าที่อันมิชอบของพนักงานสอบสวนได้เป็นอย่างดี

๓. การดำเนินคดีในศาล

หากอัยการเป็นผู้ฟ้องคดีในฐานะโจทก์ของแผ่นดิน หรือราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องเอง โดยมีเจ้าทุกข์ได้ร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมด้วย การสืบพยานในศาล

ก็จะเริ่มจากพยานฝ่ายอัยการโจทก์ก่อน และสืบพยานฝ่ายโจทก์ร่วม จากนั้นจึงจะสืบพยานฝ่ายจำเลย ในกรณีที่ไม่มีโจทก์ร่วมก็สืบเฉพาะพยานของโจทก์จำเลยเท่านั้น เมื่อสืบพยานเสร็จสิ้นกระเสาะความทุกฝ่ายแล้ว คู่ความทุกฝ่ายโดยอัยการและทนายความอาจจะมีการเขียนแถลงการณ์เปิดสำนวน หรือขอแถลงการณ์ด้วยวาจาเปิดสำนวน เพื่อสรุปให้ศาลทราบว่าฝ่ายตนมีเหตุผลประการใดที่ควรจะชนะคดี จากนั้นศาลชั้นต้นก็จะทำการพิพากษา

ในการดำเนินการต่อสู้คดีของจำเลยในศาลชั้นต้นนี้ ควรจะไต่ยื่นขอประกันตัวต่อศาลในวันที่ได้ถูกนำตัวฟ้องต่อศาล

เมื่อศาลชั้นต้นทำการพิพากษาแล้ว หากผลคดีไม่เป็นที่พอใจของฝ่ายใดฝ่ายนั้นย่อมมีสิทธิที่จะยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาต่อศาลอุทธรณ์ได้ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ศาลชั้นต้นได้พิพากษา สำหรับผู้เป็นจำเลยซึ่งถูกศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษนั้น ควรจะไต่ยื่นขอประกันตัวพร้อมกับการยื่นขออุทธรณ์ไปด้วย เพราะสิทธิในการได้ประกันตัวของตนในชั้นศาลชั้นต้นได้สิ้นสุดลงแล้ว

เมื่อศาลอุทธรณ์ได้พิพากษาเป็นประการใด หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่เห็นด้วยต่อคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ ย่อมมีสิทธิที่จะยื่นฎีกาต่อศาลฎีกาได้ภายใน ๑ เดือน นับแต่วันที่ได้มีการอ่านคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ สำหรับจำเลยที่เป็นทหารประจำการ และได้ถูกคำพิพากษาของศาลทหารกลาง (ศาลอุทธรณ์ทหาร) ลงโทษ ย่อมจะต้องใช้สิทธิฎีกาภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้มีการอ่านคำพิพากษาของศาลทหารกลาง อันเป็นการแตกต่างกับสิทธิของจำเลยฝ่ายพลเรือน กรณีจะเป็นประการใดก็ตาม หากจำเลยถูกศาลอุทธรณ์ลงโทษ ย่อมจะต้องขอประกันตัวไปพร้อมกับการยื่นขอฎีกาคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ด้วย

สิทธิของโจทก์จำเลย (รวมทั้งโจทก์ร่วมด้วย) ในการอุทธรณ์และฎีกาจะมีเพียงใดนั้นย่อมเป็นไปตามข้อกำหนดที่กฎหมายบัญญัติไว้ ซึ่งไม่อาจกล่าวถึงรายละเอียดในที่นี้ ได้

ในการพิจารณาของศาลอุทธรณ์และศาลฎีกานั้นจะไม่มีการสืบพยานใหม่ แต่ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาจะทำการตรวจสอบสำนวนและหลักฐานต่างๆในสำนวนเท่านั้น และหากจำเป็นอาจจะอนุญาตให้คู่ความแต่ละฝ่ายมาแสดงการณ์ด้วยวาจายังศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาได้ แต่ในบัจจุบันนี้มักจะไม่ว่ายมีการแสดงการณ์ด้วยวาจาที่ศาลสูงทั้งสองเหมือนในอดีต

ในการดำเนินคดีของแต่ละฝ่ายตั้งแต่ศาลชั้นต้นจนถึงศาลฎีกานั้น บุคคลผู้เป็นคู่ความในคดี (ยกเว้นพนักงานอัยการโจทก์) ย่อมมีสิทธิแต่งตั้งทนายความเพื่อว่าต่างหรือแก้ต่างให้กับตนได้

๔. สิทธิในการขอให้ศาลปล่อยตัวเมื่อมีการควบคุมหรือขังโดยมิชอบ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ให้ความคุ้มครองแก่บุคคลที่ถูกควบคุมหรือถูกขังโดยผิดกฎหมาย หรือถูกจำคุกผิดจากคำพิพากษาของศาล บุคคลผู้ถูกคุมขังนั้น สามีภรรยาหรือญาติของผู้นั้น หรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้อง พนักงานอัยการ ผู้บัญชาการเรือนจำหรือพัสดมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ดำเนินการปล่อยตัว เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้วก็จะมีความหมายเรียกตัวบุคคลผู้ใช้อำนาจควบคุมหรือจำคุก รวมทั้งตัวผู้ถูกคุมขังหรือจำคุกมาพร้อมกัน ถ้าในการสอบถามหรือไต่สวนของศาลเป็นที่ปรากฏชัดว่าได้มีการคุมขังโดยมิชอบ ศาลจะมีคำสั่งให้ปล่อยตัวผู้ถูกคุมขังไป ในการดำเนินการตามสิทธินี้ ผู้ร้องต่อศาลมีสิทธิแต่งตั้งทนายความเพื่อดำเนินการตามกฎหมายได้

การใช้สิทธิดังกล่าวนี้ในช่วงปี พ.ศ. ๒๔๗๘ ถึงประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ไม่ปรากฏหลักฐานว่ามีผู้ใดร้องขอตามสิทธิดังกล่าว แต่นับแต่ปี ๒๕๐๒ เป็นต้นมาถึงปัจจุบันได้มีการร้องขอใช้สิทธิดังกล่าวนี้ในกรณีที่ได้มีการควบคุมหรือขังโดยอำนาจพิเศษตามคำสั่งของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑ และ ๔๓ เรื่องบุคคลผู้เป็น

อันธพาล หรือตามคำสั่งของหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๒ เรื่องบุคคลผู้เป็นภัยสังคม และคำสั่งคณะปฏิวัติฉบับอื่นๆ อีกหลายฉบับ ซึ่งผลที่ปรากฏนั้น ศาลยุติธรรมได้ใช้ดุลพินิจในทางที่เป็นคุณแก่ผู้ถูกคุมขังเป็นจำนวนไม่น้อย

สิทธิดังกล่าวนี้มีที่มาจากสิทธิขั้นพื้นฐานที่มีอยู่ในประเทศอังกฤษ ที่จะขอให้ศาลออกหมายปล่อยตัวเมื่อมีการขังโดยมิชอบ ซึ่งเรียกว่าหมาย Habeas Corpus โดยรัฐสภาอังกฤษได้ออกหมายรับรองถึงสิทธินี้ในปี ค.ศ. ๑๖๗๙ และเป็นที่แพร่หลายในประเทศยุโรป สหรัฐอเมริกา และหลายประเทศในเอเชีย รวมทั้งประเทศไทยได้นำมาบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย.

สิทธิของลูกจ้างและการดำเนินคดีในศาลแรงงาน

นายจำรัส เขมะจารุ*

ข้าพเจ้าได้รับคำขอร้องจากคุณปรีชา นาคพันธุ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดทุ่งสงให้ช่วยเขียนเรื่อง “สิทธิของลูกจ้างและการดำเนินคดีในศาลแรงงาน” เพื่อนำไปลงพิมพ์ในหนังสือ ซึ่งจะจัดพิมพ์แจกเป็นที่ระลึกในวันเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสง ข้าพเจ้าจึงได้เขียนบทความนี้ขึ้นอย่างย่อๆ พอให้ได้ใจความสำคัญ เพื่อให้เหมาะสมกับขนาดของหนังสือ รายละเอียดต่างๆ คงไม่มีโอกาสกล่าวให้สมบูรณ์ หากท่านผู้ใดสนใจ ก็ควรจะต้องติดตามหาอ่านจากตัวบทกฎหมายหรือหนังสืออื่นๆ เพิ่มเติม

๑. ลูกจ้าง

๑.๑ ลูกจ้าง ได้แก่ บุคคลที่ตกลงจะทำงานให้แก่บุคคลอื่นเพื่อรับค่าจ้างจากบุคคลนั้น บุคคลที่ลูกจ้างทำงานให้และเป็นคนที่ย้ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้าง เรียกว่า นายจ้าง

๑.๒ งานที่ลูกจ้างตกลงจะทำให้แก่นายจ้างนั้น ไม่จำกัดว่าจะเป็นการประเภทใด อาจเป็นงานที่ต้องใช้แต่กำลังหรือแรงจริงๆ โดยไม่ต้องใช้ฝีมือหรือความรู้พิเศษ เช่น ผ่าฟัน, ขนของ แบกหาม, ชุกดิน ฯลฯ หรืออาจเป็นงานที่ต้องใช้ฝีมือ เช่น ต่อท่อประปา ต่อสายไฟฟ้า ขับรถ ฯลฯ หรืออาจเป็นงานที่ต้อง

* อธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลาง

ใช้ความรู้หรือสติปัญญาความสามารถพิเศษ เช่น นักบริหาร ที่ปรึกษากฎหมาย สถาปนิก วิศวกร แพทย์ ฯลฯ เป็นต้น

๑.๓ ค่าจ้างที่นายจ้างจะต้องจ่ายให้ โดยปกติก็มักจะจ่ายกันเป็นเงิน ซึ่งอาจจะคำนวณเป็นรายชั่วโมง รายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน หรือรายปีก็ได้ แล้วแต่จะตกลงกัน แต่บางกรณีก็อาจจะตกลงกันจ่ายเป็นทรัพย์สินหรือสิ่งของแทนก็ได้ เช่น จ้างทำความสะอาดบ้านเป็นเวลา ๑ สัปดาห์ โดยจะให้ข้าว ๑ ถัง ข้าวที่ตกลงจะให้กันนี้ก็ถือได้ว่าเป็นค่าจ้าง

๑.๔ ถ้าเป็นการ “จ้างเหมา” ที่กฎหมายเรียกว่า “จ้างทำของ” เช่น จ้างปลูกบ้าน จ้างทำไม้ จ้างว่าความ ฯลฯ ซึ่งเป็นเรื่องที่ได้รับจ้างตกลงจะทำงานสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้แก่ผู้ว่าจ้างจนสำเร็จ โดยผู้รับจ้างไม่ได้อยู่ในความควบคุมบังคับบัญชาของผู้ว่าจ้าง และผู้ว่าจ้างไม่มีสิทธิจะสั่งงานหรือบอกการแก่ผู้รับจ้าง ได้แต่คอยรับผลงานที่ผู้รับจ้างทำให้ ผู้รับจ้างเช่นนี้ไม่ใช่ “ลูกจ้าง” และไม่มีสิทธิอย่างลูกจ้างตามที่จะกล่าวต่อไปนี้ (แต่ก็มีสิทธิและหน้าที่ต่อกันตามที่ได้ตกลงจ้างเหมากันไว้)

๒. สิทธิของลูกจ้าง เฉพาะที่สำคัญๆ และควรได้ทราบไว้ มีดังนี้.—

๒.๑ **สิทธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์** (สำหรับลูกจ้างทั่วๆไป)

๒.๑.๑ ลูกจ้างจะต้องได้รับค่าจ้างตามจำนวนและตามกำหนดเวลาที่ตกลงกันไว้

๒.๑.๒ ถ้าไม่ได้กำหนดไว้ว่าจะจ้างกันนานเท่าใด หากนายจ้างต้องการจะเลิกจ้างต้องบอกกล่าวให้ลูกจ้างรู้ล่วงหน้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่ากำหนดการจ่ายค่าจ้างงวดหนึ่ง เช่น ลูกจ้างรายเดือน ต้องบอกกล่าวเลิกจ้างล่วงหน้าอย่างน้อย ๑ เดือน ถ้านายจ้างจะบอกเลิกจ้างทันที จะต้องจ่าย

ค่าจ้างให้ลูกจ้างสำหรับช่วงเวลาที่จะต้องบอกกล่าวล่วงหน้า (แต่ถ้าลูกจ้างจงใจขัดคำสั่งของนายจ้าง หรือ ละเลยไม่เอาใจใส่ต่อคำสั่งของนายจ้างเป็นประจำ หรือ ลูกจ้างละทิ้งงานหรือกระทำความผิดอย่างร้ายแรง หรือ ทำอย่างใดอย่างหนึ่งที่ไม่สมกับการปฏิบัติหน้าที่ของลูกจ้าง นายจ้างอาจไล่ออกได้ทันที โดยไม่ต้องมีการบอกกล่าวล่วงหน้า)

๒.๑.๓ เมื่อเลิกจ้างกันแล้ว ลูกจ้างมีสิทธิที่จะได้ใบสำคัญแสดงว่า ลูกจ้างได้ทำงานมานานเท่าใด แรงงานที่ทำงานนั้นเป็นงานอย่างไร

๒.๒ **สิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน** กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ให้ความคุ้มครองแก่ลูกจ้างเฉพาะในการจ้างแรงงานบางประเภท เท่านั้น ไม่ได้คุ้มครองลูกจ้างทั้งหมด ลูกจ้างที่ไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายนี้ คือ

- ก. ลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับงานบ้าน เช่น ลูกจ้างเลี้ยงเตี๊ยก, ชักรีด, ทำครว, คนสวน ฯลฯ
- ข. ลูกจ้างของส่วนราชการ คือ ลูกจ้างของกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ
- ค. ลูกจ้างในการจ้างงานที่มีได้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงกำไรในทางเศรษฐกิจ
- ง. ลูกจ้างในงานเกษตรกรรม ซึ่งได้แก่ งานเพาะปลูก ประมง ป่าไม้ เลี้ยงสัตว์ ซึ่งไม่ได้ใช้ลูกจ้างตลอดปี และไม่มีงานลักษณะอื่นรวมอยู่ด้วย
- จ. ลูกจ้างในการทำอากาศยานแห่งประเทศไทย

สำหรับลูกจ้างที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายนี้ จะมีสิทธิในเรื่อง
สำคัญ ๆ ดังนี้.—

๒.๒.๑ เกี่ยวกับเวลาทำงาน

- ก. ลูกจ้างในงานอุตสาหกรรม เช่นการทำเหมือง การก่อสร้าง ฯลฯ จะไม่ต้องทำงานเกินสัปดาห์ละ ๔๘ ชั่วโมง
- ข. ลูกจ้างในงานขนส่ง จะไม่ต้องทำงานเกินวันละ ๘ ชั่วโมง
- ค. ลูกจ้างในงานที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือร่างกายของลูกจ้าง เช่น งานที่ต้องทำไต่ดิน ไต่น้ำ ในถ้ำ งานผลิตหรือขนส่งวัตถุเคมี งานเชื่อมโลหะ ถ้วยออกซิเจน ฯลฯ จะไม่ต้องทำงานเกินสัปดาห์ละ ๔๒ ชั่วโมง และไม่เกินวันละ ๗ ชั่วโมง

๒.๒.๒ เกี่ยวกับเวลาพัก ในวันที่มีการทำงาน นายจ้างจะต้องจัดให้ลูกจ้างมีเวลาพักติดต่อกันไม่น้อยกว่าวันละ ๑ ชั่วโมง หลังจากที่ลูกจ้างได้ทำงานมาแล้วไม่เกิน ๕ ชั่วโมง แต่ นายจ้าง—ลูกจ้างจะตกลงกันให้มีเวลาพักเป็นช่วง ๆ ก็ได้ โดยช่วงละไม่น้อยกว่า ๒๐ นาที และจะต้องมีเวลาพักทั้งหมดไม่น้อยกว่า ๑ ชั่วโมง

๒.๒.๓ เกี่ยวกับวันหยุด มี ๓ ประเภท คือ

- ก. วันหยุดประจำสัปดาห์ นายจ้างจะต้องจัดให้ลูกจ้างมีวันหยุดประจำสัปดาห์ไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๑ วัน นายจ้างลูกจ้างจะตกลงกันให้ถือวันใดเป็นวันหยุด

ประจำสัปดาห์ก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นวันเสาร์หรือวันอาทิตย์

- ข. วันหยุดตามประเพณี นายจ้างจะต้องกำหนดให้ลูกจ้างมีวันหยุดตามประเพณีไม่น้อยกว่าปีละ ๑๓ วัน โดยรวมวันแรงงานแห่งชาติด้วยวันหยุดตามประเพณีของลูกจ้าง อาจไม่เหมือนกับวันหยุดตามประเพณีของทางราชการ ฉะนั้น ลูกจ้างจะถือเอาวันหยุดตามประเพณีของลูกจ้างด้วยไม่ได้ สำหรับวันแรงงานแห่งชาติ ซึ่งตรงกับวันที่ ๑ พฤษภาคม ของทุกปี นายจ้างต้องให้ลูกจ้างหยุดงานเสมอโดยถือเป็นวันหยุดตามประเพณี ๑ วัน

สำหรับวันหยุดตามประเพณีของลูกจ้างนี้ ถ้าวันใดไปตรงกับวันหยุดประจำสัปดาห์ ลูกจ้างจะได้หยุดในวันทำงานถัดไป เป็นการชดเชย (ข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการไม่มีสิทธิหยุดชดเชยเหมือนอย่างลูกจ้าง)

- ค. การหยุดพักผ่อนประจำปี ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันมาแล้วครบ ๑ ปี มีสิทธิหยุดพักผ่อนประจำปีได้ไม่น้อยกว่าปีละ ๖ วัน โดยนายจ้างจะต้องกำหนดให้ว่าจะให้ลูกจ้างคนใดหยุดพักผ่อนได้เมื่อใด การหยุดพักผ่อนประจำปีนี้ นายจ้างลูกจ้างอาจตกลงกัน ให้สะสมไว้ไปรวมหยุดในปีอื่นได้

การหยุดทั้ง ๓ ประเภทนี้ นายจ้างจะต้องจ่ายค่าจ้างให้สำหรับลูกจ้างประจำทุกคน เว้นแต่ลูกจ้าง

ประจำที่ได้รับค่าจ้างรายวัน รายชั่วโมง หรือตามผลงาน นายจ้างไม่ต้องจ่ายค่าจ้างให้สำหรับวันหยุดประจำสัปดาห์ แต่คงต้องจ่ายค่าจ้างให้สำหรับวันหยุดตามประเพณี และวันหยุดพักผ่อนประจำปี

๒.๒.๔ เกี่ยวกับวันลา ลูกจ้างมีสิทธิลาป่วยได้ในปีหนึ่งๆ ไม่เกิน ๓๐ วัน แต่ถ้าลาป่วยตั้งแต่ ๓ วันขึ้นไป นายจ้างมีสิทธิให้ลูกจ้างนำใบรับรองแพทย์มาแสดงได้ และในกรณีที่ลูกจ้างลาป่วยนี้ นายจ้างต้องจ่ายค่าจ้างให้ตลอดเวลาสำหรับลูกจ้างประจำ

ส่วนการลากิจนั้น หากลูกจ้างมีความจำเป็น หรือมีเหตุผลอันสมควรก็อาจขอลาหยุดได้ แต่ไม่มีกฎหมายบังคับให้นายจ้างต้องจ่ายค่าจ้างระหว่างวันลากิจ และถ้าลากิจมาก อาจกระทบกระเทือนถึงสิทธิบางอย่างของลูกจ้างตามระเบียบของสถานประกอบการแต่ละแห่ง ซึ่งอาจไม่เหมือนกัน

๒.๒.๕ เกี่ยวกับค่าตอบแทนการทำงาน ซึ่งมีหลายลักษณะคือ ก. ค่าจ้างโดยปกติ นายจ้างต้องจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างตามจำนวนที่ตกลงกันไว้เมื่อตอนจ้าง แต่ในปัจจุบันมีประกาศของกระทรวงมหาดไทย กำหนดอัตรา ค่าจ้างขั้นต่ำ ที่นายจ้างจะต้องจ่ายให้แก่ลูกจ้างสำหรับการจ้างงานบางประเภท (เว้นแต่ลูกจ้างทดลองงาน) ฉะนั้น ลูกจ้างที่ทำงานในเขตจังหวัดต่างๆ ย่อมมีสิทธิได้ค่าจ้างไม่ต่ำกว่าที่กระทรวงมหาดไทย

กำหนดไว้ ไม่ว่าจะได้ตกลงจ้างกันไว้ในอัตราเท่าใดก็ตาม (นายจ้างจ่ายมากกว่าที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดได้ แต่จะจ่ายน้อยกว่าไม่ได้) กล่าวคือ

(๑) วันละ ๕๔ บาท สำหรับท้องที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรสาคร นครปฐม (รวม ๖ จังหวัด)

(๒) วันละ ๔๗ บาท สำหรับจังหวัดในเขตเขตภาคกลาง, ภาคตะวันออก และภาคใต้บางจังหวัดซึ่งรวมทั้ง *จังหวัดนครศรีธรรมราช* ด้วย (รวม ๓๓ จังหวัด)

(๓) วันละ ๔๔ บาท สำหรับจังหวัดในเขตภาคเหนือ, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (รวม ๓๓ จังหวัด)

ข. ค่าล่วงเวลา ถ้านายจ้างให้ลูกจ้างทำงานเกินเวลาทำงานปกติ นายจ้างจะต้องจ่ายค่าล่วงเวลาให้ลูกจ้างไม่น้อยกว่า ๑ เท่าครึ่งของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงในเวลาทำงานปกติ สำหรับช่วงเวลาที่ลูกจ้างต้องทำเกินเวลา

ค. ค่าทำงานในวันหยุด ถ้านายจ้างให้ลูกจ้างทำงานในวันหยุด นายจ้างจะต้องจ่ายค่าทำงานในวันหยุดให้ลูกจ้างไม่น้อยกว่า ๑ เท่าของค่าจ้างในวันทำงานตามจำนวนชั่วโมงที่ทำงานในวันหยุด สำหรับกรณีที่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับค่าจ้างในการทำงานในวันหยุดนั้น (เช่น

พวกลูกจ้างรายเดือน ซึ่งมีสิทธิได้ค่าจ้างสำหรับวันหยุดประจำสัปดาห์อยู่แล้ว) แต่ถ้าลูกจ้างไม่มีสิทธิได้รับค่าจ้าง สำหรับการทำงานในวันหยุดนั้น (เช่น พวกลูกจ้างรายวัน ซึ่งมีสิทธิได้ค่าจ้างเฉพาะในวันทำงานปกติ แต่ไม่ได้ค่าจ้างสำหรับวันหยุดประจำสัปดาห์) นายจ้างจะต้องจ่ายค่าทำงานในวันหยุดให้ ไม่น้อยกว่า ๒ เท่าของค่าจ้างในวันทำงานตามจำนวน ชั่วโมงที่ทำงานในวันหยุด

- ง. ค่าล่วงเวลาในวันหยุด ถ้านายจ้างให้ลูกจ้างทำงานในวันหยุดเกินเวลาทำงานปกติของวันทำงาน นายจ้างจะต้องจ่ายค่าล่วงเวลาให้แก่ลูกจ้างในอัตรา ๓ เท่าของค่าจ้างในวันทำงานสำหรับจำนวนชั่วโมงที่ทำเกินเวลาทำงานปกติ

๒.๒.๖ เกี่ยวกับค่าชดเชย ถ้านายจ้างเลิกจ้างลูกจ้างประจำซึ่งไม่มีกำหนดระยะเวลาการจ้างไว้แน่นอน นายจ้างจะต้องจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างนั้น แต่ถ้าลูกจ้างประจำนั้นอยู่ระหว่างทดลองปฏิบัติงาน หรือลูกจ้างมีความผิดบางอย่าง เช่น ทุจริตต่อหน้าที่ จึงใจทำให้ นายจ้างเสียหาย ผ่าฝืนข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการทำงานในกรณีร้ายแรง ละทิ้งหน้าที่เป็นเวลา ๓ วันทำงานติดต่อกัน ฯลฯ นายจ้างก็ไม่ต้องจ่ายค่าชดเชย

สำหรับค่าชดเชยที่ลูกจ้างจะได้รับจากนายจ้าง ย่อมแล้วแต่ระยะเวลาการทำงานของลูกจ้าง ถ้าลูกจ้าง

ทำงานครบ ๑๒๐ วัน แต่ไม่ครบ ๑ ปี จะได้ค่าชดเชยไม่น้อยกว่าค่าจ้าง ๓๐ วัน ถ้าลูกจ้างทำงานครบ ๑ ปี แต่ไม่ครบ ๓ ปี จะได้ค่าชดเชยไม่น้อยกว่าค่าจ้าง ๔๐ วัน และถ้าลูกจ้างทำงานครบ ๓ ปีขึ้นไป จะได้ค่าชดเชยไม่น้อยกว่าค่าจ้าง ๑๕๐ วัน

๒.๒.๓ เกี่ยวกับเงินทดแทน ถ้าลูกจ้างประสบอันตรายเนื่องจากการทำงานให้แก่นายจ้าง หรือการป้องกันรักษาประโยชน์ให้แก่นายจ้าง หรือเจ็บป่วย หรือเจ็บป่วยจนถึงแก่ความตาย เนื่องจากการทำงานให้แก่นายจ้างด้วยโรคซึ่งเกิดขึ้นตามลักษณะหรือสภาพของงาน หรือโรคซึ่งเกิดขึ้นจากการทำงาน ลูกจ้าง หรือบิดา มารดา คู่สมรส และบุตรของลูกจ้างมีสิทธิได้รับเงินทดแทนจากนายจ้าง หรือจากกองทุนเงินทดแทนของกรมแรงงาน

เงินทดแทนที่นายจ้าง หรือกองทุนเงินทดแทนจะต้องจ่ายให้ ได้แก่

ก. ค่ารักษาพยาบาลเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท

ข. ค่าทำศพ เป็นจำนวน ๓ เท่าของค่าจ้างรายเดือน แต่ไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท

ค. ค่าทดแทนเป็นรายเดือน ในอัตราร้อยละ ๕๐ ถึงร้อยละ ๖๐ ของค่าจ้างรายเดือน และตามระยะ

เวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งย่อมแล้วแต่ขนาดของ
ความสูญเสีย หรือความพิการที่ลูกจ้างได้รับ

สำหรับลูกจ้างที่นายจ้างได้จ่ายเงินสมทบกองทุน
เงินทดแทนไว้แล้ว กองทุนเงินทดแทนจะเป็นผู้จ่าย
เงินทดแทนให้ แต่ถ้านายจ้างอยู่ในเขตที่ยังไม่มี
กองทุนเงินทดแทน หรือมีกองทุนเงินทดแทน แต่
ไม่อยู่ในข่ายที่จะต้องจ่ายเงินสมทบ นายจ้างนั้น ๆ
ก็มีหน้าที่ที่จะต้องจ่ายเงินทดแทนให้ลูกจ้างหรือผู้มีสิทธิ
ได้รับเอง

๒.๓ สิทธิตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์

กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ให้สิทธิหรือให้
ความคุ้มครองแก่ลูกจ้างเฉพาะในการจ้างแรงงานบาง
ประเภท เช่นเดียวกับกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรง
งานไม่ได้ให้สิทธิหรือให้ความคุ้มครองลูกจ้างทั้งหมด
ลูกจ้างที่ไม่ได้รับสิทธิหรือความคุ้มครองตามกฎหมาย
นี้ คือ ลูกจ้างของราชการส่วนกลาง ราชการส่วน
ภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น ราชการของกรุงเทพ-
มหานคร ฯลฯ

สำหรับลูกจ้างที่ได้รับสิทธิหรือความคุ้มครอง
ตามกฎหมายนี้ จะมีสิทธิในเรื่องสำคัญ ๆ ดังนี้.—

- ๒.๓.๑ ลูกจ้างในสถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ยี่สิบ-
คนขึ้นไป มีสิทธิที่จะร่วมกันแจ้งข้อเรียกร้องให้

นายจ้างมาเจรจาเพื่อจัดทำข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการ
จ้าง

๒.๓.๒ ลูกจ้างในสถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ห้าสิบ
คนขึ้นไป มีสิทธิที่จะจัดตั้ง คณะกรรมการลูกจ้าง
เพื่อไว้ปรึกษาหารือกับนายจ้างในเรื่องต่างๆ

๒.๓.๓ ลูกจ้างมีสิทธิที่จะดำเนินการเพื่อขอจัดตั้ง สหภาพ-
แรงงาน และเป็นกรรมการหรือสมาชิกของสหภาพ
แรงงาน

๒.๓.๔ ลูกจ้างที่ได้ใช้สิทธิของตนดังกล่าวมาแล้ว มีสิทธิ
ที่จะไม่ถูกเลิกจ้าง เพราะกฎหมายให้ความคุ้มครองไว้
เป็นพิเศษ และถ้านายจ้างเลิกจ้างลูกจ้างที่กฎหมาย
ให้ความคุ้มครองเช่นนี้ กฎหมายจะถือว่านายจ้างมี
“การกระทำอันไม่เป็นธรรม” ซึ่งอาจถูกบังคับให้รับ
ลูกจ้างกลับเข้าไปทำงานตามเดิม และอาจต้องจ่ายค่า
เสียหายให้ลูกจ้างด้วย

๓. การดำเนินคดีในศาลแรงงาน

๓.๑ ศาลที่จะรับฟ้อง ถ้ามีกรณีที่ลูกจ้างจะฟ้องนายจ้างตามสัญญาจ้าง
แรงงานตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์
หรือตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จะต้องไปฟ้องที่ศาลแรงงาน ศาลแพ่ง
ศาลจังหวัด หรือศาลแขวงทั่วราชอาณาจักรไม่มีอำนาจที่จะพิจารณาพิพากษาคดี
แรงงาน ตั้งแต่วันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๒๓ ซึ่งเป็นวันเปิดทำการศาลแรงงานกลาง
เป็นต้นมา

ในปัจจุบันนี้ มีศาลแรงงานเพียงแห่งเดียว คือ ศาลแรงงานกลาง ซึ่งตั้งอยู่ที่อาคาร ๓ ชั้น เลขที่ ๔๐๔ ถนนพระราม ๔ เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร

คดีแรงงานไม่ว่าจะเกิดขึ้นในท้องที่ใดในราชอาณาจักร จึงต้องฟ้องที่ศาลแรงงานกลาง จนกว่าจะได้มีการเปิดทำการศาลแรงงานภาคหรือศาลแรงงานจังหวัด

สำหรับผู้ที่จะเป็นโจทก์ฟ้องคดีในศาลแรงงาน ซึ่งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ในจังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี หรือจังหวัดปทุมธานี จะต้องไปติดต่อกับศาลแรงงานกลาง ส่วนผู้ที่อยู่นอกเขตจังหวัดเหล่านี้ จะไปติดต่อกับศาลจังหวัดที่มีลูกคดีเกิดขึ้น (คือที่ที่ลูกจ้างทำงานอยู่ในเขต) ก็ได้ เช่น ลูกจ้างรับจ้างทำงานอยู่ในเขตอำเภอทุ่งสง ก็ไปติดต่อกับศาลจังหวัดทุ่งสงได้ โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางไปติดต่อกับศาลแรงงานกลาง และเมื่อศาลจังหวัดได้รับคำฟ้องไว้แล้ว ก็จะได้ส่งคำฟ้องนั้นไปยังศาลแรงงานกลาง แล้วศาลแรงงานกลางจะได้ส่งคณะผู้พิพากษาออกไปนั่งพิจารณาคดีที่ศาลจังหวัดซึ่งรับคำฟ้องนั้นไว้

๓.๒ วิธีการฟ้อง การฟ้องคดีแรงงาน ไม่ว่าจะฟ้องที่ศาลแรงงานกลาง หรือฟ้องที่ศาลจังหวัด อาจทำได้ ๒ วิธีคือ ฟ้องเป็นหนังสือและฟ้องด้วยวาจา

๓.๒.๑ การฟ้องเป็นหนังสือ อาจทำได้เป็น ๒ แบบ คือ

๓.๒.๑.๑ ใช้แบบพิมพ์คำฟ้องแบบ (๔) และแบบพิมพ์คำขอท้ายฟ้องแบบ (๕) ซึ่งใช้ในการฟ้องคดีแพ่งธรรมดาตามศาลยุติธรรมทั้งหลาย และจะต้องเรียงฟ้องให้ถูกต้องตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๒ บังคับไว้ คือ มีข้ออ้าง (เช่นในกรณีลูกจ้างฟ้องนายจ้างก็อาจบรรยายว่า จำเลยคือนายจ้างได้จ้างโจทก์เข้าทำงานเป็นลูกจ้างตั้งแต่เมื่อใด ในหน้าที่ใด

ตกลงค่าจ้างกันไว้อย่างไร มีรายละเอียดในการจ้าง
ประการใด) มีข้อหา โดยบรรยายให้ปรากฏว่า จำเลย
คือนายจ้าง ได้กระทำการอย่างไรต่อโจทก์ที่โจทก์เห็นว่าไม่
ถูกต้องตามสัญญาจ้างหรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น
นายจ้างไม่จ่ายค่าจ้างให้ครบถ้วน ตามที่ตกลงกันไว้
นายจ้างไม่จ่ายค่าทำงานล่วงเวลา หรือค่าทำงานในวันหยุด
ให้ตามกฎหมาย หรือนายจ้างบอกเลิกจ้างโจทก์โดยไม่
บอกกล่าวล่วงหน้า หรือนายจ้างเลิกจ้างโจทก์โดยโจทก์
ไม่มีความผิดและไม่ได้จ่ายค่าชดเชยให้โจทก์ ฯลฯ) และ
จะต้องมี คำขอบังคับ (ซึ่งต้องเขียนไว้ให้ชัดแจ้งว่า
โจทก์ต้องการให้ศาลบังคับจำเลยกระทำการอย่างไร เช่น
ขอให้บังคับนายจ้างจ่ายค่าจ้างให้ครบถ้วนตามสัญญา ให้
จ่ายค่าทำงานล่วงเวลา หรือค่าทำงานในวันหยุดตาม
กฎหมายหรือให้จ่ายสินจ้างแทนการบอกกล่าวเลิกจ้าง
ล่วงหน้า หรือให้จ่ายค่าชดเชย ฯลฯ โดยต้องระบุจำนวน
เงินที่โจทก์ต้องการให้นายจ้างจ่ายด้วย) การฟ้องแบบนี้
ลูกจ้างซึ่งไม่ได้เล่าเรียนมาในทางกฎหมายอาจเขียนได้
ลำบาก และอาจจำเป็นต้องขอให้ทนายความช่วยดำเนินการให้

๓.๒.๑.๒ ใช้แบบพิมพ์คำฟ้องที่ศาลแรงงานจัดทำขึ้น
คือแบบ รง. ๑ ซึ่งได้จัดทำช่องไว้ให้ผู้ประสงค์จะฟ้อง
คดีแรงงานได้เขียนเติมข้อความเท่าที่จำเป็น การฟ้อง
แบบนี้ ลูกจ้างซึ่งพอมีความรู้ในทางหนังสืออยู่บ้าง
ก็อาจกรอกหรือเติมข้อความได้โดยไม่ยากนัก แต่การ

กรอกหรือเติมข้อความในแบบ รง. ๑ ก็ควรต้องถือหลัก
ตามที่กล่าวไว้ใน ๓.๒.๑.๑ คือพยายามกรอกให้ปรากฏ
ข้อความที่เป็นข้ออ้าง — ข้อหา และคำขอบังคับ เพื่อ
ศาลจะได้ถือเป็นหลักในการดำเนินกระบวนการพิจารณา
ต่อไป

๓.๒.๒ การฟ้องด้วยวาจา การฟ้องคดีแรงงานด้วยวิธีนี้เป็นวิธี
ที่สะดวกที่สุด เพราะผู้ฟ้องไม่ต้องทำอะไรมาก เพียงแต่
ไปที่ศาลแรงงานกลางหรือศาลจังหวัด และแจ้งความ
ประสงค์ให้เจ้าหน้าที่ศาลทราบ เจ้าหน้าที่ศาลจะได้พา
ผู้ฟ้องไปพบผู้พิพากษาเพื่อผู้พิพากษาจะได้สอบถามเรื่อง
ราวต่างๆ ตามที่จำเป็น แล้วผู้พิพากษาก็จะได้นำบันทึก
รายการต่างๆ ลงในแบบพิมพ์ รง. ๑ และให้ผู้ฟ้องลง
ลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน สำหรับที่ศาลแรงงานกลาง
ทางศาลได้จัด “นิติกร” เป็นเจ้าหน้าที่ไว้คอยให้คำแนะนำ
เบื้องต้นแก่ผู้ที่จะฟ้องด้วยวาจา เพื่อความสะดวกและ
รวดเร็วในการบันทึกคำฟ้องด้วย

ข้อควรทราบ

๑) การฟ้องคดีแรงงาน ไม่ว่าจะเป็นการฟ้องที่ศาลแรงงานกลาง หรือ
ฟ้องที่ศาลจังหวัด และไม่จำเป็นการยื่นฟ้องเป็นหนังสือหรือฟ้องด้วยวาจา ผู้ฟ้อง
ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาล และไม่ต้องเสียค่าบ่วยการใดๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่ศาล

๒) ผู้ที่จะเป็นโจทก์ฟ้องคดีในศาลแรงงาน ไม่ว่าจะเป็นลูกจ้างหรือ
นายจ้าง อาจมอบอำนาจให้บุคคลอื่นฟ้องหรือดำเนินคดีแทนได้ โดยเฉพาะลูกจ้าง
ที่เป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน อาจมอบอำนาจให้สหภาพแรงงานที่ตนเป็นสมาชิก

ห้องคดีแทน หรืออาจมอบอำนาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย (คือเจ้าหน้าที่ของกรมแรงงาน) พ้องหรือดำเนินคดีแทนได้ด้วย

๓) สำหรับลูกจ้างที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ก็อายุยังไม่ถึง ๒๐ ปีบริบูรณ์ ถ้าประสงค์จะฟ้องคดี ต้องมีหนังสือยินยอมให้ฟ้องของบิดามารดามาแสดงด้วย แต่ถ้าไม่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือไม่ทราบว่าเป็นบิดามารดาไปอยู่ที่ใด ก็อาจมาขออนุญาตฟ้องคดีต่อศาลแรงงานเป็นเฉพาะรายได้

๔) ในกรณีที่ลูกจ้างหลาย ๆ คนซึ่งได้รับความเดือดร้อนทำนองเดียวกัน และประสงค์จะเป็นโจทก์ฟ้องคดีด้วยกัน อาจมอบหมายให้ลูกจ้างคนใดคนหนึ่งหรือแต่บางคนเป็นผู้แทนในการดำเนินคดีได้ เพื่อจะได้ไม่ต้องเสียเวลามาศาลหลายครั้ง โดยศาลแรงงานได้จัดทำแบบพิมพ์ในกรณีขึ้นไว้เป็นพิเศษด้วย (คือแบบพิมพ์ รง. ๗)

๓.๓ การพิจารณาครั้งแรก เมื่อได้ยื่นฟ้องคดีแรงงานไปแล้ว ถ้าโจทก์ได้ไปยื่นฟ้องที่ศาลแรงงานกลาง หากศาลแรงงานกลางเห็นว่าคำฟ้องของโจทก์สมควรรับไว้พิจารณาต่อไป ศาลก็จะได้กำหนดวัน เวลาที่จะพิจารณาคดีนั้น และแจ้งให้โจทก์ทราบ ซึ่งโจทก์จะต้องจดจำวันเวลาที่ศาลนัดพิจารณาไว้ให้ดี และจะต้องไปที่ศาลแรงงานกลาง ตามวันเวลาที่ศาลนัด หากโจทก์ไม่ไปศาลตามวันเวลาที่ศาลกำหนด ศาลจะถือว่า ผู้ฟ้องหรือโจทก์คดีนั้นไม่ประสงค์จะดำเนินคดีต่อไป และจะสั่งจำหน่ายคดีนั้นเสีย

สำหรับกรณีที่โจทก์ยื่นฟ้องที่ศาลจังหวัดอื่น ศาลจังหวัดที่รับคำฟ้องหรือบันทึกคำฟ้องด้วยวาจาของโจทก์ไว้จะได้รับส่งคำฟ้องหรือบันทึกคำฟ้องนั้น ๆ ไปยังศาลแรงงานกลาง หากศาลแรงงานกลางเห็นสมควรรับคำฟ้องนั้นไว้พิจารณาต่อไป ศาลแรงงานกลางก็จะได้กำหนดวัน เวลาที่จะพิจารณาคดีนั้น แล้วแจ้งให้โจทก์ทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ (โดยใช้แบบพิมพ์ รง. ๓ คำสั่งเรียก

โจทก์) ซึ่งโดยปกติศาลแรงงานจะส่งคณะผู้พิพากษาออกไปนั่งพิจารณาที่ศาลจังหวัด ซึ่งโจทก์ไปติดต่อไฉน แต่เพื่อความแน่นอน ผู้เป็นโจทก์ฟ้องคดีควรอ่านแบบ พิมพ์ รง. ๓ ที่ศาลแรงงานส่งมาให้โดยละเอียด แล้วเดินทาง ไปตามกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่ระบุไว้ในคำสั่งนั้น หากโจทก์ไม่ไปตามกำหนด ศาลก็จะสั่ง จำหน่ายคดีนั้นเสีย เช่นเดียวกัน

ข้อควรทราบ

ไม่ว่าจะเป็นการยื่นฟ้องคดีเป็นหนังสือหรือฟ้องด้วยวาจา โจทก์ควรจะต้องระบุตำบลที่อยู่ของโจทก์ให้ละเอียดและถูกต้องตามความจริง เพราะเคยมีปรากฏมาแล้วหลายครั้งว่า โจทก์ระบุตำบลที่อยู่ของโจทก์เองไม่ถูกต้องหรือไม่ละเอียดพอที่เจ้าหน้าที่ของศาลหรือเจ้าพนักงานไปรษณีย์จะส่งเอกสารให้ได้ ซึ่งเป็นที่น่าเสียดายยิ่ง เพราะเมื่อไม่สามารถติดต่อแจ้งให้โจทก์ทราบวันนัดพิจารณาหรือแจ้งเรื่องอื่น ๆ ที่จำเป็นให้โจทก์ทราบ การฟ้องคดีนั้นก็ไม่มีประโยชน์อะไร

ในวันเวลาที่ศาลกำหนดให้โจทก์ไปศาลนั้น ศาลแรงงานจะได้มีหมายเรียกจำเลยมาศาลด้วยเพื่อให้ทั้งสองฝ่ายได้มาพบกันต่อหน้าศาล และศาลแรงงานซึ่งมีผู้พิพากษาถึง ๓ ฝ่าย คือผู้พิพากษาที่เป็นข้าราชการตุลาการเหมือนอย่างที่ทำหน้าที่อยู่ตามศาลต่าง ๆ ผู้พิพากษาสมทบฝ่ายลูกจ้างและผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้าง ซึ่งสหภาพแรงงานหรือสมาคมนายจ้างได้ลงคะแนนเลือกมา จะได้ร่วมกันพยายามหาทางไกล่เกลี่ยให้โจทก์และจำเลย (คือลูกจ้างกับนายจ้าง) ได้ทำความตกลงกัน หรือ ประนีประนอมยอมความกัน ทั้งนี้เนื่องจากคดีแรงงานเป็นคดีที่มีลักษณะพิเศษ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่พิพาทกันระหว่างลูกจ้างกับนายจ้างที่ทำงานอยู่ด้วยกัน และต่างฝ่ายต่างต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน หากลูกจ้างไม่มีนายจ้าง ก็จะไม่มีการทำ และถ้านายจ้างไม่มีลูกจ้างก็จะไม่มีคนทำงาน เสียประโยชน์ไปด้วยกัน ถ้าทั้งสองฝ่ายสามารถทำความตกลงกันได้ ก็จะได้มีความสัมพันธ์กันต่อไป และต่างฝ่ายต่างก็จะ

ได้ประโยชน์ด้วยกัน ศาลแรงงานจึงจะพยายามหาทางช่วยเหลืออย่างเต็มที่ และเป็นที่น่ายินดีที่ปรากฏว่าในระยะ ๗ เดือนที่ผ่านมา ศาลแรงงานกลางสามารถช่วยเหลือใกล้เคียงให้คดีแรงงานสำเร็จไปได้ โดยความตกลงของทั้งสองฝ่ายเกินกว่าร้อยละ ๔๐ (คือคดีแรงงานเสร็จไปเพราะการใกล้เคียงของศาลแรงงาน รวม ๓๕๓ เรื่อง ในจำนวนคดีที่เสร็จไปทั้งหมด ๘๐๖ เรื่อง)

ข้อควรทราบ

๑) ในการฟ้องคดีแรงงาน ชื่อและที่อยู่ของผู้ที่จะถูกฟ้องเป็นจำเลยมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะปรากฏมาแล้วในรอบ ๗ เดือนที่ผ่านมา มีหลายคดีที่โจทก์ระบุชื่อของผู้ที่ถูกฟ้องเป็นจำเลยไม่ถูกต้อง หรือระบุตำบลที่อยู่ของจำเลยไม่ถูกต้อง ทำให้เจ้าพนักงานของศาลแรงงานหรือเจ้าพนักงานไปรษณีย์ ไม่สามารถจะส่งหมายเรียกให้จำเลยได้ เป็นเหตุให้โจทก์ต้องเสียเวลาไปเปล่าๆ และในหลายเรื่องโจทก์ต้องขอถอนฟ้องและยื่นฟ้องใหม่เพราะฟ้องผิดตัว ทำให้โอกาสที่โจทก์จะได้เงินต้องล่าช้าออกไปโดยไม่ควรจะต้องเป็นเช่นนั้น จึงขอให้ผู้ที่จะเป็นโจทก์ในคดีแรงงานได้ระมัดระวังในเรื่องนี้ด้วย

๒) การใกล้เคียงของศาลในบางครั้ง ฝ่ายจำเลยอาจเสนอขอให้เงินน้อยกว่าที่โจทก์เรียกร้อง หรือบางครั้งศาลเองก็อาจแนะนำด้วย โจทก์ควรจะได้ใช้ดุลพินิจพิจารณาให้รอบคอบ ถ้าเห็นว่าข้ออ้างในการฟ้องคดีของตนเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย และตนควรจะได้รับสิทธิเต็มตามกฎหมาย ก็ไม่ควรจะยอมตามข้อเสนอของฝ่ายจำเลยหรือข้อแนะนำของศาล และควรยืนยันขอให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป แต่ถ้าโจทก์เองก็ไม่แน่ใจว่าข้ออ้างของตนถูกต้องตามกฎหมายจริง ๆ หรือไม่ หรือควรจะได้รับตามที่ตนเรียกร้องหรือไม่ ในกรณีเช่นนี้ ถ้าโจทก์ยอมผ่อนปรนบ้าง ก็อาจเป็นประโยชน์แก่โจทก์เอง ซึ่งใคร่ขอยกตัวอย่างประกอบด้วย เช่น ลูกจ้างฟ้องเรียกเงินค่าชดเชย ๑๐,๐๐๐ บาท อ้างว่านายจ้างเลิกจ้างโดยลูกจ้าง

ไม่มีความผิด เมื่อศาลเรียกนายจ้างมาศาล นายจ้างอาจบอกว่าลูกจ้างเล่นการพนัน
ในบริเวณที่ทำงาน เป็นการผิดข้อบังคับ นายจ้างมีสิทธิให้ลูกจ้างออกจากงานโดย
ไม่ต้องจ่ายค่าชดเชย ถ้าลูกจ้างแน่ใจว่าตนไม่ได้เล่นการพนัน ลูกจ้างก็ควรจะยืนยัน
ว่าตนไม่ได้เล่นและมีสิทธิได้รับค่าชดเชยเต็มจำนวนตามกฎหมาย คือ ๑๐,๐๐๐ บาท
แต่ถ้าลูกจ้างเล่นการพนัน สิทธิที่จะได้ค่าชดเชยของลูกจ้างย่อมจะไม่แน่นอน เพราะ
ถ้าศาลฟังข้อเท็จจริงว่าลูกจ้างเล่นการพนัน ลูกจ้างอาจจะไม่ได้รับค่าชดเชยเลยแม้
แต่บาทเดียว ในกรณีนี้ถ้าศาลใกล้เคียง หรือนายจ้างเสนอจะให้เงินลูกจ้างบ้างตาม
สมควร ลูกจ้างก็น่าจะตกลง เพราะควรจะได้มากกว่าได้บ้างดีกว่าไม่ได้เลย แต่ถ้า
ลูกจ้างจะเสี่ยงสู้คดีไป ลูกจ้างก็ย่อมจะทำได้และศาลก็ต้องพิจารณาและพิพากษาไป
ตามรูปคดี

๓.๕ การสืบพยานและการพิพากษาคดี ในกรณีที่ศาลแรงงานได้ช่วย
ใกล้เคียงหรือหาทางให้คู่ความได้ตกลงกัน หรือประนีประนอมยอมความกันไม่สำเร็จ
ศาลแรงงานก็จะได้ดำเนินการต่อไปทำนองเดียวกับคดีแพ่งธรรมดา คือ ตามราย
ละเอียดต่าง ๆ จากโจทก์และจำเลย และถ้ามีปัญหาใดที่ตกลงกันไม่ได้ ศาลแรงงาน
ก็จะได้จัดเป็นประเด็นข้อพิพาทไว้ แล้วกำหนดให้ฝ่ายโจทก์และฝ่ายจำเลยต่างนำ
พยานมาสืบเพื่อสนับสนุนข้อกล่าวอ้างของแต่ละฝ่าย ซึ่งอาจจะเป็นพยานบุคคลหรือ

พยานเอกสาร หรือทั้ง ๒ อย่างก็ได้ แต่การสืบพยานในศาลแรงงาน ผู้พิพากษาในศาลแรงงานจะทำหน้าที่เป็นผู้ซักถามเองเป็นส่วนใหญ่ และเมื่อศาลซักถามเสร็จแล้ว หากคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยังติดใจจะซักถามเพิ่มเติม ก็อาจจะขออนุญาตศาลถามเพิ่มเติมได้

เมื่อได้มีการสืบพยานเสร็จแล้ว ก็จะเป็นอันเสร็จคดีและศาลแรงงานก็จะได้ทำคำพิพากษาโดยเร็ว ซึ่งโดยปกติจะไม่ช้ากว่า ๓ วันนับแต่วันเสร็จคดี และเมื่อศาลแรงงานพิพากษาคดีแล้ว หากคู่ความฝ่ายใดไม่พอใจคำพิพากษานั้น ก็มีสิทธิที่จะอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาของศาลแรงงานไปยังศาลฎีกาได้ เฉพาะในปัญหาข้อกฎหมาย (โดยไม่ต้องอุทธรณ์ผ่านศาลอุทธรณ์ เหมือนอย่างคดีแพ่งธรรมดา) และเมื่อศาลฎีกาพิพากษาประการใดแล้วก็เป็นอันถึงที่สุด

ในกรณีที่ศาลแรงงานพิพากษาคดีแล้ว และไม่มีฝ่ายใดอุทธรณ์คัดค้านหรือในกรณีที่มีการอุทธรณ์ และศาลฎีกามีคำพิพากษาแล้วก็ตาม คู่ความฝ่ายที่แพ้คดีก็มีหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามคำพิพากษา หากไม่ปฏิบัติตาม ศาลแรงงานก็มีอำนาจที่จะดำเนินการบังคับคดีเพื่อให้คำพิพากษาของศาลแรงงานหรือของศาลฎีกามีผล เช่นอาจมีการยึดทรัพย์สินของผู้แพ้คดีไปขายทอดตลาด เพื่อเอาเงินที่ขายทอดตลาดได้ไปชำระให้แก่คู่ความฝ่ายที่ชนะคดี เป็นต้น

ข้อควรปฏิบัติของผู้มาศาลในคดีแพ่ง

นายประพนธ์ ภาตะมาน*

บุคคลที่จะมาศาล น่าจะแบ่งออกได้เป็น ๔ พวก คือ :-

๑. โจทก์

๒. จำเลย

๓. พยาน

๔. ผู้สนใจจะมาฟังการพิจารณาของศาล

ความจริงผู้เขียนอยากจะเขียนให้หมดทุกคน แต่โดยที่หน้ากระดาษจำกัด และเวลาของผู้เขียนก็จำกัดด้วย จึงขอเขียนแต่เฉพาะโจทก์เท่านั้น

ข้อควรปฏิบัติของโจทก์

๑. โจทก์เป็นผู้เริ่มฟ้องคดี ก่อนจะฟ้องคดีใดควรต้องคำนึงถึงหลักกฎหมายว่าตนถูกโต้แย้งสิทธิและหน้าที่ทางศาล เช่น มีการละเมิดหรือผิดสัญญา หรือมีหนี้ตามเรื่องที่จะต้องใช้สิทธิทางศาล เช่นร้องขอเป็นผู้จัดการมรดก ซึ่งในภาษากฎหมายเขาเรียกว่าคดีไม่มีข้อพิพาท หรืออีกนัยหนึ่งคือ ไม่มีจำเลย

สำหรับคดีมีข้อพิพาทหรือมีตัวจำเลยนั้น ก่อนยื่นฟ้องจำเลย โจทก์ควรระวังหลายประการ เช่น :-

* ศาสตราจารย์, กรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑.๑ แม้จะมีข้อโต้แย้งสิทธิเกิดขึ้น บางทีโจทก์ตรงมายื่นฟ้องทันทีไม่ได้ เพราะบางทีมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นพิเศษว่าโจทก์จะต้องดำเนินการทางเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารเสียก่อน แล้วจึงจะมีสิทธิยื่นฟ้องคดีได้ เช่น

๑.๑.๑ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ประเมินภาษีอากรมายังท่าน เช่น ภาษีเงินได้ ภาษีการค้า เป็นต้น หากท่านไม่พอใจการประเมิน ท่านจะต้องยื่นอุทธรณ์การประเมินไปยังคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เสียก่อน เมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอย่างใด หากท่านไม่พอใจ ท่านก็มีสิทธิยื่นฟ้องศาลได้ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ถ้าโจทก์ตรงไปฟ้องศาลเสียโดยไม่อุทธรณ์ไปยังคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เสียก่อน ศาลจะพิพากษายกฟ้องท่าน

๑.๑.๒ นายทะเบียนเครื่องหมายการค้าสั่งไม่รับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่ท่านไปยื่นคำขอจดไว้ แม้ท่านไม่พอใจ ท่านจะยื่นฟ้องศาลทันทีไม่ได้ ท่านต้องอุทธรณ์คำสั่งต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าเสียก่อน แล้วจึงจะมีสิทธิฟ้องศาลได้

๑.๑.๓ ในกรณีที่ถูกระเบิดภาษีโรงเรือน หากท่านไม่พอใจ ท่านต้องยื่นอุทธรณ์เทศบาลเสียก่อน เมื่อไม่พอใจคำชี้ขาด จึงจะฟ้องศาลได้ และสำหรับภาษีโรงเรือน โจทก์ยังต้องเสียภาษีโรงเรือนที่ถูกประเมินก่อนนั้นด้วย มิฉะนั้นศาลจะไม่รับฟ้อง (ม. ๓๔ พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือน พ.ศ. ๒๔๗๕)

๑.๒ โจทก์ที่ประสงค์จะบังคับจำนองจะต้องบอกกล่าวเป็นหนังสือไปยังลูกหนี้ว่าให้ชำระหนี้ภายในเวลาอันสมควรเสมอ ถ้าให้ทนายความบอกกล่าวบังคับจำนองให้ ก็ต้องตั้งตัวแทน (ทนาย) เป็นหนังสือ มิฉะนั้นการบอกกล่าวนั้นอาจไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นเหตุให้ถูกยกฟ้องได้

๑.๓ ในคดีฟ้องขับไล่ผู้เช่านั้น โจทก์ต้องบอกกล่าวเลิกสัญญาเช่าเสียก่อน และให้เวลาให้ถูกต้องตามกฎหมายด้วย เพราะถ้าบอกเลิกสัญญาไม่ถูกต้องก็จะฟ้องขับไล่ไม่ได้

ในเรื่องเช่าทรัพย์สิน ต้องระวังไว้ เพราะบางทีผู้ให้เช่าต้องเตือนผู้เช่าก่อน ให้ปฏิบัติให้ถูกต้อง เมื่อยังขึ้นปฏิบัติอยู่จึงจะบอกเลิกสัญญาได้ เรื่องเช่นนี้ควร ปรึกษานายความไว้เป็นดีที่สุด

๒. โจทก์ส่วนมากมักจะแต่งตั้งนายความให้ดำเนินการ แต่โจทก์อาจ มอบอำนาจให้บุคคลอื่นมาฟ้องคดีแทนตน แล้วคนนั้นจึงไปแต่งตั้งนายความอีกต่อ หนึ่ง การมอบอำนาจต้องทำหนังสือมอบอำนาจจึงต้องมีอากรแสตมป์ ถ้าเป็น นิติบุคคล เช่น บริษัท ควรตรวจสอบให้ถือว่าผู้ลงนามแทนบริษัททำถูกต้องกับที่จัก ทะเบียนไว้หรือไม่ ประทับตราบริษัทหรือยัง ข้อบกพร่องบางอย่างถ้าแก้ไขได้ทัน อาจทำให้แพ้คดีได้

ในการแต่งตั้งนาย โจทก์ควรคำนึงว่าจะมอบอำนาจให้ทนายทั้งหมด หรือ อยากจะมอบให้บางส่วน เพราะโจทก์บางคนไม่ยอมให้ทนายมีอำนาจทำสัญญา ประนีประนอมยอมความ เช่น กรณีที่ทนายทนายในคดีสูงมาก ๆ เป็นต้น กรณีเช่นนี้ ใ้บแต่งตั้งนายโจทก์ก็อย่าใส่เรื่องให้อำนาจทำสัญญาประนีประนอมยอมความได้ลงไป ทั้งนี้ แล้วแต่โจทก์จะไว้ว่างใจทนายความเพียงใด

๓. โจทก์ควรระวังว่าในบางกรณี โจทก์ฟ้องเองไม่ได้ ไม่ว่าจะมอบ อำนาจให้บุคคลอื่นไปฟ้องแทน หรือแต่งตั้งนายความให้ไปฟ้อง เช่น คดีอุทลุม คือ โจทก์จะฟ้องบุพพการีของตนเป็นคดีแพ่งหรือคดีอาญาไม่ได้ ซึ่งหมายความว่า จะฟ้อง พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ของตนไม่ได้ ถ้าประสงค์จะฟ้องจะต้องไปร้องขอให้ พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องให้

๔. โดยปกติในการที่โจทก์ฟ้องคดีแพ่งนั้น โจทก์จะต้องเสียค่าธรรมเนียม ต่อศาล มีข้อยกเว้น ๒ ประการ คือ มีกฎหมายบัญญัติว่าไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม กับโจทก์ยื่นคำร้องขอฟ้องคดีอนาถา ที่ว่ามีกฎหมายบัญญัติไว้ เช่น คดีฟ้อง ที่ศาลแรงงาน กฎหมายบัญญัติว่า "การยื่นคำฟ้องตลอดจนการดำเนินกระบวน พิจารณาใดๆ ในศาลแรงงานให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องชำระค่าฤชาธรรมเนียม"

ส่วนการยื่นคำร้องขอโอนอาณัติดำเนินการตั้งแต่มาตรา ๑๕๕ ถึง ๑๖๐
แห่ง ป.ว.พ.

๕. ในคดีแพ่งมักมีเอกสารประกอบคดี เช่น สัญญา สัญญาประกัน สัญญาซื้อขาย หรือสัญญาเช่าที่ดินหรือโรงเรือน เป็นต้น โจทก์ควรระมัดระวัง ตรวจสอบเอกสารให้ได้ว่าสัญญาเหล่านั้นตามกฎหมายต้องปิดอากรแสตมป์หรือไม่ ปิดอากรแสตมป์และขีดฆ่าหรือยัง ถ้ายังไม่ได้ปิดก็ควรขอให้สรรพากรเขาปรับ แล้วปิดอากรแสตมป์ให้ถูกต้อง แล้วจึงใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีแพ่งได้ ถ้ายื่นฟ้องไปแล้ว และส่งเอกสารไปแล้ว ปรากฏว่าเอกสารนั้นยังไม่ได้ปิดอากรแสตมป์หรือปิดไม่ครบถ้วน โจทก์ก็อย่าเพิ่งตกใจ เพราะท่านอาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ส่งไปให้สรรพากรปรับ แล้วเอามาใช้เป็นพยานหลักฐานได้ แต่ต้องทำเสียก่อนศาลพิพากษา (ฎีกาที่ ๒๘๘/๒๕๐๘, ๖๘๖/๒๔๙๕, ๑๑๕/๒๕๐๔)

๖. โจทก์ควรระวังสำหรับวันสืบพยานครั้งแรก คือ ไม่ว่าหน้าที่นำสืบจะตกแก่ใครก่อนหรือหลัง กฎหมายถือว่าวันสืบพยานครั้งแรกเป็นสำคัญ ถ้าฝ่ายใดไม่ไป ศาลจะถือว่าฝ่ายนั้นขาดนัดพิจารณา ซึ่งอาจทำให้เสียหาย ทำให้ถูกจำหน่ายคดีหรือถูกพิจารณาไปฝ่ายเดียว แล้วแพ้คดีเอาง่ายๆ วันสืบพยานนัดแรกจึงสำคัญมาก โจทก์ควรสอบถามทนายถึงวันนัดสืบพยานครั้งแรกไว้ ถ้านัดแรกทนายโจทก์ป่วยจะขอลื่อนคดี โจทก์ควรไปศาล เพราะถ้าศาลไม่ให้เลื่อนคดี ถ้าตัวโจทก์ไปศาลๆ ก็สังฆาคนัดพิจารณาไม่ได้ เพราะทนายหรือตัวความถ้าไปศาลในนัดแรก ศาลจะถือว่าขาดนัดพิจารณาไม่ได้

๗. ถ้าเป็นวันสืบพยานของโจทก์ ซึ่งโจทก์จะต้องไปเบิกความเป็นพยานก่อนไปศาลควรเอาเรื่องและเอกสารต่าง ๆ มาตรวจดู และทบทวนเรื่องราวต่างๆ หากสงสัยก็ไต่ถามทนายความ การไปศาลควรแต่งกายสุภาพ ไม่จำเป็นต้องใส่เสื้อนอก ข้อสำคัญก็คืออย่าไปกลัวหรือวิตกกังวลว่าเกิดมาไม่เคยขึ้นศาลเลย จะถูก

ซักถามจากทนายฝ่ายตรงกันข้าม ความจริงการไปศาลไม่ว่าจะเป็นตัวความหรือพยาน เป็นการช่วยให้เกิดความยุติธรรม คือไปให้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ศาลควรทราบให้ศาล ได้ทราบและเข้าใจเรื่อง เพราะศาลเป็นคนกลางไม่รู้เรื่องนิติสัมพันธ์ต่าง ๆ ของ คู่ความ เมื่อได้รับข้อเท็จจริง หลักฐานต่าง ๆ ศาลจะพิจารณาตัดสินให้ความเป็นธรรม แก่คู่ความในคดีนั้น

การไปเบิกความที่ศาลนั้น โจทก์ควรคอยควบคุมสติอารมณ์ไว้ให้นั่นเอง สิ่งใดไม่รู้ก็ควรบอกว่าไม่รู้ สิ่งใดจำไม่ได้ก็บอกว่าจำไม่ได้ เพราะคนเรามีความจำไม่ เหมือนกัน บางทีนึกว่าคงไม่มีเรื่องก็เลยไม่ได้จำไว้ บางอย่างไม่ควรจำได้ ไปให้ การว่าจำได้ ศาลอาจไม่เชื่อ เช่น ถูเงินกันมา ๕ ปีแล้ว พยานยังจำได้ว่าคนนั้น คนนี้แต่งตัวอย่างไร ผูกเน็คไทสีอะไร เป็นสิ่งที่เหลือเชื่อ

ที่สำคัญที่สุดต้องพูดความจริง อะไรที่เป็นความจริงแล้ว ถึงแม้จะถูกซักไซ้ ไล่เลียงอย่างไรก็ไม่เป็นไร ตรงกันกับหลักที่ว่าความจริงย่อมหนีความจริงไม่พ้น

๔. เมื่อโจทก์เข้าเบิกความเป็นพยานแล้ว จะกลับบ้านเลยหรือจะแจ้งฟัง พยานปากอื่นต่อไปก็ได้ ไม่จำเป็นว่าจะต้องรอพยานโจทก์คนอื่นเบิกความจนจบ

๕. ถึงวันที่ศาลพิพากษา โจทก์จะมาฟังเองหรือให้ทนายความมาฟังก็ได้ ถ้ามาฟังเอง หากศาลพิพากษายกฟ้อง ก็อย่าอะอะ เพราะอาจมีความผิดฐานละเมิด อำนาจศาลได้ หรือถ้าชนะก็อย่าไปเยาะเย้ยถากถางจำเลย ศาลชั้นต้นจะตัดสิน อย่างไรนั้น ก็เป็นเพียงความเห็นของศาลชั้นต้น คู่ความยังมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตาม หลักเกณฑ์ที่กฎหมายอนุญาตไว้

๑๐. หากศาลพิพากษาให้โจทก์ชนะคดีนั้น และเมื่อคดีนั้นโจทก์เคย ขอยึดหรืออายัดก่อนคำพิพากษาไว้ ซึ่งศาลอนุญาตไปแล้ว เมื่อโจทก์ชนะคดีโจทก์ จะต้องระวังว่าจะต้องขอยึดอายัดกับคดีภายใน ๑๕ วัน นับแต่สิ้นระยะเวลาที่กำหนด ไว้ในคำบังคับ เพื่อให้ปฏิบัติตามคำพิพากษามีฉะนั้นคำสั่งที่ศาลสั่งอนุญาตให้ยึด

หรืออายัดไว้ก่อนคำพิพากษาจะเป็นอันยกเลิกไป (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
แพ่ง มาตรา ๒๖๐ (๒)).

๑๑. ถ้าโจทก์ชนะคดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนี้ตามคำพิพากษาเป็นหนี้เงิน
โจทก์ควรสืบหาทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาว่ามีอะไรบ้างที่พอจะยึดได้หรือ
อายัดมาชำระหนี้ได้ เพราะแม้โจทก์จะชนะคดี ก็หาใช่ว่าจำเลยจะนำเงินมาชำระหนี้
ให้แก่โจทก์ทันที เพราะลูกหนี้ตามคำพิพากษบางคนก็หลบหน้าหนีหายไป ส่วน
ทนายโจทก์นั้นก็ไม่ใช่หนี้ซึ่งจะเที่ยวสืบหาทรัพย์สินให้กับโจทก์ ๆ จึงควรสืบหาว่า
ลูกหนี้ตามคำพิพากษามีทรัพย์สินอะไรบ้าง แล้วแจ้งทนายโจทก์ เพื่อว่าเขาจะไต่ไป
ร้องขอดำเนินการบังคับคดีเอาแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา

ประวัติอำเภอในเขตศาลจังหวัดทุ่งสง ๖ อำเภอ

ข้อเขียนร่วมของสมาชิกสภาจังหวัดนครศรีธรรมราช

ความนำ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๒ จังหวัดนครศรีธรรมราช และสมาชิกสภาจังหวัดเขตอำเภอทุ่งสง ฉวาง ทุ่งใหญ่ พิปูน ร่อนพิบูลย์ และนาบอน ได้รับมอบหมายให้เป็นกรรมการจัดทำหนังสือที่ระลึกวันเปิดศาลจังหวัดทุ่งสง ร่วมกับท่านผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีก ๓ ท่าน คณะกรรมการชุดนี้ได้ปรึกษาคถกลงกันว่าให้นำเรื่องราวของอำเภอต่างๆ ในเขตศาลนี้มาลงพิมพ์ไว้ด้วย โดยมอบให้สมาชิกสภาจังหวัดไปรวบรวมข้อมูลต่างๆ ในอำเภอที่เป็นเขตเลือกตั้งของตน ๆ

เมื่อได้รับเรื่องราวครบทุกอำเภอแล้ว ปรากฏว่ามีข้อความละเอียดมากมายจนสามารถจะพิมพ์เป็นหนังสือได้ ๑ เล่มโดยเฉพาะ แต่ในหนังสือนี้จะมีเนื้อหาให้เราไม่เกิน ๒ ยก จึงได้ตัดสินใจสรุปรวมเรื่องราวทั้งหมดให้เป็นเรื่องเดียวกันไม่ระบุชื่อผู้เขียน เพราะเป็นข้อเขียนร่วม การกระทำดังนี้ อาจจะไม่สมควร แต่ก็ต้องทำด้วยความจำเป็น

ข้อมูลต่างๆ ได้มาไม่เหมือนกันทุกอำเภอ จึงเสนอตามที่คุณรวบรวมเสนอมา ส่วนข้อบกพร่องอื่นใดหากจะพึงมี ก็เป็นความผิดของผมผู้สรุปรวม หากมีความผิดของท่านสมาชิกสภาจังหวัดผู้รวบรวมในเบื้องต้นไม่

เอี่ยม อุบลพันธุ์

ประธานกรรมการ

๖ ธันวาคม ๒๕

สภาพทั่วไปของอำเภอในเขตศาลจังหวัดทุ่งสง

๑. อำเภอทุ่งสง

ประวัติเดิม

ตำนานเมืองนครศรีธรรมราชกล่าวว่า ประมาณศักราช ๑๕๘๘ ปีมะเมีย กษัตริย์เจ้าศรีราชา บุตรพระบรมวงษ์ (พนมวงษ์) และนางเสตียงทอง เป็นเจ้าเมืองนครศรีธรรมราช ขณะนั้น เมืองนครฯ ว่างอยู่เนื่องจากเกิดไข้ยมนในเมือง คนหนีออกจากเมืองไปอยู่ป่า เมื่อเจ้าศรีราชาได้เป็นเจ้าเมืองแล้ว ก็ได้ยกช้างม้า ทัพลงมาจากเมืองเวียงสระ มาตั้งอยู่ในเมืองนครศรีธรรมราช จัดการซ่อมแซมบ้านเมือง พระบรมธาตุและวัดวาอาราม จึงแต่งคนออกไปสร้างป่าเป็นนา ในตำบลพระเจ้า-แดงชะมาย คือบริเวณที่ทั้งตำบลชะมายปัจจุบัน จนถึงแผ่นดินพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศปลายสมัยกรุงศรีอยุธยา ครั้งพระยาสุโขทัยออกมา (เจ้า) เมืองนครศรีธรรมราช ก็ได้จัดการปกครองบ้านเมือง ตั้งทำเนียบข้าราชการเมืองนครศรีธรรมราชผู้ใหญ่ผู้น้อย ขึ้นกรม ตามตำแหน่ง ปรากฏตามทำเนียบข้าราชการเมืองนครศรีธรรมราช ซึ่งชำระใหม่ครั้งรัชกาลที่ ๒ ศักราช ๑๑๗๓ ได้กล่าวว่า พื้นที่อำเภอนี้ เคยเป็นแขวงขึ้นอยู่ในปกครองของเมืองนครศรีธรรมราช ตั้งแต่สมัยแผ่นดินพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ๔ แขวง หรือ ๔ ที่ มีนายปกครอง คือ

๑. ชุนแก้ววังไกร	นายที่แก้ว
๒. หมื่นอำเภอ	นายที่ทุ่งสง
๓. ชุนกำแพงธานี	นายที่ชะมาย
๔. หมื่นโฆมนานี	นายที่นาบอน

ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๘ ได้จัดการปกครองแผนใหม่ เป็นมณฑลจังหวัด
อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน จึงได้รวบรวมพื้นที่ทั้ง ๔ แขวงตั้งเป็นอำเภอ เมื่อ พ.ศ.
๒๔๔๐ เรียกว่าอำเภอทุ่งสง แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๒๒ ตำบล ขึ้นกับจังหวัด
นครศรีธรรมราช

สภาพปัจจุบัน

อำเภอทุ่งสง ตั้งที่ว่าการอำเภอที่ตำบลปากแพรก มีพื้นที่ประมาณ
๓,๑๔๐ ตารางกิโลเมตร ห่างจากจังหวัดโดยทางรถยนต์ ๕๕ กิโลเมตร โดยทางรถไฟ
๖๐ กิโลเมตรมีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ จดอำเภอนาบอน

ทิศใต้ จดเขตอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

ทิศตะวันออก จดเขตอำเภอร่อนพิบูลย์ และอำเภอชะอวด

ทิศตะวันตก จดอำเภอทุ่งใหญ่ และอำเภอกลองท่อม จังหวัดกระบี่

การแบ่งเขตปกครองและประชากร

อำเภอทุ่งสง เป็นการปกครองออกเป็น ๑๖ ตำบล ๑๐๔ หมู่บ้าน มี
ประชากร ชาย ๕๔,๘๔๒ คน หญิง ๕๖,๑๖๓ คน รวม ๑๑๑,๐๐๕ คน

การอาชีพและการเศรษฐกิจ

อาชีพหลักของประชากร ได้แก่การทำสวนยางพารา มีจำนวนเนื้อที่
๕๑,๕๒๑ ไร่ รองลงมาคือการทำนา มีเนื้อที่ ๖๐,๘๘๘ ไร่ นอกจากนั้นก็เป็นอาชีพ
ทางเกษตรอื่นๆ เช่นสวนผลไม้ สวนกาแฟ

นอกจากนี้ ในอำเภอทุ่งสง ยังมีโรงงานอุตสาหกรรมหลายโรง เช่น
โรงงานปูนซีเมนต์ไทย โรงงานกระเบื้องกระดากไทย มีธนาคารออมสินและ
ธนาคารพาณิชย์สาขาต่าง ๆ ๗ ธนาคาร

สถานที่ท่องเที่ยว

๑. น้ำตกโยง ห่างจากที่ว่าการอำเภอประมาณ ๑๐ กิโลเมตร
๒. ถ้ำตลอด อยู่ในเขตเทศบาลตำบลปากแพรก
๓. วัดเขาปรีดี ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลปากแพรก มีเจดีย์
ประดิษฐานอยู่บนยอดเขา มีบันไดคอนกรีตขึ้นสู่ยอดเขา สูงจากพื้นดิน ๑๕๐ เมตร
๔. ถ้ำวัดสำโรง อยู่ในเขตตำบลนาหลวงเสน ห่างจากตัวอำเภอ
ประมาณ ๒ กิโลเมตร มีพระพุทธรูปไสยสน์เก่าแก่ เชื่อกันว่าสร้างมาแต่สมัยศรีวิชัย
(พุทธศตวรรษที่ ๑๓)
๕. บ่อน้ำร้อน อยู่ในตำบลวังหิน ห่างจากตัวอำเภอทุ่งสงประมาณ
๒๐ กิโลเมตร

๒. อำเภอฉวาง

ประวัติเดิม

แต่เดิมมา พื้นที่อำเภอฉวางปัจจุบันแบ่งออกเป็น ๔ หัวเมือง คือ

๑. หัวเมืองกะเบียด คือตำบลกระเบียดในปัจจุบัน
๒. หัวเมืองพิปูน คืออำเภอพิปูนในปัจจุบัน
๓. หัวเมืองละอาย คือตำบลละอายในปัจจุบัน
๔. หัวเมืองช้างกลาง คือตำบลช้างกลางในปัจจุบัน

หัวเมืองต่างๆ เหล่านี้ขึ้นอยู่กับอำเภอลำพูน ซึ่งขณะนั้นเป็นตำบลหนึ่งใน
ในอำเภอนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีหลวงปราบประทุษราษฎร์ (เอียด ณ นคร)
เป็นนายอำเภอ ต่อมาภายหลัง หลวงพำนักนิคม (เทียน ณ นคร) นายอำเภอทุ่งสง
ได้มาตรวจราชการท้องที่บ้านจันดี ทานพอ กะเบียด กะทูน พิปูน ละอาย ช้างกลาง
แล้วกลับทางเสาชิงช้าเข้าเมืองนครศรีธรรมราช รายงานต่อเจ้าเมืองนครศรีธรรมราช
ว่า ควรยกท้องที่เหล่านั้นเป็นอำเภอได้ เจ้าเมืองนครศรีธรรมราชเห็นชอบด้วย

จึงได้ยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอเรียกว่า “อำเภอฉวาง” แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๐ ตำบล ๑๐๕ หมู่บ้าน

สภาพปัจจุบัน มีเนื้อที่ประมาณ ๑๒๑๒.๓ ตารางกิโลเมตร

อำเภอฉวาง ตั้งที่ว่าการอำเภออยู่ที่หมู่ที่ ๓ ตำบลฉวาง มีฝิ่งแม่น้ำคาบี่ อยู่ห่างจากตัวจังหวัดโดยทางรถยนต์ประมาณ ๗๐ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับดังนี้

ทิศเหนือ	จดอำเภอพิบูลย์และอำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ทิศใต้	จดอำเภอนาบอนและอำเภอทุ่งใหญ่
ทิศตะวันออก	จดอำเภอท่าศาลาและอำเภอลานสกา
ทิศตะวันตก	จดอำเภอเวียงสระ และอำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การแบ่งเขตปกครองและประชากร

อำเภอฉวางแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๘ ตำบล ๕๔ หมู่บ้าน ๓ สุขาภิบาล มีประชากร ชาย ๕๘,๐๗๗ คน หญิง ๕๐,๖๗๔ คน รวม ๑๐๘,๗๕๑ คน การอาชีพและการเศรษฐกิจ

อาชีพหลักของประชาชนในอำเภอฉวาง คือ การเกษตร จำแนกพื้นที่ทำการเกษตรได้ ดังนี้

พื้นที่ทำสวนยาง	๑๓๙,๒๓๙ ไร่
พื้นที่ทำนาข้าว	๘๒,๒๑๘ ไร่
พื้นที่ทำสวนผลไม้	๕๔,๑๐๘ ไร่
พื้นที่ปลูกพืชไร่	๔,๔๔๐ ไร่
พื้นที่ปลูกพืชผัก	๓,๖๑๐ ไร่
พื้นที่ปลูกมะพร้าว	๓,๕๒๐ ไร่

นอกจากนี้ ยังมีอาชีพทางการทำเหมืองแร่ โรงเลื่อยจักร โรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ ทำอิฐ เครื่องปั้นดินเผา มีธนาคารออมสิน และธนาคารพาณิชย์
อีก ๓ ธนาคาร

การศึกษาและการศาสนา

การศึกษา มีโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ๓ โรงเรียน
โรงเรียนสังกัดกรมอาชีวศึกษา ๑ โรงเรียน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษา
(ประชากร) ๘๐ โรงเรียน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
(ราษฎร์) ๑๔ โรงเรียน

การศาสนา มีวัดพุทธศาสนา ๓๑ วัด
สำนักสงฆ์ ๑๐ สำนัก
ที่พักสงฆ์ ๒ แห่ง
โบสถ์คริสต์ศาสนา ๑ โบสถ์

การสาธารณสุข

มีโรงพยาบาลรัฐบาล ๑ โรง คือ โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช
อนามัยอำเภอ ๑ แห่ง สถานีอนามัยประจำตำบลต่างๆอีก ๘ แห่ง
นอกจากนี้ เป็นสถานพยาบาลเอกชนอีกหลายแห่ง

สถานที่ท่องเที่ยว และปูชนียวัตถุสถาน

๑. ถ้ำทองพรรณรา ตั้งอยู่ในตำบลถ้ำพรรณรา ห่างจากถนนสายเอเชีย
ไปทางทิศตะวันออกประมาณ ๑ กิโลเมตร มีพระพุทธรูปบรรทมขนาดใหญ่ยาว
๑๗ วาเศษ เป็นพระพุทธรูปปูนปั้นเก่าแก่มาก เชื่อกันว่าสร้างพร้อมกับพระบรม-
ธาตุเจดีย์จังหวัดนครศรีธรรมราช ภายหลังชำรุดทรุดโทรมลงไปมาก ทางราชการ

คณะสงฆ์ และประชาชน ได้บูรณะปฏิสังขารบ้นองค์พระขึ้นใหม่ตามแบบเดิมเสร็จสิ้นลงแล้วอย่างสมบูรณ์ กองเหลือแต่การลงรักปิดทองเท่านั้น นอกจากพระพุทธรูปไสยาสน์ดังกล่าวแล้ว ยังมีพระพุทธรูปปางสมาธิอีก ๒ องค์ ชาวฉวางเรียกว่า “พระปริง — พระปราง” เป็นพระพุทธรูปที่สวยงามและศักดิ์สิทธิ์ ประชาชนชาวอำเภอดำรงถือเป็นประเพณีว่าจะต้องไปร่วมทำบุญในวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ เรียกกันว่าวัน “ขึ้นถ้ำ” หรือวัน “ให้อภัย” เพราะทางขึ้นถ้ำเป็นทางแคบชัน เวลาขึ้นไปเป็นหมู่มาจะต้องช่วยกันยื้อจูง ใครที่เคยโกรธกันมาก่อนก็จะคืนดีกันในวันนั้น

๒. น้ำตกท่าแพ ตั้งอยู่เชิงเขาหลวง ท้องที่หมู่ที่ ๑ ตำบลช้างกลาง ห่างจากถนนสายลานสะกา — บ้านส้อง ประมาณ ๔ กิโลเมตร มีป่าเขาถ้ำน้ำไม่สวยงามตามธรรมชาติ ถ้ำน้ำตกก็มีหลายชั้น มีบ้านพักของพนักงานองค์การสวนยางกระทรวงเกษตรและเจ้าหน้าที่ดูแลอยู่เป็นประจำ

๓. พระธาตุน้อย ตั้งอยู่ในท้องที่หมู่ที่ ๔ ตำบลช้างกลาง ติดกับทางรถไฟ ห่างจากสถานีคลองจันดีประมาณ ๘๐๐ เมตร เป็นวัดที่พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (พ่อท่านคล้าย) สร้างและจำพรรษาอยู่ก่อนมรณภาพ องค์เจดีย์จำลองแบบพระบรมธาตุที่นครศรีธรรมราช ปัจจุบันเป็นที่บรรจุศพของท่าน มีประชาชนไปกราบไหว้นมัสการมากมายมิได้ซ้ำ

๓. อำเภอร่อนพิบูลย์

ประวัติเดิม

ชื่ออำเภอ “ร่อนพิบูลย์” นี้ได้มาจากชื่อหมู่บ้านแห่งหนึ่งของตำบลร่อนพิบูลย์ คือ “บ้านร่อน” โดยเหตุที่ราษฎรในหมู่บ้านนั้นส่วนใหญ่มีอาชีพในการร่อนแร่ขาย เมื่อทางราชการจัดระบบการปกครองส่วนภูมิภาคแบบมณฑลเทศาภิบาลใน พ.ศ. ๒๔๔๗ และจัดตั้งอำเภอขึ้น โดยตั้งที่ว่าการในบริเวณบ้านร่อนนั้น จึงตั้งชื่ออำเภอว่า “ร่อนพิบูลย์” นับว่าเป็นมงคลนามและเหมาะสมกับสภาพความเป็น

จริง คือ ความอุดมสมบูรณ์ ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ อำเภอธนพิบูลย์เป็นอำเภอ
ดั้งเดิม มิได้แยกออกมาเป็นกิ่งอำเภอขึ้นหนึ่งก่อน และขึ้นกับจังหวัดนครศรีธรรม-
ราชตลอดมา

สภาพปัจจุบัน

อำเภอธนพิบูลย์ มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ จดอำเภอเมือง และ อำเภอลานสกา

ทิศใต้ จดอำเภอชะอวด

ทิศตะวันออก จดอำเภอเชียรใหญ่

ทิศตะวันตก จดอำเภอทุ่งสง และ อำเภอลานสกา

การแบ่งเขตการปกครองและประชากร

อำเภอธนพิบูลย์แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๘ ตำบล ๕๘ หมู่บ้าน
๒ สุขาภิบาล มีประชากร ชาย ๕๒,๒๑๐ คน หญิง ๕๓,๘๔๐ คน รวม ๑๐๖,๐๕๐ คน

การอาชีพและการเศรษฐกิจ

อาชีพหลักของประชาชนได้แก่การทำนาทำสวน ส่วนในก้นอุตสาหกรรม
กรรมก็มีการทำเหมืองแร่ โรงไม้หิน โรงเผาอิฐ และโรงสีข้าว มีธนาคารออมสิน
๑ แห่ง ไม่มีธนาคารพาณิชย์

การศึกษาและการพระศาสนา

จำนวนโรงเรียนและนักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ

โรงเรียนรัฐบาล ๓ โรง ครู ๑๒๑ คน นักเรียน ๒,๒๘๒ คน

โรงเรียนประถมศึกษา ๖๕ โรง ครู ๗๐๘ คน นักเรียน ๑๘,๘๘๑ คน

โรงเรียนราษฎร์ ๔ โรง ครู ๑๗๖ คน นักเรียน ๓,๐๕๒ คน

จำนวน วัด โบสถ์ มัสยิด

วัดพุทธศาสนา ๑๕ วัด สำนักสงฆ์ ๓๒ สำนัก

พระภิกษุ ๓๔๔ รูป สามเณร ๘๗ รูป

มัสยิด จำนวน ๕ แห่ง

โบสถ์คริสต์ศาสนา ๑ แห่ง

โบราณสถาน โบราณวัตถุ และปูชนียบุคคล

๑. ถ้าเขาเทพพนมเขียด หมู่ที่ ๗ ตำบลร่อนพิบูลย์ ห่างจากตัวอำเภอไปทางตะวันตก ๒ กิโลเมตร และถ้าเขาแดง หมู่ที่ ๓ ตำบลหินตก ห่างจากตัวอำเภอประมาณ ๔ กิโลเมตร ทั้งสองถ้ำมีพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์เป็นที่เคารพสักการะของประชาชนทั่วไป

๒. พระพุทธรูป “แม่เศรษฐี” ที่วัดร่อนนา เป็นพระพุทธรูปยืนสำหรับแห่ในวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ หรือที่ชาวบ้านนิยมเรียกว่า “พระลาก” เป็นพระพุทธรูปที่สวยงามมาก มีประวัติว่าสร้างขึ้นโดยเศรษฐีในนางหนึ่ง อุทิศส่วนกุศลแก่ธิดาสาวผู้วายชีวิต เครื่องทรงของพระพุทธรูปองค์นี้ แปลกกว่าพระพุทธรูปทั่วไป คือเป็นของสำหรับสตรี เช่น ผ้ายก สร้อย กำไล ซึ่งมีผู้นำไปถวายโดยยึดตำนานประวัติดังกล่าวแล้ว

๓. “หลวงปู่คลั่ง วัดถลุงทอง เป็นพระเถระเกจิอาจารย์ผู้เปี่ยมล้นด้วยเมตตากรุณา เป็นที่เคารพสักการะของประชาชนทั่วทิศานุทิศ มีการสร้างเหรียญเป็นวัตถุมงคลที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย เช่นเดียวกับพระอาจารย์ฝั้น หลวงปู่แหวน นับว่าเป็นมิ่งขวัญเป็นปูชนียบุคคลที่ชาวร่อนพิบูลย์ภาคภูมิใจอย่างยิ่ง

๔. อำเภอทุ่งใหญ่

ประวัติเดิม

อำเภอทุ่งใหญ่ เดิมเป็นตำบลอยู่ในเขตปกครองของอำเภอทุ่งสง ได้ยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๑ ครั้งแรกตั้งที่ว่าการกิ่งอำเภออยู่ที่บ้านนาง

ปรน ตำบลกุแหร และเรียกกันว่า กิ่งอำเภอกุแหร หลังจากนั้นประมาณ ๖ ปี
จึงย้ายที่ว่าการกิ่งอำเภอมายังที่ตำบลท่ายาง เพราะเป็นที่ชุมชนและเป็นย่านกลาง
ของตำบลต่าง ๆ โดยเรียกชื่อตามที่ตั้งว่า กิ่งอำเภوتاยาง เป็นกิ่งอำเภออยู่นานถึง
๕๒ ปี จึงได้ยกฐานะเป็นอำเภอเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓

สภาพปัจจุบัน

อำเภอทุ่งใหญ่ แบ่งการปกครองออกเป็น ๕ ตำบล ๓๑ หมู่บ้าน มี
อาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	จดอำเภอดง อำเภอยะรัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ทิศใต้	จดอำเภอกลองท่อม จังหวัดกระบี่
ทิศตะวันออก	จดอำเภอดง และ อำเภอนาบอน
ทิศตะวันตก	จดอำเภอกลองท่อม และ อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่

จำนวนประชากร

มีประชากร ชาย ๒๐,๔๑๗ คน หญิง ๒๐,๑๓๓ คน รวม ๔๐,๕๕๐ คน
ความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย ๖๒ คน ต่อ ๑ ตารางกิโลเมตร

การอาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทางการเกษตร มีพื้นที่ทางการเกษตร ดังนี้	
พื้นที่ทำสวนยาง	๗๕,๘๐๐ ไร่
พื้นที่ทำนา	๒๔,๘๔๘ ไร่
พื้นที่ทำสวนผลไม้	๕,๑๐๓ ไร่

การศึกษาและการศาสนา

พลเมืองส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนา มีโรงเรียนระดับและสังกัดต่าง ๆ
ดังนี้

โรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษา ๑ โรง ครู ๔๒ คน นักเรียน ๗๘๐ คน
โรงเรียนราษฎร์ ระดับมัธยมศึกษา ๓ โรง ครู ๖๕ คน นักเรียน ๑,๔๘๓ คน

โรงเรียนประถมศึกษา ๔๑ โรง ครู ๓๑๐ คน นักเรียน ๘,๒๑๔ คน
มีวัดพุทธศาสนา ๒๕ วัด สำนักสงฆ์ ๕ แห่ง พระภิกษุสามเณร ๑๒๐ รูป

การสาธารณสุข

มีสถานอนามัย ๕ แห่ง ไม่มีโรงพยาบาล

การคมนาคม

ไม่มีถนนลาดยางเข้าสู่อำเภอเลย เพียงแต่ถนนสายเอเชียผ่านด้าน
ตะวันออกของอำเภอ

สภาพปัญหา

อำเภอทุ่งใหญ่ เป็นอำเภอที่ล้าหลังกว่าทุกอำเภอในจังหวัดนครศรี-
ธรรมราช แม้แต่อำเภอนาบอนและพรหมคีรีที่เพิ่งตั้งขึ้นใหม่ ปัญหาการคมนาคม
การอาชีพ อาชญากรรม และปัญหาการเมืองมีอยู่มากในอำเภอทุ่งใหญ่ ยิ่งกว่านั้น
สภาพท้องที่ยังเป็นรอยต่อระหว่าง ๓ จังหวัด คือ นครศรีธรรมราช กระบี่ และ
สุราษฎร์ธานี ทำให้ยากแก่การปกครองยิ่งขึ้น ปัญหาเหล่านี้ หากปล่อยปละละเลย
ไว้เนิ่นนานไปเท่าไร ก็จะเป็นจุดบอดของบ้านเมืองมากขึ้นเท่านั้น

สถานที่ท่องเที่ยว ปุณ्यสถาน

อำเภอทุ่งใหญ่ เป็นดินแดนโบราณ มีตำนานประวัติเกี่ยวกับการ
ปกครอง การศาสนา หลายต่อหลายเรื่อง จึงมีสถานที่ที่ควรสนใจมากมาย เช่น

๑. วัดภูเขาหลัก เป็นวัดโบราณ ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลทุ่งสังข์ มี
โบราณสถาน โบราณวัตถุมากมาย เชื่อกันว่าวัดภูเขาหลักสร้างพร้อม ๆ กับพระ
บรมธาตุนครศรีธรรมราช

๒. ทะเลปรนและทะเลสองห้อง เป็นทะเลขนาดเล็กคล้ายทะเลสาบ
ทะเลทั้งสองนี้ ตั้งอยู่ห่างกันประมาณ ๒ กิโลเมตร ในท้องที่หมู่ที่ ๒ ตำบลกุหา
ห่างจากที่ว่าการอำเภอทุ่งใหญ่ประมาณ ๒๒ กิโลเมตร

ทะเลปรนมีพื้นที่ประมาณ ๔๐๐ ไร่ ลักษณะเป็นรูปรี มีคันกระจุยขึ้นอยู่ทั่วไป ส่วนลึกของทะเลนี้ยังคำนวณไม่ได้ เคยมีผู้เอาเชือกหวายผูกก้อนหินหย่อนลงไป จนสุดเชือกประมาณ ๑๐๐ เมตรก็ยังไม่ถึงพื้นทะเล รอบบริเวณเป็นป่าแต่ถูกถางไปมากแล้ว

ส่วนทะเลสองห้อง เล็กกว่าทะเลปรน ลักษณะเป็นบึงใหญ่ ๒ บึง เนื้อที่ประมาณ ๒๐๐ ไร่ น้ำใสสะอาด ส่วนลึกยังประมาณไม่ได้ รอบบริเวณมีป่าไม้ร่มรื่น หากได้พัฒนาตกแต่งให้สวยงามก็จะเป็นสถานที่นันทนาการแห่งหนึ่ง

๓. สระเตยลอย เป็นสระที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลท่ายาง ห่างจากตัวอำเภอประมาณ ๒ กิโลเมตร ด้านทิศเหนือของอำเภอ ห่างจากถนนสายทุ่งใหญ่ - กระบี่ประมาณ ๓ เส้น ตัวสระกว้างประมาณ ๘๐ เมตร ยาวประมาณ ๔๐ เมตร ลึกประมาณ ๑๐ เมตร

ที่เรียกว่า “สระเตยลอย” เพราะมีต้นเตยงอกอยู่ในสระกล้ายลอยอยู่กลางน้ำ สันนิษฐานกันว่าเกิดจากแผ่นดินลุม (ถล่ม)

๕. อำเภอพิปูน

ประวัติเดิม

คำว่า “พิปูน” เป็นคำที่เพี้ยนและมีความหมายจากรากศัพท์ยากเต็มที่ได้แต่สันนิษฐานกันตามความเข้าใจของแต่ละคน สรุปข้อสันนิษฐานได้ ดังนี้

๑. ว่ามาจากคำว่า “พิบูลย์” ที่แปลว่าสวยงาม กว้างขวาง มั่งคั่ง
๒. ว่ามาจากคำว่า “ที่ปูน” ตามคำเล่าว่าเป็นท้องทุ่งหรือสนามที่ปูนบำเหน็จรางวัลแก่ทหารหรือแม่ทัพนายกองที่ทำความดีความชอบ (คนรุ่นเก่าเรียกพิปูนว่าทุ่งปูน)

พิปูน เป็นตำบลตำบลหนึ่งในเขตปกครองของอำเภอดวางมาตั้งแต่ต้น เป็นตำบลที่เจริญกว่าแทบทุกตำบลในอำเภอดวาง ประชาชนมีอาชีพเป็นหลักฐาน

มั่งคั่งสมบูรณ์ ชุมพิปูนเปรมประคิษฐ์ (ต้นสกุลจงจิต) เป็นกำนันตำบลพิปูนที่มีชื่อเสียงโด่งดังมาก นับว่าเป็นตำบลที่มีความเจริญทุกด้าน กวระได้ยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอ

สภาพปัจจุบัน

ตำบลพิปูนได้ยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอเมื่อ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๑๕ ที่ว่าการกิ่งอำเภอตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๐ ตำบลพิปูน (บ้านท้ายสำเภา) และได้ยกฐานะเป็นอำเภอเมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๑๙ มีฐานะเป็นกิ่งอำเภออยู่เพียง ๔ ปี อำเภอพิปูนมีเนื้อที่ประมาณ ๓๙๖ ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	จดอำเภอท่าศาลาและอำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ทิศใต้	จดอำเภอฉวาง
ทิศตะวันออก	จดอำเภอท่าศาลาและอำเภอพรหมคีรี
ทิศตะวันตก	จดอำเภอฉวาง

การแบ่งเขตปกครองและประชากร

แบ่งการปกครองออกเป็น ๕ ตำบล ๓๕ หมู่บ้าน มีประชากร ชาย ๑๓,๕๐๓ คน หญิง ๑๓,๗๒๑ คน รวม ๒๗,๒๒๔ คน (๔๓๓๘ ครัวเรือน)

การอาชีพและการเศรษฐกิจ

อาชีพหลักของชาวอำเภอพิปูนคือการเกษตร ทำนาทำสวน รองลงมาคือการทำเหมืองแร่ การทำแร่ ส่วนใหญ่อยู่ในตำบลกะทูนและเขาพระ เฉพาะการเกษตรมีพื้นที่แบ่งได้ดังนี้

พื้นที่ทำสวนยางพารา	๕๐,๒๒๙ ไร่
พื้นที่ทำนาข้าว	๒๐,๐๐๐ ไร่

การคมนาคม

การเดินทางเข้าออกอำเภอพิปูน ใช้ถนนสายจันดี—พิปูน แยกจากควนสงสารระยะทาง ๑๔ กิโลเมตร เป็นถนนลาดยางใช้ได้ทุกฤดูกาลสายหนึ่ง

นอกจากนี้ ยังใช้ถนนสายบ้านห้วยปรก เป็นถนนลูกรังระยะทาง ๒๓ กิโลเมตร เป็นถนนลูกรัง ใช้ได้สะดวกเฉพาะฤดูแล้ง

ทราบว่า กรมทางหลวงแผ่นดินกำลังจะสร้างถนนเชื่อมระหว่างอำเภอท่าศาลากับอำเภอพิปูน ผ่านเขาหลวงอีกทางหนึ่งด้วย

การศึกษาและการศาสนา

ถึงแม้จะเป็นอำเภอใหม่ แต่การศึกษาและการศาสนาก็เจริญพอสมควร

โรงเรียน มีโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ๑ โรง

โรงเรียนราษฎร์ ๒ โรง

โรงเรียนประถมศึกษา ๑๗ โรง

ศาสนา มีวัด ๑๑ วัด สำนักสงฆ์ ๑ แห่ง

สถานที่ท่องเที่ยวและปูชนียสถาน

๑. เขาพระ ตั้งอยู่ตำบลเขาพระ เป็นเนินเขาขนาดกลาง มีนาสวนรอบ ๆ เขา มีถ้ำ มีพระพุทธรูป มีการทำบุญเทศกาลนมัสการพระในวันสิ้นเดือน ๔

๒. อนุสาวรีย์ขุนพิปูนเปรมประดิษฐ์ เป็นรูปหล่อด้วยโลหะขนาดเท่าตัวจริง ยืนบนฐานสูงประมาณ ๒ เมตร ประดิษฐานไว้ที่หน้าว่าการอำเภอ เพื่อระลึกถึงอุปการคุณที่บุกเบิกและสร้างความเจริญให้แก่อำเภอพิปูน

๖. อำเภอนาบอน

ประวัติเดิม

แต่เดิมถึงอำเภอนาบอน เป็นตำบลๆหนึ่ง ในเขตอำเภอทุ่งสง มีการทำสวนยางเป็นปึกแผ่น การเศรษฐกิจเจริญ ประชากรหนาแน่น ทางราชการจึงได้ยกฐานะขึ้นเป็นกิ่งอำเภอ เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๑๘ และได้ยกฐานะเป็นอำเภอในปี ๒๕๒๓ นี้

สภาพปัจจุบัน

อำเภอนาบอน มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๒๑๐ ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	จดอำเภอดง
ทิศใต้	จดอำเภอทุ่งสง
ทิศตะวันออก	จดอำเภอดง
ทิศตะวันตก	จดอำเภอทุ่งสง และ อำเภอทุ่งใหญ่

การแบ่งเขตการปกครองและประชากร

อำเภอนาบอนแบ่งการปกครองออกเป็น ๓ ตำบล ๑๘ หมู่บ้าน มีประชากร ชาย ๑๐,๑๕๕ คน หญิง ๑๐,๔๗๘ คน รวม ๒๐,๖๓๓ คน มีคนจีนเสียค่าต่างค่าตัว ๗๕๑ คน

การอาชีพ

ประชาชนประกอบอาชีพเกษตรเป็นหลัก ตามลำดับ ดังนี้

๑. ทำสวนยางพารา
๒. ทำนา
๓. ทำสวนกาแฟ
๔. ทำสวนผลไม้

การศึกษาและการศาสนา

โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล	๓ โรงเรียน
โรงเรียนราษฎร์	๒ โรงเรียน
โรงเรียนประถมศึกษา	๑๕ โรงเรียน

การพระศาสนา

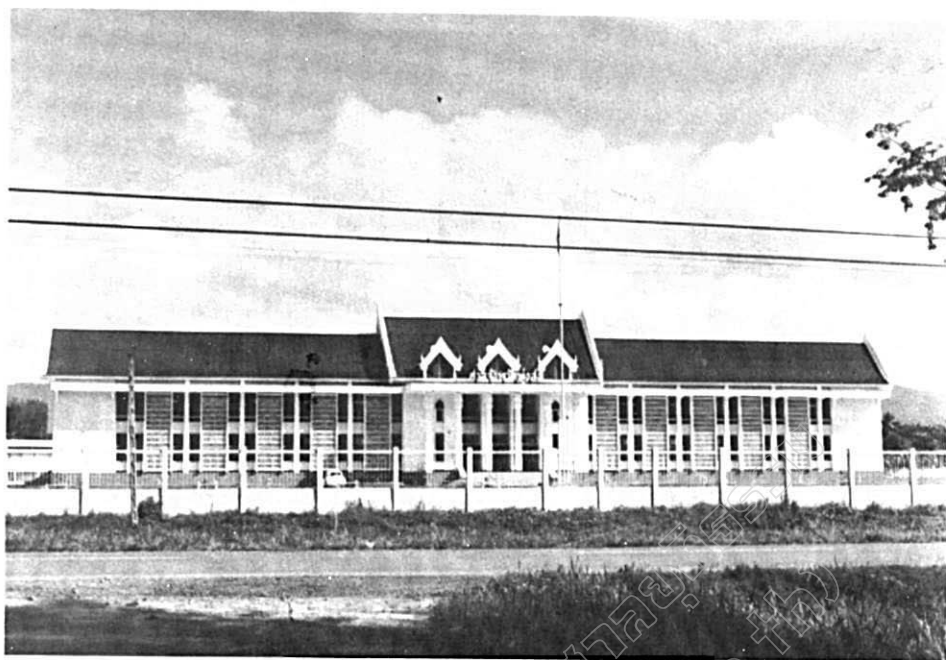
มีวัดพุทธศาสนา	๑๑ วัด
โบสถ์คริสต์	๑ แห่ง

สถานที่ท่องเที่ยว

หอนาฬิกาผ้า และน้ำตกเขาเหมน

แนวโน้มการพัฒนา

ขณะนี้ อำเภอเบอนมีความเจริญทางเศรษฐกิจระดับสูง แต่ยังไม่ม
ธนาการไม่ว่าจะเป็นของรัฐบาลหรือธนาการพาณิชย์ พ่อค้าคหบดีและประชาชน
ทั่วไปกำลังเรียกร้องให้ธนาการใดธนาการหนึ่งไปเปิดสาขาคำเนินกิจการ และได้
คิกค่อผ่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการคลังแล้ว เข้าใจว่าจะได้รับการพิจารณาด้วยดีในเวลาไม่นานนัก

อาคารที่ทำการศาลจังหวัดทุ่งสง

ภาพด้านหลังของอาคารศาลจังหวัดทุ่งสง

ห้องพิจารณาของศาลจังหวัดทุ่งสง

อาคารที่ทำการ ศาลจังหวัดทุ่งสงและโรงอาหาร

โรงจอดรถของศาลและบ้านพักข้าราชการ

บ้านพักผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดทุ่งสง

บ้านพักผู้พิพากษาศาลจังหวัดทุ่งสง

บ้านพักเจ้าศาลจังหวัดทุ่งสง

บ้านพักกรອງเจ้าศาลจังหวัดทุ่งสง

บ้านพักธุรการศาลจังหวัดทุ่งสง

ผู้เอื้อเฟื้อช่วยปลูกหญ้าบริเวณสนามหน้าศาล

คนงานเทศบาลตำบลปากแพรก

ด้วยความอนุเคราะห์ของนายแกน วงศ์สุริย์ นายกเทศมนตรี และคณะ

นักเรียนพลตำรวจ กก.๖ กฝ. ดชด. วันที่ ๘/๒๕๒๓
ด้วยความอนุเคราะห์ของ พ.ต.อ. ผัน ชลสิทธิ์ อดีตผู้กำกับฯ
และ พ.ต.ท. สกต เพชรรัตน์ ผู้กำกับฯ บังคับ กับคณะ

นักเรียนโรงเรียนเท่งต่ง
ด้วยความอนุเคราะห์ของ อาจารย์ศุภมน เสหาฤทวงศ์ ผู้อำนวยการและคณะจารย์

คณะกรรมการดำเนินการ

เปิดศาลจังหวัดทุ่งสง

ประธานกรรมการอำนวยการ

นายฉลอง จันทรัฐ อธิบดีผู้พิพากษาภาค ๘

รองประธานกรรมการอำนวยการ

นายปรีชา นาคพันธ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดทุ่งสง

กรรมการที่ปรึกษา

นายธานี ไรจนาลักษณ์
พล.ท. จวน วรรณรัตน์
นายบุญช่วย หุตะชาติ
พล.ต. ปรีชา ฉวีพัฒน์
พล.ต. ความซิด เพ็งกิตติ
พล.ต.ต. ธวัช ภักดีบุตร
ร.ต. อนุกุล สุภาไชยกิจ
นายเอ่อม อุบลพันธ์
นายนิวัฒน์ จินตวร
นายนิยม คำแหง
นายสัมพันธ์ ทองสมัคร
น.ส. สุกตรางู มาศดิตถ์
นายมานะชัย วัชรกุล
นายฉลอง รัชทอง
นายจรัส ไพธิศรี
นายนิเวศน์ เกตุชาติ
นายบุญส่ง กิจวิบูลย์
นายร่วม อินทรชมนม
นายมนู พงษ์ศิริบุญ
นายกลาย กระจ่ายวงศ์
นายสุวิธ รัตนะรัต
นายวิเชียร อาทรมิตร
นายประณต ดั่งน้อย

ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช
แม่ทัพภาคที่ ๔
รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช
ผู้บัญชาการกองพลที่ ๕
ผู้บัญชาการกองบัญชาการช่วยรบที่ ๔
ผู้บังคับการตำรวจภูธร ๑๑
ปลัดจังหวัดนครศรีธรรมราช
ส.ส. จังหวัดนครศรีธรรมราช
ส.ส. จังหวัดนครศรีธรรมราช
ส.ส. จังหวัดนครศรีธรรมราช
ส.ส. จังหวัดนครศรีธรรมราช
ส.ส. จังหวัดนครศรีธรรมราช
ส.ส. จังหวัดนครศรีธรรมราช
ส.ส. จังหวัดนครศรีธรรมราช
ส.ส. จังหวัดนครศรีธรรมราช
ส.ส. จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประธานสภาจังหวัดนครศรีธรรมราช
นายกเทศมนตรีเมืองนครศรีธรรมราช
อัยการพิเศษประจำเขต ๘
ผู้บัญชาการเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช
อธิการวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช
ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาชุมชนเขต ๘
ผู้อำนวยการสำนักงานไปรษณีย์และโทรคมนาคม เขต ๘
หัวหน้าเขตโทรศัพท์ภูมิภาคที่ ๗

นายถาวร วิเศษจินดา
นายเริ่ม วัฒนศิลป์
พ.อ.บุญส่ง พิษยาภรณ์
น.ส.อารมย์ ไสพส

ผู้อำนวยการองค์การสวนยางนาบอน
รองผู้อำนวยการองค์การสวนยางนาบอน
ผบ. นพค. นครศรีธรรมราช
ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช

๑. กรรมการฝ่ายสถานที่

นายแกน วงศ์สุริย์	นายกเทศมนตรีตำบลปากแพรก	ประธานกรรมการ
พ.ต.อ. วาริชย์ สุริยะกุล ณ อุทยานฯ ผกก. ตชด. เขต ๘		กรรมการ
พ.ต.ท. สกล เพชรรัตน์	ผกก. ๖ กฝ. ตชด.	"
นายนิคม ตระพานิชย์	วทช. ๔ รดไฟทุ่งสง	"
นายบุญส่ง ชำนาญกิจ	เทศมนตรีเทศบาลตำบลปากแพรก	"
นายวันนรินทร์ เจนวิริยะ	เทศมนตรีเทศบาลตำบลปากแพรก	"
น.ส.พวงน้อย นพเดช	ปลัดเทศบาลตำบลปากแพรก	"
นายพงศ์เทพ เทพชัย	หัวหน้ากองช่างเทศบาลตำบลปากแพรก	"
นายไสว อินทรสุวรรณ	หัวหน้ากองการศึกษาเทศบาลตำบลปากแพรก	"
นางกาญจนา ญาณไพศาล	สมุห์บัญชีเทศบาลตำบลปากแพรก	"
นายประวิทย์ แสงทัศน์	รองปลัดเทศบาลตำบลปากแพรก	"

๒. กรรมการฝ่ายตกแต่งเวทีการแสดง

นายอัฐ จินดา	ผู้พิพากษาศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช	ประธานกรรมการ
พ.ต.อ. วาริชย์ สุริยะกุล ณ อุทยานฯ ผกก. ตชด. เขต ๘		กรรมการ
พ.ต.ท. สกล เพชรรัตน์	ผกก. ๖ กฝ. ตชด.	"
นายศุภมน เสาเหตุวงศ์	ผอ. โรงเรียนทุ่งสง	"
นายตรีพล เจาะจิตต์	ผอ. วิทยาเขตเกษตรนครศรีธรรมราช	"
พ.ต.ต. จำรูญ พรหมสวัสดิ์	กก. ตชด. เขต ๘	"
จสต. สงคราม อูปาลี	กก. ตชด. เขต ๘	"

๓. กรรมการฝ่ายอาหาร

เรือดรีภิญโญ ลวนะมัลย์	รักษาการในตำแหน่งนายอำเภอทุ่งสง	ประธานกรรมการ
นายนิยม คำแหง	ส.ส. จังหวัดนครศรีธรรมราช	กรรมการ
นายกฤษ อาทิตย์แก้ว	นายอำเภอฉวาง	"
นายวิชม ทองสงค์	นายอำเภอพิปูน	"
นายบัญชา ถาวรานุรักษ์	นายอำเภอทุ่งใหญ่	"
นายสุรน เวสพันธ์	รักษาการในตำแหน่งนายอำเภอร่อนพิบูลย์	"
นายอมร วิชัยดิษฐ์	ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอนาบอน	"
พ.ต.ต. อุดม ศิริศักดิ์	สวญ. สกอ. ทุ่งสง	"
พ.ต.ท. เปี่ยมศักดิ์ สิงหนะโต	สวญ. สกอ. ฉวาง	"
พ.ต.ต. เจริญศักดิ์ สมมิ่ง	สว. สกอ. พิปูน	"
พ.ต.ต. อนันต์ บรรลือศิลป์	สวญ. สกอ. ทุ่งใหญ่	"
พ.ต.ต. ชัชวาลย์ เขียวเวช	สวญ. สกอ. ร่อนพิบูลย์	"
ร.ต.อ. อุดุลย์ ภิรมย์	สว. สก. กิ่งอำเภอนาบอน	"
นายภักดี พัฒนกุล		"
ประธาน ลสชบ. อำเภอซึ่งอยู่ในเขตศาลจังหวัดทุ่งสง		"
ประธาน ทสพช. อำเภอซึ่งอยู่ในเขตศาลจังหวัดทุ่งสง		"

๔. กรรมการฝ่ายบันเทิง

ทันตแพทย์วิโรจน์ รัตนปริทัศน์ โรงพยาบาลรถไฟทุ่งสง	ประธานกรรมการ
นายวรศักดิ์ อติเทพวรพันธ์	กรรมการ
นายก่อกศักดิ์ อติเทพวรพันธ์	"
นายศิริระ อ่องอนุสรณ์	บริษัทภูเก็ตสินแร่ จำกัด
นายประสพ ดันตือโฆษ	บริษัทไทยทังสเดน จำกัด
นายณฤทธิ์ ปิยะกาญจน์	หสน. ผาทอง
นายสมพุทธ ฐานะเจน	วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช
นายจรรยา เมืองไทย	โรงเรียนทุ่งสง

นายเคียร ฉลาด	โรงเรียนทุ่งสง	กรรมการ
นายจำนงค์ หอสุชาติ	โรงเรียนทุ่งสง	"
นายวิเชียร บุญญานุรักษ์	ห้องอาหารน้องขุน	"
นายสงวน รัตนพันธ์	โรงเรียนรัตนศึกษา	"
นายอำนาจ สุทธิเดช	ผจก. ร. กรุงเทพมหานคร จำกัด สาขาทุ่งสง	"
นายวัชร หงส์ประภัสร์	ทนายความจังหวัดนครศรีธรรมราช	"
พ.ต.ต. ศักดิ์ระพี ไพเมือง		"

๕. กรรมการฝ่ายจัดทำหนังสือที่ระลึก

นายเอี่ยม อุบลพันธ์	ส.ส. จังหวัดนครศรีธรรมราช	ประธานกรรมการ
นายนิวัฒน์ จินตวร	ส.ส. จังหวัดนครศรีธรรมราช	กรรมการ
นายนิยม คำแหง	ส.ส. จังหวัดนครศรีธรรมราช	"
นายประยงค์ อานนท์	สจ. จังหวัดนครศรีธรรมราช เขต อ. ทุ่งใหญ่	"
นายสัมพันธ์ แป้นพัฒน์	สจ. จังหวัดนครศรีธรรมราช เขต อ. ร่อนพิบูลย์	"
นายสมพงษ์ ทองสมัคร	สจ. จังหวัดนครศรีธรรมราช	"
นายสมชัย สุรภักดี	สจ. จังหวัดนครศรีธรรมราช	"
นายคล้าย เวชสารศรี	สจ. จังหวัดนครศรีธรรมราช เขต อ. ทุ่งสง	"
นายเลียบ รัตนบุรี	สจ. จังหวัดนครศรีธรรมราช	"
นายสง จริตงาม	สจ. จังหวัดนครศรีธรรมราช	"
นายถาวร สวัสดิสาร	สจ. จังหวัดนครศรีธรรมราช	"
นายสมบัติ จงจิต	สจ. จังหวัดนครศรีธรรมราช เขต อ. ฉวาง	"
นายสุวิทย์ ไนวัฒน์	สจ. จังหวัดนครศรีธรรมราช เขต อ. ฉวาง	"
นายสุรัตน์ ฐานะกาญจน์	สจ. จังหวัดนครศรีธรรมราช เขต อ. ฉวาง	"
นายตรีพล เจาะจิตต์	ผอ. วิทยาเขตเกษตรนครศรีธรรมราช	"
นายเรวดีร์ พันธุ์พิทยแพทย์	โรงเรียนสตรีทุ่งสง	"
นายจรูญ ศรีระชา	ศาลากลางจังหวัดทุ่งสง	"

๖. กรรมการฝ่ายเครื่องดม

นายประดิษฐ์ มลิณทางกูร	ผจก.ธ.นครหลวงไทย จำกัด สาขาทุ่งสง	ประธานกรรมการ
นายนคร สุวรรณเดช	ผจก.ธ.กรุงเทพ จำกัด สาขาทุ่งสง	กรรมการ
นายอำนาจ สุทธิเดช	ผจก.ธ.กรุงเทพพาณิชย์การ จำกัด สาขาทุ่งสง	„
นายนิวัฒน์ ระวีวรรณ	ผจก.ธ.กสิกรไทย จำกัด สาขาทุ่งสง	„
นายทวี จิโรจน์กุล	ผจก.ธ.กรุงศรีอยุธยา จำกัด สาขาทุ่งสง	„
นายชัย แป้นพัฒน์	ผจก.ธ.ไทยพาณิชย์ จำกัด สาขาทุ่งสง	„
นายเสน่ห์ ม่วงแก้ว	ผจก.ธ.เอเชียทรีสตี จำกัด สาขาทุ่งสง	„
นายจเร พิบูลย์ลาภ	ผจก.ธ.ออมสิน สาขาทุ่งสง	„
นายวิจิตร บัวเพชร	โรงงานจิตรเจริญ ทุ่งสง	„

๗. กรรมการฝ่ายพิธีสงฆ์

นายคล้าย เวชสารศรี	ศจ.จังหวัดนครศรีธรรมราช	ประธานกรรมการ
	เขต อ.ทุ่งสง	
นายเลียบ รัตนบุรี	ศจ.จังหวัดนครศรีธรรมราช เขต อ.ทุ่งสง	กรรมการ
นายสง จิตงาม	ศจ.จังหวัดนครศรีธรรมราช	„
นายจรูญ วิเชียรรัตน์	เทศมนตรีเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช	„
นายไมตรี เรืองฤทธิ์	ศึกษาธิการอำเภอทุ่งสง	„
นายเศียร รัตนพันธ์	หัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอทุ่งสง	„

๘. กรรมการฝ่ายพิธีการ

ร.ต.ชัยยุทธ กลิ่นพงศ์	ผู้ตรวจราชการส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครศรีธรรมราช	ประธานกรรมการ
นายตรีพล เจาะจิตต์	ผอ.วิทยาเขตเกษตรนครศรีธรรมราช	กรรมการ
นายศุภมน เสาหนุทวงศ์	ผอ.โรงเรียนทุ่งสง	„
นางสังวาลย์ ทองปาน	ผอ.โรงเรียนสตรีทุ่งสง	„

๕. กรรมการฝ่ายแสงเสียง

นายไกรวิทย์ รัชตเมธี	ผอ. การไฟฟ้าเขต ๒ ภาค ๔	ประธานกรรมการ
นายเสริม ผดุงพจน์	ผอ. บริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด โรงงานทุ่งสง กรรมการ	
นายเติมพันธ์ จามรกุล	ผอ. บริษัทกระเบื้องกระดาศไทยจำกัด	
	โรงงานทุ่งสง	„
นายจรรยา นิลจันทร์	ผก. การไฟฟ้าจังหวัดนครศรีธรรมราช	„
นายอนันต์ เดชทัฬห	ผก. การไฟฟ้าอำเภอทุ่งสง	„
นายสัมพันธ์ บุญทิพย์	หน. สถานีจ่ายไฟฟ้าย่อยทุ่งสง	„
ร.อ. ไมตรี สุขสกุล	หน. สถานีวิทยุ วปท. ๔ ทุ่งสง	„
นายสมัย พงษ์นิรันดร์กุล	ร้านสหวิทยุ ทุ่งสง	„
นายสุรจิต ศิริกิจพุทธศักดิ์	ร้านสุรจิตพานิช ทุ่งสง	„

๑๐. กรรมการฝ่ายบัตรเชิญและประสานงาน

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดทุ่งสง	ประธานกรรมการ
คณะผู้พิพากษาศาลจังหวัดทุ่งสง	กรรมการ
คณะข้าราชการตุลาการศาลจังหวัดทุ่งสง	„

๑๑. กรรมการฝ่ายภาษาและเครื่องใช้

นายเสริม ผดุงพจน์	ผอ. บริษัทปูนซีเมนต์ไทยจำกัด	ประธานกรรมการ
	โรงงานทุ่งสง	
พ.ต.อ. วาริชัย สุริยะกุล ณ อัยยยา	ผก. ดชด. เขต ๘	กรรมการ
พ.ต.ท. สกล เพชรรัตน์	ผก. ๖ กฝ. ดชด.	„

๑๒. กรรมการฝ่ายบริการยานพาหนะ

นายสุตจิตต์ ทองเสถียร	หน. สำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง	ประธานกรรมการ
	จังหวัดนครศรีธรรมราช	
นายเสริม ผดุงพจน์	ผอ. บริษัทปูนซีเมนต์ไทยจำกัด โรงงานทุ่งสง	กรรมการ
นายสินธุ์ ท่วงมณี	ผก. ร.ส.พ. ทุ่งสง	„

๑๓. กรรมการฝ่ายปฏิบัติ

นายตรีพล เจาะจิตต์	ผอ. วิทยาเขตเกษตรนครศรีธรรมราช	ประธานกรรมการ
นายศุภมน เสาทฤทวงศ์	ผอ. โรงเรียนทุ่งสง	กรรมการ
นางสังวาลย์ ทองปาน	ผอ. โรงเรียนสตรีทุ่งสง	"
นายวิวัฒนธร อติศัพท์	สำนักงานปราชญ์อาวุโส เขต ๘	"
นาย ช.เชื้อเพ็ชฌุ เพ็ชฌุไพศิษฐ์	ผู้แทนสมาคมทนายความนครศรีธรรมราช	"
คณะข้าราชการศาลจังหวัดทุ่งสง		"

๑๔. กรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์

นายนิยม คำแหง	ส.ส. จังหวัดนครศรีธรรมราช	ประธานกรรมการ
นายเอี่ยม อุบลพันธ์	ส.ส. จังหวัดนครศรีธรรมราช	กรรมการ
นายนิวัฒน์ จินตวร	ส.ส. จังหวัดนครศรีธรรมราช	"
ร.อ. ไมตรี สุขสกุล	หน. สถานีวิทยุ วปอ. ๕ ทุ่งสง	"
นายองอาจ ร่วมสนิท	นายสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย นครศรีธรรมราช	"
นายพงศ์เทพ เทพชัย	หน. กองช่างเทศบาลตำบลปากแพรก	"
นายสุพันธ์ จิระวงศ์	บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เสียงราษฎร์	"
นายสุวรรณ พันธภาค	บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เสรีราษฎร์	"
นายสุภาพ ทองคำ	บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เมืองใต้	"
นายขาว นวลแก้ว	บรรณาธิการหนังสือพิมพ์พิทักษ์ชน	"

๑๕. กรรมการฝ่ายรักษาความสงบ

พ.ต.อ. วาริชย์ สุริยะกุล ณ อยู่ธยา ผกก. ดชด. เขต ๘		ประธานกรรมการ
พ.อ. ยืนยง วัฒนวิกร	รองเสธ. พล ๕	กรรมการ
พ.ต. ไสภณ วัชรบุญเลี้ยง	บชร. ๔	"
พ.ต.ต. อุดม ศิริศักดิ์	สวญ. สภอ. ทุ่งสง	"

๑๖. กรรมการฝ่ายพยาบาล

นายแพทย์ล้วน บุชากรณ์	ผอ. โรงพยาบาลทุ่งสง	ประธานกรรมการ
นายแพทย์สีปวงษ์ ยุวชิต	ผอ. โรงพยาบาลรถไฟ ทุ่งสง	กรรมการ
ทันตแพทย์วิโรจน์ รัตนปริคณณ์	โรงพยาบาลรถไฟ ทุ่งสง	"

๑๓. กรรมการฝ่ายจัดการรางวัล

นายด่วน เทพพิทักษ์	นายกสมาคมจิ้งหรีด	ประธานกรรมการ
นายพัฒนา ธิสุขมลาย	นายกสมาคมพ่อค้าจิ้งหรีด	กรรมการ
นายจิตต์ พุทธิสารสิขณ	ผจก. บริษัทเงินทุน ยิบอินซอยเงินทุน จำกัด	„
	สาขาทุ่งสง	
นายคณิจ วโนทยาโรจน์	ผจก. บริษัทยิบอินซอย จำกัด สาขาทุ่งสง	„
นางจำเนียร ฉลาด	หสน. ผาทองทุ่งสง	„
นายเกษม เจริญพานิช	ร้านเกษมอาหลย์ ทุ่งสง	„

๑๔. กรรมการฝ่ายการเงิน

นายนคร สุวรรณเดช	ผจก. ธ.กรุงเทพ จำกัด สาขาทุ่งสง	ประธานกรรมการ
นางสมาลี ลิมอูสนโน	หน. หมวดธุรการ การไฟฟ้าอำเภอทุ่งสง	กรรมการ

กรรมการอำนวยการ

นายทวี กำนันเดเพชร	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช	กรรมการ
นายวุฒิ คราวดี	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดปากพนัง	„
นายดิลก ธีรเนตร	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงนครศรีธรรมราช	„
นายวรท ศรีไพโรจน์	อัยการจังหวัดนครศรีธรรมราช	„
นายบัญญัติ วิสุทธิมรรค	อัยการจังหวัดประจำศาลจังหวัดทุ่งสง	„
นายเฉลียว รอดเดช	อัยการจังหวัดประจำศาลแขวงนครศรีธรรมราช	„
นายอำเภอและหัวหน้ากิ่งอำเภอในเขตศาลจังหวัดทุ่งสง		„
สวญ. และ สว. สถานีตำรวจภูธรในเขตศาลจังหวัดทุ่งสง		„
ประธานกรรมการแต่ละฝ่าย		„
นายวีระศักดิ์ นำสุวรรณกิจกุล	ผู้พิพากษาศาลจังหวัดทุ่งสง	กรรมการและเลขานุการ
นายเอกชัย ชินณพงศ์	ผู้พิพากษาศาลจังหวัดทุ่งสง	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นายประเสริฐ โอนพรัตน์วิบูล	ผู้พิพากษาศาลจังหวัดทุ่งสง	„
นายจรูญ ศรีระชา	จำศาลจังหวัดทุ่งสง	„
นายโยธิน ทิพย์บุรี	รองจำศาลจังหวัดทุ่งสง	„

ถ้อยแถลง

ท่านผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดทุ่งสง ตั้งความปรารถนาไว้ว่า หนังสือที่ระลึกวันเปิดศาลจังหวัดทุ่งสง จะไม่เป็นเพียงหนังสือเกียรติยศ หรือพิมพ์แจกตามธรรมเนียมประเพณี แต่ต้องการให้เป็นคู่มือประชาชนในการติดต่อกับศาลในโอกาสต่างๆ โดยบรรจุเรื่องของนักกฎหมายเรื่องนามที่เขียนด้วยภาษาธรรมดาสามัญ ซึ่งประชาชนทั่วไปอ่านและทำความเข้าใจได้อย่างง่ายดาย คณะกรรมการจัดทำซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็น ส.ส. กับ ส.จ. ในเขตเลือกตั้งและเขตศาลนั้น ก็เห็นด้วยและสนองนโยบาย เนื้อหาสาระในหนังสือเล่มนี้ จึงเป็นเรื่องที่ประชาชนควรทราบอย่างยิ่ง

ต้องขอขอบพระคุณท่านผู้ให้ความร่วมมือในการจัดทำหนังสือนี้ไว้อย่างสูง คุณสุวิทย์ โฉวัฒน์ ต้องรับภาระหนักเป็นสองเท่า เพราะต้องรวบรวมเรื่องราวทั้งของอำเภอฉวางและอำเภอพิปูน ด้วยเหตุผลที่ถึงไม่บอกก็ทราบกันอยู่ทั่ว อาจารย์ปรีชา นุ่นสุข ซึ่งเป็นนักศึกษาในคณะโบราณคดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อาจารย์สุรพล นาควานิช คุณอรุณ ขวัญเมือง สปอ. ทุ่งใหญ่ อาจารย์ปราโมทย์ แสงพลสิทธิ์ แห่งหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู และคุณไกรฤกษ์ ทุมโฆนิต บริษัทเอสโซ่สแตนดาร์ด ประเทศไทย ก็มีส่วนช่วยอย่างมากในทางเทคนิค

เรามีเวลาเตรียมการด้วยการคิดและพูดกันมานานนับเดือน แต่มีเวลาทำหนังสือนี้เพียง ๑๐ วันเศษ ถ้าจะมีความผิดพลาดบกพร่องก็คงเป็นเพราะเหตุนี้ ซึ่งผู้จัดทำทุกคนขออภัยโดยไม่มีโทษกาลเวลาแต่ประการใด.

บรรณาธิการเฉพาะกิจ

๒๐ ธันวาคม ๒๕๒๓

ผู้จัดทำหนังสือที่ระลึกเปิดศาลจังหวัดทุ่งสง

ที่ปรึกษา

นายนิ่ม อูปรัมย์
นายฉลอง จันทรัฐ
นายนิเวศน์ เกตุชาติ
นายทวิช กำเนิดเพชร
นายบุญส่ง กิจวิมลชัย
นายแกน วงศ์สร้อย

คณะกรรมการดำเนินงาน

นายนิวัฒน์ จินตวร	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
นายนิคม คำแหง	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
นายคล้าย เวชสารศรี	สมาชิกสภาจังหวัด
นายเลียบ รัตนบุรี	สมาชิกสภาจังหวัด
นายสง จิตงาม	สมาชิกสภาจังหวัด
นายถาวร สวัสดิสาร	สมาชิกสภาจังหวัด
นายสุรัตน์ ฐานะกาญจน์	สมาชิกสภาจังหวัด
นายสุวิทย์ ไนวัฒน์	สมาชิกสภาจังหวัด
นายสมบุญ จงจิต	สมาชิกสภาจังหวัด
นายสัมพันธ์ แป้นพัฒน์	สมาชิกสภาจังหวัด
นายสมพงษ์ ทองสมัคร	สมาชิกสภาจังหวัด
นายสมชัย สุรภักดี	สมาชิกสภาจังหวัด
นายประยงค์ อานนท์	สมาชิกสภาจังหวัด
นายตรีพล เจริญจิต	วิทยาลัยเทคโนโลยี ฯ
นายเรวัต พันธ์ุพิทยแพทย์	โรงเรียนสตรีทุ่งสง
นายจรูญ ศรีระยา	ศาลจังหวัดทุ่งสง

นายเออม อุบลพันธ์ุ
บรรณาธิการเฉพาะกิจ

ที่ระลึกวันเปิดศาลจังหวัดทุ่งสง
๒๖ ธันวาคม ๒๕๒๓